

กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา)
สิงหาคม 2561

กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา)

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

บทคัดย่อ
ของ
ประชากร กิตติยา ยาม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา)

สิงหาคม 2561

ประกาศ กิตติยาภาม. (2561). *กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรม การเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัด ระยอง*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. ศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิชนันต์ ยานเดิม.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรม การเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง 2) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรม การเข้าสังคม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ของโรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนกิจกรรมดนตรี 2) แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย 3) แบบทดสอบพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย 4) แบบบันทึกสังเกตการณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าความเที่ยงตรง (IOC) , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบ (t - test Dependent) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นอนุบาล 2 มีคะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย แยกเป็นรายด้านคือ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 76.33 และร้อยละ 91.33 ตามลำดับ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 76.67 และร้อยละ 87.00 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทั้งความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดนตรี มีคะแนนพฤติกรรม การเข้าสังคม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 76.33 และร้อยละ 93.67 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรม การเข้าสังคมหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

THE MUSICAL ACTIVITY AFFECTING OF PHYSICAL AND SOCIAL BEHAVIOR
OF TWO KINDERGARTEN STUDENTS SAJJASUKESA SCHOOL, BANCHANG
DISTRICT, RAYONG PROVINCE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Art Education (Music Education)
at Srinakharinwirot University
August 2018

Prapakorn Kittiyayam. (2018). *The Musical Activity Affecting of Physical and Social Behavior of Two Kindergarten Students at Sajjasukesa School, Ban Chang District, Rayong province*. Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Assistant Professor Dr. Sitsake Yanderm.

This study was an experimental research that aimed: 1) to study the musical activity and the physical and social behavior of two kindergarten students at Sajjasukesa School in Ban Chang District, Rayong province; and 2) to compare the development of both bodies their and social behavior, before and after the music activities of two kindergarten students at Sajjasukesa School in Ban Chang District of Rayong province. The tesearch sample groups were two kindergarten students with four to five years at Sajjasukesa school, in the 2017 academic year for ten people. This was derived from a specific selection. The instruments used in the research included: 1) music activity plan; 2) evaluation of physical development of elementary school children; 3) social behavior test of elementary school children; 4) an observation form. The record of statistics used in the analysis included percentage, average (mean), accuracy (IOC), standard deviation (S.D.) and a statistical test (t-test dependent) using the program.

The research found the following: 1) two kindergarten students had physical development scores separate is the ability to use large muscles before and after the experiment accounted for 76.33% and 91.33%, respectively. Their ability to use small muscles before and after the experiment accounted for 76.67% and 87.00%, respectively. This demonstrated that the development of the body was either the ability to use large muscles or the ability to use small muscles after the experiment was stronger. This was statistically significant at a level of .01, according to hypothesis; 2) two kindergarten students who joined music events had social behavior scores before and after the experiment accounted for 76.33% and 93.67%, respectively. This indicated that social behavior after the experiment was higher than before the experiment. This was statistically significant at a level of .01 according to the hypothesis.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

ของ

ประภากร กิตติยายาม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา)

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2561

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษา ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขฉนเศก ยานเดม)

(รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชนศิริ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขฉนเศก ยานเดม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ศักดิ์ พุมอินทร์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิขมณฑ์เศก ยานเดิม อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่านับตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจนเสร็จเรียบร้อย สมบูรณ์แล้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ อาจารย์ ดร.ชนิดา ตั้งเดชะหิรัญ อาจารย์ ดร.ฉานิก หวังพานิช และ อาจารย์ ดร.นงนุช สุนทรธนผล ที่ให้คำแนะนำที่ดีและชี้แนะ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัย ช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง อธิบายและชี้แนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหาและให้เข้าใจเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันหศิริ ศาสตรเมธีสาขา ศิลปกรรมศาสตร์ด้านดนตรีสากล ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่ให้เกียรติมาเป็นประธาน กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์และชี้แนะแนวทางการทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.น้ำฝน ปิยะ อาจารย์ยุทธการ สืบแก้ว และ อาจารย์ปิติมา หรุ่นกรวิทย์ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ให้ความกรุณามอบคำแนะนำ ในการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ นางสาวเกศินี สัจจสุขวัฒนา ผู้อำนวยการโรงเรียนสัจจศึกษาที่ได้ อนุเคราะห์สถานที่ในการดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู และ บุคลากรทุกท่านในโรงเรียนสัจจศึกษา ซึ่งเป็นพี่ๆ ที่ข้าพเจ้าเคารพรัก ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้ คำแนะนำ และเป็นกำลังใจ พร้อมทั้งสนับสนุนจนผู้วิจัยทำการวิจัยในครั้งนี้ได้สำเร็จ ขอขอบใจ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณพี่ๆ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทดนตรีศึกษารุ่นที่ 2 ทุกคน ที่คอยเป็น กำลังใจ คอยแบ่งปันความรู้และมอบมิตรภาพที่ดีต่อกันตลอดระยะเวลา 2 ปี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประกอบและคุณแม่อำไพ กิตติยายาม บิดามารดาของ ข้าพเจ้า ครอบครัวกิตติยายาม ที่มอบชีวิตที่ดีงาม มอบความรักความห่วงใย และพร้อมสนับสนุนทุก อย่างในการดำเนินชีวิตและการศึกษาของข้าพเจ้า ขอขอบใจ คุณวิวัฒน์ ลอยเลิศ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้คุณค่าและคุณประโยชน์อันได้มาจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งหลายที่มีได้เอื้อนามอันได้ ให้การสนับสนุนและทำให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จด้วยดี

ประกาศ กิตติยายาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546	9
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	9
หลักการ	10
จุดมุ่งหมาย	10
สาระการเรียนรู้	11
การจัดประสบการณ์	14
มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์	17
หลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	20
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดนตรี	21
ความหมายของดนตรี	21
คุณค่าของดนตรี	21
ลักษณะของดนตรี	22
องค์ประกอบของดนตรี	23
ทักษะทางดนตรี	24
ดนตรีกับเด็กปฐมวัย	25
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย	26
ความหมายของพัฒนาการเด็กปฐมวัย	26
หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	27
พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย	32
ความหมายของพัฒนาการทางสังคม	32
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย	34
แนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย	36
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	38
ความหมายของการวัดและประเมิน	38
หลักการวัดและประเมินเด็กปฐมวัย	38
การประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย	40
การประเมินผลพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
งานวิจัยในประเทศ	44
งานวิจัยในต่างประเทศ	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	47
การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
วิธีดำเนินการวิจัย	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจ ศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยการจัดกิจกรรมดนตรี	56
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ดนตรี	59
ตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจ ศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยการจัดกิจกรรมดนตรี	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียน สังคีตศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	63
สมมติฐานการวิจัย	63
วิธีดำเนินการวิจัย	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	81
ภาคผนวก ค	86
ภาคผนวก ง	101
ภาคผนวก จ	107
ภาคผนวก ฉ	151
ภาคผนวก ช	166
ประวัติย่อผู้วิจัย	171

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน	17
2	มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการ ออกกำลังกาย	18
3	มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	19
4	มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	19
5	คะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียน สัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี	57
6	คะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียน สัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี	58
7	เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ ใหญ่ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมดนตรี	59
8	เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ เล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี	60
9	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี	60
10	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี	61
11	แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม (พัฒนาการทางด้านร่างกาย)	102
12	แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม (พฤติกรรมการเข้าสังคม)	104
13	แสดงค่าประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยการใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตามแผนการจัดกิจกรรมดนตรี	153
14	แสดงค่าประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม โดยการใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตามแผนการจัดกิจกรรมดนตรี	158

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	พัฒนาการและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก	25
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสังคมเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะของการก้าวกระโดด ทั้งในเรื่องของปัจจัยต่างๆทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกและในทิศทางตรงกันข้าม ระบบสมดุลทางการค้าและเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การคมนาคมและนอกจากนั้น ยังรวมถึงศักยภาพของทรัพยากรบุคคล ที่มีความหลากหลายและมีความสามารถในการช่วยกันเสริมสร้างผลักดันในการพัฒนาทรัพยากรของโลก เป็นกำลังเสริมในการขับเคลื่อนให้ประเทศชาติเกิดการพัฒนาดังอย่างยั่งยืนและมีระดับเทียบเท่ากับนานาประเทศได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ในหลาย ๆ ประเทศรวมถึงประเทศไทยเรานั้นเล็งเห็นถึงความสำคัญของความรู้ บทบาทและหน้าที่ ของทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้ ความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของบุคคลเหล่านี้เป็นกำลังหลักในการพัฒนาชาติและบ้านเมือง ให้สามารถเดินหน้าแข่งขันกับนานาประเทศและประชากรโลกได้ ดังนั้นเราจึงต้องพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้ได้มีความรู้ ความสามารถ และมีกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุและมีผล สามารถคาดการณ์ผลกระทบและชี้แนะแนวทางในการแก้ไข รวมถึงมีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงบวก ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้แก่สังคมได้ ซึ่งหลักการที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความมั่นคงและยั่งยืน สามารถนำพาประเทศให้มีความสมดุลพร้อมในทุกๆด้านได้นั้นหมายความว่า ต้องเริ่มต้นที่รากฐานและความสมบูรณ์ของระบบการศึกษา เป็นอันดับแรก

การที่ระบบการศึกษาจะถูกพัฒนาและก้าวหน้าต่อไปนั้นจำเป็นจะต้องมีรากฐานที่แข็งแกร่งและมีความสมบูรณ์เพื่อการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยต้องเริ่มตั้งแต่การจัดระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย (ช่วงอายุ 0-5 ปี) เพราะโดยธรรมชาติแล้วในวัยนี้ เป็นวัยที่ร่างกายและสมองกำลังมีการเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบ สามารถรับรู้การเกิดการกระตุ้นและสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวได้ดีที่สุด ซึ่งสิ่งต่างๆที่เด็กได้เรียนรู้ในวัยนี้จะส่งผลต่อกระบวนการคิด พฤติกรรมการแสดงออกหรือแม้กระทั่งวิถีการดำเนินชีวิตในอนาคต เห็นอย่างไรทำอย่างนั้น สภาพแวดล้อมของการรับรู้ เรียนรู้เป็นไปในทิศทางใด ก็จะมีแนวโน้มไปในทิศทางนั้น ดังที่ ราศีทองสวัสดิ์ (2542 :1) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่เด็กได้เรียนรู้และได้รับการปลูกฝังจากผู้ใหญ่ในวันนี้ล้วนเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เด็กจะสามารถซึมซับประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวได้เป็นอย่างดี การเรียนรู้เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและการแสดงออกด้านพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในอนาคต

ในการเรียนรู้ประสบการณ์และการซึมซับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวของเด็กปฐมวัยนั้น ย่อมต้องคำนึงถึงสภาวะความพร้อมทางด้านร่างกายก่อนเป็นอันดับแรก เพราะความพร้อมทางด้านร่างกายจะเป็นสิ่งสำคัญในการต่อยอดการพัฒนาความสามารถและความคิด รวมถึงทักษะในด้านอื่น ๆ ซึ่งการเจริญเติบโตหรือการพัฒนาทางด้านร่างกายในช่วงวัยนี้ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นขั้นตอนต่อเนื่องมากที่สุด เพราะโดยลักษณะของเด็กปฐมวัยนั้น มักจะชอบการเดิน การวิ่ง การกระโดด ชอบการเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งถ้าเด็กได้เรียนรู้และเข้าใจกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้พัฒนาการทางด้านร่างกายของพวกเขาถูกต้องและมีความเหมาะสมกับวัย ก็จะสามารถทำให้เด็กมีความพร้อมทางด้านร่างกาย มีความแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถรับรู้และตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกายของตนเองได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540: 201) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญทางด้านการร่างกายของเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 4-5 ปี แบ่งออกได้ 2 ส่วน ดังนี้ กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งกระบวนการทำงานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่จะประกอบด้วยความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสมดุล คือ การเดิน การวิ่ง การกระโดด การปีนป่าย การโยน การรับ การขว้าง และการทรงตัว ได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว ส่วนกระบวนการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็กประกอบด้วยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือและตา สามารถทำได้ด้วยฝึกฝนให้เด็กใช้มือ หยิบจับวัตถุ อุปกรณ์ สิ่งของต่าง ๆ เช่นการวาดรูป ระบายสี พับ ตัด ฉีก ทูบ ดึง เท ปั้นดินน้ำมัน เขียนหนังสือ กรอกน้ำใส่ขวด ร้อยลูกปัด เป็นต้น ซึ่งจากที่กล่าวมานั้นจะเห็นว่า การทำงานของระบบกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กนั้น จำเป็นที่จะต้องทำงานควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบสมบูรณ์ มีความสัมพันธ์กันในด้านของการควบคุมกล้ามเนื้อ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและตา จึงต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อีกนัยหนึ่งที่มีความสำคัญและมีผลกับการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กนั้น นั่นคือ สภาพสภาวะทางสังคม ยิ่งในทุกวันนี้สภาพสังคมของเราไม่ได้ถูกพัฒนาด้วยความรักและความเอื้ออาทรต่อกันเหมือนอย่างเคย แต่มันถูกแทนที่ด้วยค่านิยมทางวัตถุ การเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตัวเอง มากกว่าการพัฒนาเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ ทำให้เกิดความเคยชินและเห็นเรื่องในลักษณะนี้เป็นเรื่องปกติของวิถีชีวิตที่ต้องพบเจออย่างสม่ำเสมอ ทำให้ในบางครั้งเราเกิดความสับสนและไม่สามารถแยกแยะได้ว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่ถูก สิ่งใดเป็นสิ่งที่ผิด ทำให้คนจำนวนไม่น้อยต้องคอยปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นต่อไปได้อย่างปกติสุข ด้วยเหตุนี้ สถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัว จำเป็นที่จะต้องร่วมมือกัน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยควบคู่ไปด้วย Seefeldt (1990: 264) ได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อเรียนรู้ทักษะทางสังคม ซึ่งเด็กวัยนี้ควรมีโอกาสได้พัฒนาทักษะทางสังคมด้านความร่วมมือ การช่วยเหลือแบ่งปัน เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ควบคู่กับการปลูกฝังทัศนคติ ความคิดในด้านบวกตั้งแต่ในวัยเด็ก เป็นผลสืบเนื่องต่อการแสดงออกด้าน

พฤติกรรมทางสังคมเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น เด็กปฐมวัยควรมีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในการวางแผนและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นการปลูกฝังด้านพฤติกรรมทางสังคมอันพึงประสงค์ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับและพึงปรารถนาของสังคม โดย ทิศนา แคมมณี (2535: 49) ได้กล่าวว่า การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยอายุ 2 – 6 ปี ควรฝึกให้เด็กเกิดประสบการณ์เรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยอันเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนและสังคม ได้แก่ พฤติกรรมความร่วมมือ การช่วยเหลือ แบ่งปัน รู้จักการเสียสละ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตนเองและผู้อื่นได้ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแก้ปัญหาาร่วมกัน เพราะพฤติกรรมทางสังคมของผู้ใหญ่มีรากฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานไว้ในงานวันครูโลก เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2549 ณ หอประชุมคุรุสภา มีใจความตอนหนึ่งว่า “การจะพัฒนาหรือทำให้เป้าหมายทางการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ต้องอาศัยครูเป็นสำคัญ ในการอบรมเพาะบ่มนิสัยให้เด็กสามารถพึ่งพาตนเองได้ เรียนรู้ที่จะเสียสละเพื่อส่วนรวมและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น” การที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น ควรเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับซึ่งการเป็นผู้ให้ในที่นี้ หมายถึง การให้ช่วยเหลือผู้อื่น เพราะพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นและความร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลนั้นๆ ประสบความสำเร็จในกิจกรรมการงานที่ทำ (รจนา เกาพันธ์. 2547: 15)

ดังที่กล่าวมานั้น การที่จะทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมอย่างสมบูรณ์ จำเป็นที่จะต้องหากิจกรรมที่มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องในทุกๆ ด้านให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้น เรียกว่า แผนการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์โดยให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไป พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” และนอกจากนั้นการเรียนการสอนจะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มาตรา 24 ระบุว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์”

การสร้างรากฐานและการสนับสนุนพัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้น จึงไม่ใช่เพียงแค่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมในลักษณะเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาสมองซีกซ้าย ความฉลาด

ทางสติปัญญา (IQ: INTELLIGENCE QUOTIENT) เท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมให้มีความสัมพันธ์กับสมองซีกขวา ที่เรียกว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: EMOTIONAL QUOTIENT) ด้วย เมื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงของการทำงานของระบบสมองทั้ง 2 ซีกแล้ว ก็จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาอย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมมากขึ้น เกิดการเรียนรู้และสามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีความสมบูรณ์เหมาะสมกับวัย

วิชาดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถนำมาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาสมองซีกขวา (ความฉลาดทางอารมณ์) ของเด็กปฐมวัยได้ดี สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นยังไม่สามารถเล่นเครื่องดนตรีหรือปฏิบัติวิชาดนตรีในเชิงลึกได้ เนื่องจากความไม่พร้อมทางด้านวัย ร่างกาย จิตใจ และทักษะต่างๆ ที่มีผลต่อการฝึกฝนและการเรียนรู้ จึงต้องหากิจกรรมที่สามารถทำให้เด็กปฐมวัยนั้นเกิดการเรียนรู้ทักษะเชิงดนตรีพร้อมกับการได้รับการพัฒนาทางด้านสังคมได้ง่ายที่สุดนั่นคือ การเคลื่อนไหวร่างกาย หรือ การเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเต้น การกระโดด การร้องเพลง หรือการตบมือ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัยด้วย ทั้งนี้ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 20) กล่าวว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะมีความจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรได้รับการสนับสนุนและฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ เพราะโดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะชอบเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ตลอดเวลา ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจินตนาการ เริ่มจากการเรียนรู้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย พื้นที่ จังหวะ ทิศทาง และระดับ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงให้กับกล้ามเนื้อ เพื่อให้เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้คล่องตัวว่องไว กล้ามเนื้อแข็งแรง มีความยืดหยุ่นและสามารถทรงตัวได้ดี หากเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายมากเพียงใด ย่อมเกิดการเรียนรู้ทางสังคมมากยิ่งขึ้น เพราะกิจกรรมการเคลื่อนไหวมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กและช่วยให้เด็กมีทักษะในการใช้ร่างกาย ทักษะในการควบคุมกล้ามเนื้อหยิบจับ มีทักษะทางสังคมสามารถแก้ปัญหา เรียนรู้ที่จะปรับตัว มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หากเด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมด้านการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเต็มที่ ย่อมทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ศิริรัตน์ ชูชีพ (2544: 2) กล่าวว่า ครูควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและฝึกฝนให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการปลูกฝังด้านพฤติกรรมทางสังคม การทำกิจกรรมแบบกลุ่มจะช่วยเน้นในเรื่องพฤติกรรมมนุษย์ที่มีต่อกัน ช่วยเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและให้เด็กได้เรียนรู้ที่ให้ความร่วมมือนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่น ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาด้านคุณลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยเพราะนอกจากที่เด็กจะได้รับความสนุกสนานและการปลูกฝังพฤติกรรมทางสังคมแล้วนั้น เด็กๆ จะได้รับการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์จากการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มในสาระวิชาดนตรีนี้ ทั้งในเรื่องของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางอารมณ์, พฤติกรรมในการแสดงออก, ประสพการณ์การสร้างสรรคทางดนตรี รวมถึงเกิดความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมทำเครื่องดนตรี

ง่าย ๆ เพื่อเพิ่มความมั่นใจและความภูมิใจในความสามารถของตัวเอง เกิดแรงจูงใจและแรงกระตุ้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในอนาคตได้อีกทางหนึ่งด้วย

เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นนามธรรม กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เข้าใจได้ชัดเจน มีทักษะและทัศนคติที่ดี จึงต้องพยายามทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ด้วยการใช้สื่อต่างๆ ทางด้านทัศนูปกรณ์มาช่วยในการเรียนการสอน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ , 2538: 103) เพราะเด็กปฐมวัยนั้นมีจินตนาการสูง ชอบสิ่งแปลกใหม่ ตื่นตาตื่นใจ มีความอยากรู้อยากเห็น ทำตาม เลียนแบบในสิ่งที่สามารถรับรู้ได้ทางสายตาแบบรูปธรรม จดจำความสัมพันธ์ลักษณะมโนภาพจินตนาการ เราจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาหนทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีในระดับชั้นอนุบาล หรือเด็กปฐมวัย ให้มีความหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้มากที่สุด สื่อหรือวิธีการสอนจึงจำเป็นที่จะต้องมีความหลากหลายและน่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจ กระตุ้นการเกิดพัฒนาการได้ง่าย มีความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน สามารถเป็นตัวกลางในการสร้างสัมพันธ์ภาพและทัศนคติที่ดีให้แก่ตนเองและบุคคลรอบข้าง รวมทั้งจะต้องมีวิธีการในการประเมินผลด้านพัฒนาการการเรียนรู้ต่างๆ ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ช่วยให้เด็กได้เกิดกระบวนการเรียนรู้และเกิดทักษะในเชิงดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการเรียนการสอนวิชาดนตรีของเด็กปฐมวัยโดยทั่วไปนั้นจะไม่มุ่งเน้นไปที่เนื้อหาเท่าใดนัก แต่จะมุ่งเน้นแค่ให้เด็กได้ออกกำลัง เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ตามจังหวะ เพลงแบบอิสระ ไม่มีสิ่งที่แปลกใหม่หรือดึงดูดความสนใจ เป็นการเล่นแบบซ้ำๆ เดิมๆ ไม่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากนัก เพราะการเรียนการสอนจำเป็นที่ต้องใช้สื่อ และการเรียนการสอนที่ดีจะต้องสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ซึ่งบทเรียนที่ดีควรมีหลายรูปแบบ คือสร้างความสนุกสนาน กระตุ้น เร้าความสนใจ เช่นมีภาพและเสียงช่วยให้ผู้เรียนมีกระบวนการจำและเรียกความทรงจำได้ดีขึ้น สามารถสร้างความคิดรวบยอดได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว บทเรียนควรมีลักษณะโต้ตอบ หรือปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนและทดสอบได้ (พิริยะ สายพิรุณเพชร. 2546: 1-2)

ในปีการศึกษา 2560 นี้ ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นครูผู้สอนในรายวิชาดนตรีสากล ระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 สิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นจากการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนทั้งภายในและนอกห้องเรียนนั้น จะเห็นถึงพัฒนาการและพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่พึงประสงค์ กล่าวคือ นักเรียนมีการแสดงออกทางอารมณ์รุนแรง ชอบแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายเพื่อน มีพฤติกรรมต่อต้านเมื่อครูหรือเพื่อนพูดตักเตือนและมักจะชอบพูดจาหยาบคายเป็นประจำ สิ่งหนึ่งที่นักเรียนเป็นเช่นนี้เกิดจากการซบเซาสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวหรือสื่อการแสดงอื่นๆ โดยไม่ได้รับการอบรมหรือปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย และอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นจากการเรียนการสอนและการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียนนั้นคือ เรื่องของการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย นักเรียนบางคนมีปัญหาในเรื่องของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ คือ การเดิน การวิ่งหรือการกระโดดทรงตัว ยังไม่ค่อยมีความสมดุล ทำให้ในบางครั้งไม่สามารถทรงตัวได้อย่างมั่นคง และบางครั้งที่มีการจัดกิจกรรมโดยใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

มือและนิ้วมือเป็นหลักในการทำกิจกรรม นักเรียนยังไม่ค่อยมีความแข็งแรงและไม่ค่อยมีความยืดหยุ่น ยังไม่สามารถให้น้ำหนักและลงแรงกำลังมือได้มากนัก ซึ่งในบางครั้งส่งผลกับการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและสายตา ทำให้การทำกิจกรรมหลายๆอย่างดำเนินการได้ช้ากว่าปกติ

จากข้อความที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มในสาระวิชาดนตรีที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้น จะสามารถทำให้เด็ก ๆ มีกระบวนการการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกายและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคมได้ดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมโดยให้มีความเหมาะสมกับเด็กในช่วงวัยนี้ โดยมุ่งเน้นไปในลักษณะของการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย, เกมการศึกษาพัฒนาความร่วมมือ, กิจกรรมดนตรีประกอบบทบาทสมมติ และการทำเครื่องดนตรีแบบง่ายๆ ซึ่งในทุกแผนการจัดกิจกรรมนั้นจะมุ่งเน้นให้เด็ก ๆ มีพัฒนาการทางด้านร่างกายทั้งการเคลื่อนไหวของร่างกายและการทำงานของกล้ามเนื้อต่างๆให้มีความคล่องตัวมากขึ้น รวมถึงมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนๆ และสภาพสังคมแวดล้อม ให้เด็ก ๆ สามารถเรียนรู้และปรับตัวในการทำกิจกรรม หรือทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการแสดงออกทางพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ พูดจาตอบโต้อย่างเข้าใจ แสดงความคิดเห็นและยอมรับความเห็นของผู้อื่นอย่างเต็มใจ และไม่ใช่ว่าเพียงแคได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายหรือสังคมเท่านั้น แต่ยังสามารถได้รับความสนุกสนาน ทักษะที่ดีและเสริมสร้างความรู้ในสาระวิชาดนตรีที่มีความเหมาะสมกับวัยได้อีกทางหนึ่ง รวมถึงเป็นตัวช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาดนตรีและวิชาสังคมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

3. ความสำคัญของการวิจัย

3.1 ได้ทราบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

3.2 ได้ทราบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

3.3 ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาเป็นแนวทางให้กับโรงเรียน ครูผู้สอน ทั้งทางวิชาดนตรี และสาขาวิชาอื่นๆ ได้นำมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการเรียนรู้

พัฒนาการทางด้านร่างกายและสังคมของเด็กปฐมวัย และสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะทางด้านดนตรีให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 อายุระหว่าง 4–5 ปี ของโรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2560 นักเรียนทั้งหมด 78 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 อายุระหว่าง 4–5 ปี ของโรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนกิจกรรมดนตรี
- 2) แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย
- 3) แบบทดสอบพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย
- 4) แบบบันทึกสังเกตการณ์

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น	คือ	การจัดกิจกรรมดนตรี
ตัวแปรตาม	คือ	พัฒนาการทางด้านร่างกาย และพฤติกรรม การเข้าสังคม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ทักษะทางดนตรี** หมายถึง การเรียนรู้ การเข้าใจในวิชาดนตรีอย่างมีระบบ รู้ถึงวิธีการเรียนดนตรี องค์ประกอบของดนตรีที่ถูกต้องและมีความเหมาะสมกับวัย ทั้งในเรื่องของการฟัง การอ่าน การร้องและการเคลื่อนไหวร่างกาย

5.2 **กิจกรรมดนตรี** หมายถึง การจัดกิจกรรมดนตรีในรูปแบบของการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย , เกมการศึกษา, กิจกรรมดนตรีประกอบบทบาทสมมติและการทำเครื่องดนตรีแบบง่ายๆ ที่มีความเหมาะสม รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้วยการนั่งสมาธิและฟังเพลงบรรเลงต่างๆ เพื่อให้จิตใจสงบนิ่ง มีสมาธิ รู้สึกผ่อนคลายและพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมดนตรีนั้นประสบผลสำเร็จและดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 **พัฒนาการทางด้านร่างกาย** หมายถึง การใช้กิจกรรมดนตรีเป็นสื่อเพื่อพัฒนาความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวและการทำงานของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและตา ซึ่งพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ

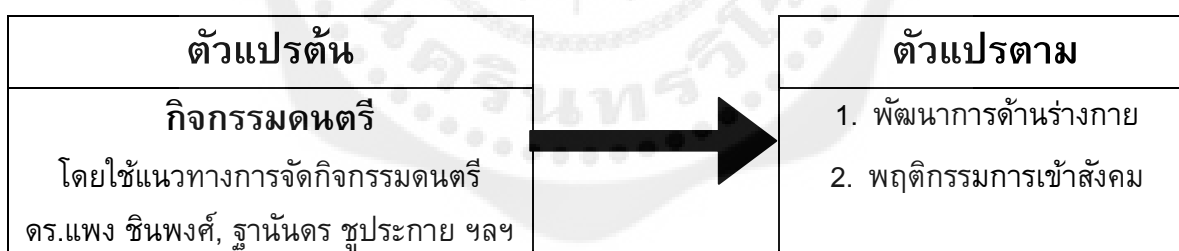
1) ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย โดนเริ่มต้นตั้งแต่ส่วนบนคือ ศีรษะ จนจรดปลายเท้า และจากลำตัวไปแขน มือ นิ้วและขา จะมีความสามารถและมีความสัมพันธ์ในการวิ่ง การยืน การเดิน การกระโดด การทรงตัว การหมุน เป็นต้น

2) ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ ประสาทสัมผัส มีความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ เป็นความสามารถในการหยิบจับ การพับ การขีดเขียน การปั้น การระบายสี ต่อบล็อก เป็นต้น

5.4 พฤติกรรมการเข้าสังคม หมายถึง การใช้กิจกรรมดนตรีเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมการกล้าแสดงออกหรือการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมที่พึงประสงค์ เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อนและสังคม สามารถพูดคุยสื่อสารโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นและรับฟังผู้อื่นอย่างเหมาะสม เข้าใจภาษาและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับวัย ทำตามข้อบังคับและกติกาได้ดี เห็นอกเห็นใจ มีน้ำใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

5.5 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่มีพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่สามารถอยู่นิ่งหรือปฏิบัติตามคำสั่งได้ มีพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ในลักษณะรุนแรงและก้าวร้าวรังแกเพื่อนในห้องและพูดจาไม่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ทั้งนี้เป็นนักเรียนปกติไม่ใช่เด็กพิเศษ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้นามสมมติของนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

6. กรอบแนวคิด

7. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมทางดนตรี มีพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

ในการวิจัยเรื่องกิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสังข์ศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการวิจัย ตามหัวข้อดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดนตรี
3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย
4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย
5. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 – 5 ปี ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 นั้น เป็นแนวทางในการจัดระเบียบการศึกษาที่มีความครอบคลุมทั้งในระบบของการศึกษา ลักษณะของการอบรมนิสัย การเลี้ยงดู รวมถึงแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ได้รับกระบวนการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เกิดความสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง รวมถึงเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ครอบครัวและสังคมได้ โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และหลักการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546ก: 3-4)

1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรต่อกัน และความเข้าใจของทุกคน เพื่อเสริมสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

1.2 หลักการ

หลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เพราะเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม โดยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข และเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับ พ่อ แม่ ครู เพื่อน ซึ่งได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของ ครอบครัว ชุมชน สังคมและวัฒนธรรม มีการประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากรทางการศึกษา ครอบครั ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประการ
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาในการร่วมพัฒนาเด็ก

1.3 จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้จัดทำขึ้นสำหรับเด็กอายุ 3–5 ปี โดยมุ่งหวังให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อมัดใหญ่ – กล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้และมีความสุขในการดำเนินชีวิต
4. มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตใจที่ดีงาม และมีน้ำใจต่อผู้อื่น
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

8. อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนและมีทักษะในการแสวงหาความรู้

1.4 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้สารการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ให้เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน สารการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการ จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันครูควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมและมีพฤติกรรมทางสังคมอันพึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รัก เคารพ และกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ รักสิ่งแวดล้อม มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยสารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสพการณ์สำคัญ ประสพการณ์มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม ช่วยทำให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ และบุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งแนวทางในการจัดประสพการณ์ มีดังนี้

1.1 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ได้แก่

1.1.1 การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมัดใหญ่

- 1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
- 2) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
- 3) การเล่นเครื่องเล่นสนาม

1.1.2 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมัดเล็ก

- 1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- 2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี

3) การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แท่งไม้เศษวัสดุ รอยลูกปัด ตัดกระดาษ ฯลฯ

1.1.3 การรักษาสภาพ การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย

1.1.4 การรักษาความปลอดภัย สามารถรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวันได้อย่างเหมาะสม

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.2.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

1.2.2 การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.2.3 การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ

1.2.4 การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น

1.2.5 การมีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

1.2.6 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อยู่อาศัยและความเป็นไทย

1.2.7 การแก้ปัญหาในการเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

1.3.1 ประสบการณ์สำคัญด้านการคิด

1) การรู้จักด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น

2) การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆ

3) การเชื่อมโยง ภาพถ่ายและรูปแบบต่างๆ กับสิ่งของ

4) การรับรู้แสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน

5) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อและลักษณะต่างๆ

1.3.2 ประสบการณ์สำคัญด้านภาษา

1) การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

2) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

3) การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

4) การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน

5) การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนเหมือนชื่อตัวเอง

6) การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ให้สื่อความหมายต่อ
เด็กอ่านภาพและสัญลักษณ์จากหนังสือนิทานและเรื่องราวที่สนใจ

1.3.3 ประสบการณ์สำคัญด้านการสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

- 1) การสำรวจและการอธิบายความเหมือน ความแตกต่างได้
- 2) การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- 3) การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
- 4) การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ
- 5) การคาดคะเนสิ่งต่างๆ
- 6) การตั้งสมมติฐานและการทดลองสิ่งต่างๆ
- 7) การใช้หรือการอธิบายสิ่งต่างๆ

1.3.4 จำนวน

- 1) การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ
- 2) การนับสิ่งต่างๆ
- 3) การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- 4) การเพิ่มหรือลดของจำนวนหรือปริมาณ

1.3.5 ประสบการณ์สำคัญด้านมิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)

- 1) การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและเทออก
- 2) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างๆ กัน
- 3) การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน
- 4) การอธิบายเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของตนและสิ่งต่างๆ
- 5) การสื่อสารความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยการวาดภาพ ภาพถ่าย

และรูปภาพ

1.3.6 เวลา

- 1) การเริ่มต้นและหยุดกระทำด้วยสัญญาณ
- 2) การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น พรุ่งนี้ วันนี้ เมื่อวานนี้ ฯลฯ
- 3) การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ
- 4) การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

1.4.1 ด้านดนตรี

- 1) การร้องเพลง
- 2) การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- 3) การเล่นเครื่องดนตรีง่ายๆ เช่น เครื่องดนตรีแบบประเภทเคาะ

ประเภทตี ฯลฯ

1.4.2 สุนทรียภาพ

- 1) การแสดงความชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม
- 2) การแสดงออกทางความรู้สึกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลกขำขัน/เรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกสนานต่างๆ

1.4.3 การเล่น

- 1) การเล่นอิสระ
- 2) การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม
- 3) การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.4.4 คุณธรรม จริยธรรม ทางปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

2. สารที่ควรเรียนรู้ สารที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนกำหนดรายละเอียดขั้นเองได้ให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งที่อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ตามความเหมาะสม คำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สารที่เด็กอายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี รับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมรอบตัวเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จัก และรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลรอบๆ ตัวเด็กที่เด็กต้องมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วย หรือมีโอกาสได้ใกล้ชิดในชีวิตประจำวัน

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

2.4 สิ่งรอบๆ ตัวเด็ก เด็กควรที่จะได้เรียนรู้ สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่นเป็นส่วนใหญ่ เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ตรง มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเด็กได้รับการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม โดยสามารถสรุปหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองต่อความต้องการ ความเหมาะสม ความสนใจของเด็ก รวมถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและครูให้ความสำคัญกับการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.4 ส่งเสริมและให้ความรู้กับผู้ปกครองเพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กร่วมกับครูและสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการด้านทักษะและสาระการเรียนรู้

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการที่มีความเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

2.3 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีการนำเสนอความคิดโดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะที่มีประโยชน์ต่อตัวเด็กรวมทั้งได้ทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.4 จัดประสบการณ์ให้มีการสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของเด็กปฐมวัย คือ มีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวร่างกาย สำรวจ เล่น การสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก สืบค้น ทดลอง สามารถปรับตัว ช่วยเหลือผู้อื่นและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งได้เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

2.5 จัดประสบการณ์ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีในชีวิตประจำวันตลอดจน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนและครูภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการแสดงออกด้วยคำพูด ท่าทาง ในด้านบวกของครูในบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ความอบอุ่น การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นรวมทั้งส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมแบบร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม

2.7 ครูจัดทำสารนิทัศน์การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของเด็กในแต่ละด้านและจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปสู่การรับทราบปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ การสนับสนุนสื่อการสอน เข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน หลังการจัดกิจกรรมกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันทำกิจกรรมอะไร เมื่อไรและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกิน 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ แต่ละกิจกรรมใช้เวลาประมาณ 20 - 60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก กิจกรรมรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และควรมีกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัดในแต่ละวันต้องครอบคลุมกระบวนการพัฒนาของเด็กปฐมวัย ดังนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรง กล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง เช่น การแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อมในการรับประทานอาหาร หยิบจับอุปกรณ์ในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง เชือก รีบบิน ลูกบอล การวาดรูป ระบายสี เขียนหนังสือ เป็นต้น

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ การปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย จัดกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

1.6 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์

หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยยึดจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม กับคุณลักษณะตามวัย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคมที่เหมาะสมกับวัย บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล วิถีชีวิต บริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรม ผ่านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและมีคุณภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมและวางรากฐานให้เด็กได้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

ตาราง 1 มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างตัวบ่งชี้	ตัวอย่างสภาพที่พึงประสงค์		
	3 ปี	4 ปี	5 ปี
ตัวบ่งชี้ที่ 1 เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่วและ ทรงตัวได้ดี	วิ่งแล้วหยุดได้	วิ่งและหยุดได้โดยเสีย การทรงตัวเล็กน้อย	วิ่งอย่างรวดเร็วและหยุด ได้ โดยไม่เสียการทรงตัว
	กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้	กระโดดขาเดียวอยู่กับ ที่ได้	กระโดดขาเดียวไป ข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง
	เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้	เดินขึ้น ลงบันไดสลับ เท้าได้	เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้า ได้อย่างคล่องแคล่ว
	เดินตามแนวที่กำหนดได้	เดินต่อเท้าไปข้างหน้า ตามแนวได้	เดินต่อเท้าถอยหลังตาม แนวได้
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ใช้มือได้อย่าง คล่องแคล่ว	โยนลูกบอลได้	โยนลูกบอลไปขนาด หน้าได้	โยนลูกบอลไปข้างหน้า ได้อย่างมีเป้าหมาย
	รับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสองและลำตัวช่วย	รับลูกบอลได้โดยไม่ใช้ ลำตัวช่วย	รับลูกบอลที่กระดอนจาก พื้นได้
	ลากเส้นมีลักษณะเป็นวงกลม	เขียนรูปสี่เหลี่ยมมีมุม ชัดเจน	เขียนรูปเป็นสามเหลี่ยม ที่มีมุมชัดเจน

ตัดกระดาษขาดจากกัน ได้	ตัดกระดาษตามแนว เส้นได้	ตัดกระดาษตามแนวเส้น โดนไม่มีรอยหยัก
ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดใหญ่ ได้	ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเล็ก ได้	ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเล็ก ได้

ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 34.

ตาราง 2 มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย

ตัวอย่างตัวบ่งชี้	ตัวอย่างสภาพที่พึงประสงค์		
	3 ปี	4 ปี	5 ปี
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจและมีความสุขกับ ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	สนใจและมีความสุขขณะทำงานศิลปะ		
ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงออกทางด้าน ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการ	สนใจและมีความสุขกับเสียงเพลง ดนตรี และการ เคลื่อนไหว		
ตัวบ่งชี้ที่ 3 รักการออกกำลังกาย	สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี		
	สนใจและมีความสุขในการชม/เล่น/ออกกำลังกาย		

ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 37.

ตาราง 3 มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวอย่างตัวบ่งชี้	ตัวอย่างสภาพที่พึงประสงค์		
	3 ปี	4 ปี	5 ปี
ตัวบ่งชี้ที่ 1 เล่นและทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้	เริ่มรู้จักรอคอย เริ่มเล่นกับเด็กอื่น	รู้จักรอคอย เล่นร่วมกับเด็กอื่นได้	รอคอยตามลำดับ ก่อน – หลังได้ เล่นหรือทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มได้
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ปฏิบัติตนเบื้องต้นใน การเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	เริ่มปฏิบัติตามข้อตกลง ง่าย ๆ	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน เริ่มรู้จักการเป็นผู้นำ	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 38.

ตาราง 4 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวอย่างตัวบ่งชี้	ตัวอย่างสภาพที่พึงประสงค์		
	3 ปี	4 ปี	5 ปี
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาโต้ตอบ/เล่า เรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่อง ด้วยประโยคสั้นๆ ฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ง่ายๆ	สนทนาโต้ตอบ/เล่า เรื่องด้วยประโยคอย่าง ต่อเนื่อง ฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ที่ต่อเนื่องได้	สนทนาโต้ตอบ/เล่าเป็น เรื่องราวได้ ฟังแล้วนำมาถ่ายทอดได้
ตัวบ่งชี้ที่ 2 อ่าน เขียนภาพและ สัญลักษณ์ได้	สนใจเรื่องที่ผู้อื่นอ่านให้ ฟัง	เปิดและทำทำอ่าน หนังสือ	เปิดและทำทำอ่าน หนังสือพร้อมทั้งเล่าเรื่อง ไปด้วย

ขีดเขียนอย่างอิสระ	ขีดเขียนเป็นเส้นคล้าย ตัวหนังสือ	เขียนชื่อของตนเอง/คำ/ ข้อความที่ลอกแบบหรือ จำมา
--------------------	-------------------------------------	---

ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 39.

1.7 หลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีหลักการสำคัญที่ใช้ในการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องประเมินให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งนี้ผลการประเมินพัฒนาการเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในขั้นต่อไป

2. ควรมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลและมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ไม่ควรประเมินผลเพียงครั้งเดียวในรอบ 1 ปี และควรมีการบันทึกเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาการเด็กแต่ละคนไว้อย่างละเอียด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็กต่อไป

3. การเลือกวิธีการประเมินต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะประเมิน ต้องเลือกวิธีการประเมินพัฒนาการและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน หรือมีการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กเพิ่มเติม

4. ควรจัดการประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและการประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก มีการใช้ข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ซึ่งการตีความหรือการสรุปผลการประเมินมีความเป็นปรนัย ต้องแปลตามข้อมูลที่ปรากฏจริงไม่ใช่ความลำเอียง เพราะข้อมูลที่ได้จะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ไม่ตรงจุด (ควรมีผู้ประเมินมากกว่า 1 คน) รวมทั้งมีการจดบันทึกข้อมูลการประเมินไว้เป็นหลักฐาน

วิธีการประเมินพัฒนาการที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ ทั้งจากตัวเด็กเองและจากผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลจากแฟ้มบันทึกผลงานของเด็ก นอกจากนี้การประเมินพัฒนาการเด็กผู้ประเมินต้องไม่ใช่แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว แต่ต้องใช้เครื่องมืออื่นๆประกอบด้วย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนา การบันทึกพฤติกรรม การประเมินผลงาน การสำรวจพฤติกรรมเด็ก และการประเมินพัฒนาการของเด็กต้องประเมินให้ครบทุกด้าน เพื่อให้ผลของการประเมินมีความเที่ยงตรงและสามารถนำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีต่อไป

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดนตรี

2.1 ความหมายของดนตรี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของดนตรีไว้ดังนี้ ดนตรี หมายถึง เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดังทำให้อารมณ์รู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรืออื่นเรื่อง เป็นต้น ได้ตามทำนองเพลง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525: 291) และอาจหมายถึง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537: 129) ดนตรีเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คือเป็นทั้งศิลปะ วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่แสดงถึงสุนทรีย์ภาพ เป็นความงามที่มองเห็นด้วยจิตใจและนึกคิด เมื่อได้ฟังหรือได้ยินแล้วจะทำให้เกิดความประทับใจและมีอารมณ์คล้อยตาม ตามประเภทของเสียงดนตรี มนุษย์สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมหาศาล

2.2 คุณค่าของดนตรี

ดนตรีมีความผูกพันต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด เสียงดนตรีสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดสุนทรีย์ยะ มองโลกในแง่ดี ช่วยผ่อนคลายความเครียด และกระตุ้นให้บุคคลเกิดอารมณ์ในรูปแบบต่างๆกัน มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้สึกและอารมณ์ออกมาได้ด้วยการใช้ดนตรีเป็นสื่อ เช่น ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกจะแสดงออกมาในรูปของเพลงกล่อมเด็ก ความรักระหว่างชายหญิง จะแสดงออกมาในรูปของเพลงรักหวานซึ้งหรือความรักชาติจะแสดงออกมาในรูปของเพลงปลุกใจ เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524: 128) นอกจากนี้อิทธิพลของเสียงดนตรียังช่วยกล่อมเกลาลูกอุปนิสัยที่หยาบกระด้าง ก้าวร้าว โหดเหี้ยม ของมนุษย์ให้ผ่อนคลายลงได้ (ทวีป อภิสิทธิ์. 2521: 25)

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537: 128-129) ดนตรีมีคุณค่าในการพัฒนาความสุนทรีย์ ความซาบซึ้ง และพัฒนาการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่น ในด้านความคิดสร้างสรรค์ ทำนองและจังหวะจะช่วยให้เด็กรู้ซึ่งถึงความสวยงาม แสดงออกทางอารมณ์ กระตุ้นให้เด็กคิดค้น ทดลอง และแสดงออกโดยใช้กิจกรรมดนตรีเป็นสื่อ ด้านสติปัญญาและภาษา ดนตรีเป็นสื่อทำให้เด็กคิดและเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของเสียง พัฒนาการรับรู้และสามารถเชื่อมโยง แนวคิดต่างๆเข้าด้วยกัน และใช้ภาษาเป็นสื่อในการอธิบายความรู้สึกที่มีต่อดนตรี ซึ่งจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษามากขึ้น พัฒนาการด้านร่างกาย การที่เด็กได้ร้องเพลง ได้เล่นเครื่องดนตรี ได้เคลื่อนไหวเข้าจังหวะ จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่เล็ก และอวัยวะต่างๆดีขึ้น การที่เด็กมีประสบการณ์ด้านดนตรี จึงเป็นการช่วยเติมความรู้สึกและความต้องการของเด็กให้เต็ม ทำให้เด็กเจริญเติบโต ทั้งในด้านร่างกาย และจิตใจที่เจริญงอกงาม ควบคู่ไปกับความคิดวิชาการด้านอื่นๆ ซึ่งคุณค่าในด้านนี้จัดว่าเป็นด้านที่สำคัญที่สุด

จากการค้นคว้าข้างต้นจะเห็นว่า ดนตรีไม่เพียงมีคุณค่าในการพัฒนาความสุนทรีย์ลดความตึงเครียดได้เท่านั้น แต่ดนตรียังสามารถเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ และความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย

2.3 ลักษณะของดนตรี

สมโภชน์ รอดบุญ (2520: 40-45) ได้แบ่งลักษณะดนตรีออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. เพลงร้อง แบ่งออกเป็นแบบร้องเดี่ยว และแบบร้องเป็นหมู่คณะในลักษณะการประสานเสียงให้เกิดความกลมกลืน

2. เพลงบรรเลง แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

2.1 Folk Music คือ ดนตรีที่มีท่วงทำนองเป็นเพลงพื้นเมืองที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาตินั้นๆ

2.2 Country Music คือ เพลงลูกทุ่งฟังเข้าใจง่าย ถ้าเป็นเพลงตะวันตกท่วงทำนองและลีลาเป็นแบบโคบาลเลี้ยงวัว เครื่องดนตรีที่ใช้เป็นกีตาร์ หรือหีบเพลง

2.3 Popular Music คือ เพลงที่มีท่วงทำนองของเพลงสมัยนิยมนำมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ ใช้เครื่องดนตรีประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น เปียโน ไวโอลิน ทรัมเปต กีตาร์

2.4 Light Music คือ ดนตรีที่บรรเลงด้วยวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ บรรเลงอย่างแผ่วเบา นุ่มนวล และสง่างาม ใช้เครื่องลมเป็นเครื่องดนตรีหลักในการบรรเลง

2.5 Popular Classic Music คือ เพลงที่ใช้จังหวะเพลงป๊อปที่มี Beat ของเสียงกลองเป็นจังหวะตายตัว และใช้แนวทำนองของเพลงคลาสสิกหรือแนวทำนองหลักมาเป็น Melody

2.6 Lyric Music คือ ดนตรีที่เต็มไปด้วยพลังอารมณ์เป็นเพลงที่นำมาจากเพลงร้องที่อ่อนหวาน ไพเราะ บรรยายถึงธรรมชาติ มีท่วงทำนองที่สดชื่น รื่นเริง สบายอารมณ์

2.7 Mood Music เป็นเพลงที่มีลักษณะคล้ายลิрикมิวสิก และมีอารมณ์หลายแบบทั้งเศร้าสร้อย สุข ทุกข์ รื่นเริง สนุกสนาน จังหวะของเพลงเปลี่ยนไปมาตลอดเวลา ซ้ำบ้าง เร็วบ้าง มักจะมีเสียงประกอบ เช่น ฝนตก ฟังร้อง เสียงคลื่น เป็นต้น

2.8 Light Classic Music เป็นดนตรีที่มีแบบฟอร์มสลับซับซ้อน มีทั้งเพลงประเภทเต้นรำ เพลงรัก เพลงที่บรรยายถึงธรรมชาติจะมีลักษณะบรรยากาศที่ช้าและเร็วสลับกันไป

2.9 Classic Music เป็นดนตรีที่เกิดขึ้นจากในวัด ในโบสถ์จนกลายมาเป็นเพลงชาวบ้าน มีกระบวนการเพลงหลายกระบวนการ เร็ว-ช้า-เร็ว สลับกันไป เป็นเพลงที่ต้องใช้วงดนตรีขนาดใหญ่ที่เรียกว่า ออร์เคสตราบรรเลง

2.10 Jazz Music เป็นดนตรีที่มีจังหวะสม่ำเสมอ ฟังสบายๆ การเล่นมักจะใช้ เปียโน แซกโซโฟน และกลองเป็นหลัก แต่มารยะหลังได้พยายามเอาเครื่องดนตรีอื่นเข้ามาร่วมด้วย เช่น คลาริเน็ต กีตาร์ไฟฟ้า บราโพนฟรุต และไวโอลิน เครื่องดนตรีชิ้นสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยคือ เบส

จะเห็นว่าดนตรีนั้นมียุ่่มากมายหลากหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชอบ ความรู้สึกของผู้ฟัง ว่ามีรสนิยมไปในแนวใด แต่ดนตรีทุกประเภทล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดความสุนทรีย์ และเสริมสร้างจินตนาการทั้งสิ้น

2.4 องค์ประกอบของดนตรี

โกวิท ชันศิริ (2519: 99-106) ได้แบ่งดนตรีออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ดนตรีทั่วไป เป็นเสียงที่ทำให้มนุษย์มีความสุขเกิดอารมณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นเสียงนกร้อง ลมพัด เสียงคลื่นกระทบฝั่ง เสียงเพลงของแมลงล่อลูก เป็นต้น

2. ดนตรีคลาสสิก ผู้ฟังอาจจะต้องใช้เวลาในการฟังมากเป็นพิเศษ และค้นคว้า ศึกษาถึงประวัติและเนื้อหาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น

ดนตรีมีความหมายแตกต่างกันตามชนิด หรือประเภทขององค์ประกอบ และการที่จะเข้าใจดนตรีให้ดีขึ้นจำเป็นต้องรู้จักโครงสร้างของดนตรี ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. ทำนอง ทำนองของดนตรีมีความเกี่ยวข้องกับการรู้จักของบุคคลมากที่สุด ผลของท่วงทำนองจะก่อให้เกิดผลดังนี้

1.1 ทำให้รู้สึกสงบ ผ่อนคลายความรู้สึกในส่วนลึกของจิตใจได้

1.2 ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.3 ทำให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพ และลดความวิตกกังวล

2. จังหวะหรือลีลามีอิทธิพลต่อมนุษย์มากเพราะจะทำให้เกิดการรู้จักกล้าทำกล้าแสดงออก มีการโต้ตอบเคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะหรือลีลาของดนตรีได้เองตามอัตโนมัติมากที่สุด ลีลาของดนตรีที่มั่นคงจะให้ความรู้สึกที่เชื่อมั่น ลีลาที่สววยราบเรียบสม่ำเสมอจะให้ความรู้สึกพอใจ ปลอดภัย และสงบ ลีลาที่ไม่สม่ำเสมอจะทำให้เกิดความฉงน หรือสนุกได้ (Parriot. 1969: 72) ผลของลีลาจังหวะดนตรีที่มีต่อมนุษย์ คือช่วยทำให้เกิดสมาธิ และช่วยให้มีความผ่อนคลายความเครียด (จำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2511: 119)

3. ความดังหรือความเข้มของเสียง เสียงมีความหมายเกี่ยวข้องกับมนุษย์มานานนับพันปี มนุษย์กับสัตว์โต้ตอบกับเสียงต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพราะเกี่ยวข้องกับสัญญาณตอบรับที่มีในเสียงนั้นเสียงดังจะเร่งเร้าเตือน กระตุ้นอารมณ์และการทำงานของต่อมไร้ท่อ และสัมพันธ์กับระบบประสาทสัมผัสทางหู เสียงเบาสงบจะทำให้เกิดความรู้สึกสบาย ผลของความเข้มเสียงก่อให้เกิดประโยชน์ คือ

3.1 ใช้เป็นสื่อให้เกิดสมาธิได้

3.2 กระตุ้นและลดความรู้สึกส่วนลึกทางจิตใจให้สงบหรือตื่นตัวได้

3.3 สร้างระเบียบและควบคุมตนเองให้เหมาะสม

4. ความเร็วช้าของจังหวะดนตรี โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 50 mm. และ 120 mm. ต่อ นาที จังหวะที่เร็วจะเร่งความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังตื่นตัวไม่สงบ และจังหวะช้ามีผลทำให้สงบ

5. การประสานเสียง เป็นการประสมประสานกันของเสียงหลายชนิดที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยมีลีลาจังหวะและท่วงทำนองที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน เช่น การขับร้อง ประสานเสียง หรือการประสานกันของเสียงเครื่องดนตรีต่างชนิด (Parrott. 1969: 53)

6. ความกังวานของเสียง เป็นส่วนประกอบที่บอกว่าเสียงมีความสมบูรณ์ ก้องกังวาน ภายในเสียงของแต่ละเสียง ในแต่ละวลีมีมากน้อยเพียงใด เป็นประเด็นสำคัญ ที่ชี้ให้เห็นว่า ประพันธ์เพลง ได้ฝากความไพเราะไว้ในเพลง หรือฝากความไพเราะไว้ในเพลง หรือฝากความรู้สึกที่เหมือนจากนรก ให้กับผู้ฟัง โดยผ่านความกังวานของเสียงดนตรีช่วยถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ส่วนประมวลผลทางความรู้สึกนึกคิด

สามารถสรุปได้ว่า ดนตรีมีความสัมพันธ์ในการช่วยพัฒนาระบบต่างๆ ของมนุษย์ จึงมีผู้คนมากมายนิยมนำดนตรีมาปรับใช้เพื่อทำการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์และก่อประโยชน์สูงสุด

2.5 ทักษะทางดนตรี

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2534: 8-11) ได้กล่าวถึงทักษะดนตรีว่า ดนตรีประกอบไปด้วย การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การฟัง ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนฟังเพลงทุกประเภท ตั้งแต่เพลงสั้นๆ ง่ายๆ จนถึงเพลงที่ยาวขึ้น เพื่อพัฒนาการฟังให้เด็ก ได้แก่ เพลงร้องและเพลงบรรเลง ด้วยดนตรีล้วนๆ โดยในระยะแรกอาจจะให้เด็กฟังเพลงสั้นๆ เพื่อให้คุ้นเคยกับเสียงต่างๆ ลักษณะของเสียง สูง กลาง ต่ำ และให้เด็กตอบหรือทำท่าทางว่าเสียงที่ได้ยินนั้นอยู่ในช่วงใด ในระยะต่อมาอาจจะให้เด็กฟังเพลงร้อง และเพลงบรรเลงมาเปิดให้เด็กฟังตามลำดับหลังจากฟังเพลงแล้วอาจจะให้เด็กสนองตอบต่อดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว

2. การร้อง รวมถึงการพูดคำคล้องจองและการร้องเพลงต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการร้องหมู่ ควรให้เด็กได้มีโอกาสร้องเพลงเดี่ยวบ้าง เพื่อพัฒนาทักษะของแต่ละบุคคล การร้องควรเน้นที่น้ำเสียงของการร้องเพลง ไม่ใช่การตะโกน เพลงที่จะนำมาสอนควรจะเป็นเพลงที่สั้น และใช้ภาษาง่ายๆ จังหวะและทำนองไม่ยากจนเกินไปเนื้อเพลงควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก หรืออาจเป็นเรื่องราวของความสนุกสนานหรือการท่องเที่ยวก็ได้

3. การเล่น นักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ควรจะได้เล่นเครื่องประกอบจังหวะทั้งชนิดที่มีระดับเสียง เช่น ระนาด เบล และชนิดที่ไม่มีระดับเสียง ได้แก่ กลอง รำมะนา ลูกแซก ฉิ่ง ฉาบ กุ๊งกิ้งกรับคู่ เป็นต้น หรืออาจจะใช้เครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เองก็ได้ เช่น ระนาดกระป๋อง ระนาดขวดน้ำ กรับหิน เป็นต้น

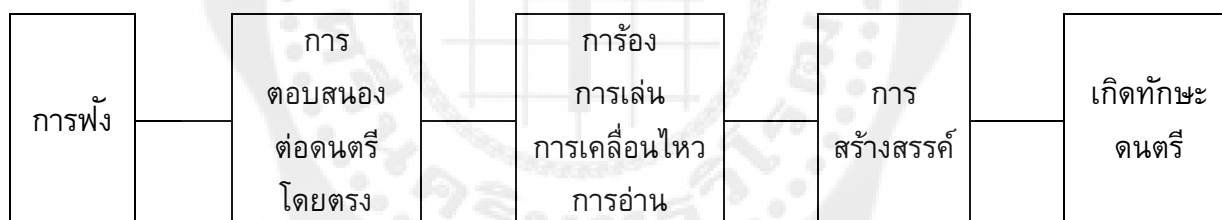
4. การเคลื่อนไหว นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เป็นวัยที่รับรู้จากการสัมผัส การได้ลงมือกระทำและการเคลื่อนไหว เพื่อสนองตอบต่อดนตรี กิจกรรมนี้ จึงเป็นกิจกรรมที่นักเรียนควรได้ปฏิบัติสม่ำเสมอ แต่ควรเป็นรูปแบบการเคลื่อนไหวง่ายๆ เบื้องต้น ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้สึก

สนุกสนานและเกิดการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว นอกจากจะใช้เครื่องประกอบจังหวะแล้ว อาจใช้เพลงร้องหรือเพลงบรรเลง โดยเครื่องดนตรีล้วนๆ และเน้นที่จังหวะมาประกอบการเคลื่อนไหว และของชาติอื่นๆ แต่ควรเลือกที่จังหวะชัดเจน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้แสดงออกด้วยการเคลื่อนไหวด้วยท่าทางที่เกิดจากการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเอง หรือช่วยกันคิดระหว่างนักเรียน หรือนักเรียนกับครู

5. การอ่าน นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวัยนี้ควรใช้สัญลักษณ์ที่ง่าย ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์ทางดนตรี ซึ่งผู้สอนสามารถคิดขึ้นเองโดยใช้แทนลักษณะของเสียง ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้

6. การสร้างสรรค์ เป็นเรื่องของการแสดงออกทางดนตรี ที่รวมเอาความรู้ ความเข้าใจไว้ทั้งหมด จึงเป็นทักษะที่ใช้ความรู้พื้นฐานทางดนตรีมากพอสมควร อย่างไรก็ตามการพัฒนาทักษะสร้างสรรค์สามารถกระทำได้หลายลักษณะและหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานหนึ่งที่ผู้เรียนดนตรีควรศึกษาและพัฒนา

เทคนิควิธีการสอนดนตรี ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงจิตวิทยาการสอน และพัฒนาการเด็ก ผู้สอนควรจะเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนในกลุ่มของตนอย่างถ่องแท้และปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการ และความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ซึ่งสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงพัฒนาการและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก

2.6 ดนตรีกับเด็กปฐมวัย

พัฒนาการด้านดนตรีของมนุษย์โดยเฉพาะการรับรู้เรื่องจังหวะ จะเริ่มขึ้นเมื่อหัวใจของทารกในครรภ์เริ่มต้น ทารกจะเริ่มรับรู้เสียงต่างๆ รวมทั้งเสียงดนตรีจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ต่อเมื่ออวัยวะเกี่ยวกับการได้ยินพัฒนาเต็มที่ จากการทดลองของนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านพบว่า การเปิดเพลงให้ทารกในครรภ์ฟัง มีผลเกี่ยวกับการรับรู้ทางดนตรีของเด็ก (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. 2537: 115) เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมีวุฒิภาวะมากขึ้น และสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น ดนตรียังคงเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ของเด็กได้เป็นอย่างดี การฟังดนตรี ตั้งแต่วัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เด็กควรมีโอกาสได้ฟังดนตรีที่ดีซ้ำๆ กัน ถ้าเด็กได้ยินเสียงดนตรีตั้งแต่แรกเกิด เด็กจะพัฒนาการรับรู้เสียงดนตรีอย่างค่อยเป็นค่อยไป เด็กใน

ระยะก่อนเข้าโรงเรียนหรือระดับอนุบาลควรได้รับฟังเสียงดนตรีให้มากและสม่ำเสมอ เพราะเด็กสามารถรับรู้ได้ เสียงดนตรีที่เด็กมีความพึงพอใจ จะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกในทางที่ดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2524: 189; อ้างอิงมาจาก Allmershell. n.d.)

ในเด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ช่วงระหว่างอายุ 3 – 6 ปี เด็กวัยนี้มีวุฒิภาวะและความพร้อมในการที่จะรับรู้และซาบซึ้งกับเสียงดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการที่เด็กมีอารมณ์หงุดหงิด แต่เมื่อได้ฟังเพลงที่มีความไพเราะเด็กจะค่อยๆ คลายความหงุดหงิดลง เพราะเสียงดนตรีจะช่วยกล่อมเกลารมณ์ของเด็กให้ความเพลิดเพลินไปตามไปด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527: 503) มาร์วินกรีนเบิร์ก (Marvin Greenberg) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยชอบดนตรีที่มีจังหวะเร้าใจค่อนข้างเร็วกว่าดนตรีที่มีจังหวะช้าเนิบ และตอบสนองต่อเสียงดนตรีได้อย่างมีความหมายตามลักษณะของเสียงดนตรี โดยการใช้การเคลื่อนไหว แสดงท่าทางเข้ากับจังหวะช้า – เร็ว ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ เด็กวัยนี้จะเริ่มพัฒนาในด้านความรู้สึกและอารมณ์เพลง (Mood) สามารถบอกได้ว่าลักษณะของบทเพลงที่ได้ยินนั้น สนุกสนาน ตื่นเต้น น่ากลัว หรือโศกเศร้า เด็กจะมีสมาธิในการฟังมากขึ้นสามารถคิดท่าทางแสดงจังหวะได้ดีขึ้น สามารถใช้การเคลื่อนไหวเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความหมายของเพลงที่ได้ยิน (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. 2537: 115-121; อ้างอิงจาก Marvin Greenberg. 1979)

จากเอกสารข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ดนตรีเป็นศาสตร์ที่มีความลึกซึ้งและมีอิทธิพล มีความผูกพันกับวิถีชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย มีบทบาทในการช่วยบ่มเพาะและพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ เราจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนดนตรีตั้งแต่วัยเยาว์ เพื่อที่จะได้มีพัฒนาการทางด้านต่างๆที่สมบูรณ์แบบยั่งยืน และเป็นรากฐานในการดำรงชีวิตที่มั่นคง

3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายของพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (อ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 8) กล่าวถึงความหมายของคำว่า “พัฒนาการ” ในเชิงจิตวิทยาไว้ว่าพัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะของบุคคลทั้งในด้านของโครงสร้าง (Structures) และแบบแผน (Patterns) ของร่างกายและพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งจะดำเนินการเป็นขั้นๆไปตั้งแต่แรกเกิดจนเป็นผู้ใหญ่และเป็นแบบฉบับที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้านได้แก่พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development) พัฒนาการทางสติปัญญา (Intelligence Development) พัฒนาการทางอารมณ์ (Emotion Development) และพัฒนาการทางสังคมและการปรับตัว (Social Development)

นิตยา ชชภักดี (2543: 1) ได้ให้ความหมายของ “พัฒนาการ” ไว้ว่าพัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านการทำหน้าที่ (Function) และวุฒิภาวะ (Maturation) ของอวัยวะระบบต่างๆรวมทั้งตัวบุคคลทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อน

มากขึ้นตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมหรือภาวะใหม่ในบริบทของครอบครัวและสังคม

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า พัฒนาการ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละตัวบุคคล ช่วงชั้นอายุและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ ย่อมมีทักษะ ความรู้และพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวก

3.2 หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

นิตยา คชภักดี (2543: 3-5) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาการของมนุษย์ไว้สรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องตั้งแต่ปฏิสนธิ (Conception) จนเป็นผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะ (Maturity) และต่อไปจนตลอดชีวิต
2. ลำดับขั้นตอน (Sequence) ของพัฒนาการของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเดียวกันแต่อัตรา (Rate) และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจแตกต่างกันได้ซึ่งพัฒนาการของเด็กจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยขั้นต้นเป็นพื้นฐานสำหรับขั้นตอนต่อไป
3. พัฒนาการมีมิติสัมพันธ์ระหว่างกันหลายด้าน (Several Inter - Related Dimensions) พัฒนาการทางร่างกายสติปัญญาสังคมจิตใจและอารมณ์แต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกันเมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วย
4. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพันธุกรรมกับปัจจัยด้านภาวะแวดล้อมในแต่ละช่วงชีวิตโดยปัจจัยทางพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดศักยภาพส่วนปัจจัยทางภาวะแวดล้อมเป็นตัวกำหนดโอกาสความเป็นไปได้ของการที่เด็กจะเติบโตและพัฒนาตามศักยภาพนั้นๆ
5. พฤติกรรมพัฒนาการของเด็กขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของสมองระบบประสาท โดยตรงกล่าวคือระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะหรือระบบต่างๆ จะต้องพัฒนาอย่างเต็มที่ก่อนที่ระบบหรืออวัยวะนั้นจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์
6. ทิศทางของพัฒนาการเริ่มจากศีรษะไปเข้าส่วนการควบคุมการทำงานของแขนขาจะมีทิศทางจากส่วนใกล้ตัวไปส่วนปลาย
7. พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวจะเปลี่ยนจากปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) มาเป็นการเคลื่อนไหวที่ควบคุมได้ (Voluntary Movement)
8. พัฒนาการทางพฤติกรรมเริ่มจากการแสดงออกแบบรวม ๆ ก่อนที่จะเปลี่ยนไปเป็นพฤติกรรมที่เจาะจง
9. พัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสาทสัมผัสต่าง ๆ จากการคิดพูดและลงมือทำ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 8-9) ได้กล่าวถึงหลักพัฒนาการของเด็กไว้ดังนี้

1. พัฒนาการจะเป็นไปตามแบบแผนเฉพาะนั้นคือในการพัฒนาของเด็กจะมีแบบแผนของการพัฒนาเป็นระยะๆ มิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญพัฒนาการทางร่างกายจะมีทิศทางของพัฒนาการที่ถูกกำหนดแน่นอนเป็น 2 ทิศทางด้วยกันคือทิศทางที่ 1 พัฒนาการจะเริ่มจากส่วนบนลงมาส่วนล่างและทิศทางที่ 2 พัฒนาการจะเริ่มจากแกนกลางของลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนข้างที่ไกลออกไป

2. พัฒนาการจะเริ่มจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อยนั้นคือเด็กทารกจะมีการเคลื่อนไหวทั้งตัวก่อนส่วนหนึ่งส่วนของร่างกายหรือจากพฤติกรรมทั่วไปไปสู่พฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงทั้งนี้พัฒนาการจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีการหยุดหรือขาดตอนและถ้าพัฒนาการระยะใดระยะหนึ่งบกพร่องก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการในระยะต่อไปด้วย

3. อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่ๆ 2 องค์ประกอบคือพันธุกรรมและสภาพแวดล้อม

4. อัตราพัฒนาการส่วนต่างๆ ของร่างกายแตกต่างกันกล่าวคืออวัยวะต่างๆ หรือส่วนของร่างกายจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกันไม่เติบโตพร้อมกันหมดในเวลาเดียวกัน

5. พัฒนาการทุกด้านจะสัมพันธ์กันและเราสามารถทำนายพัฒนาการของเด็กได้พัฒนาการในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาและจริยธรรมจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหมดถ้าพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งบกพร่องก็จะนำไปสู่ความบกพร่องในด้านอื่นๆ ต่อไปด้วย

3.3 พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง การพัฒนาหรือการเจริญเติบโตของส่วนต่างๆ ทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางระบบประสาท กล้ามเนื้อมัดต่างๆ ที่เกิดจากการทำงานผสมกัน ทำให้ร่างกายมีการตอบสนองและมีการเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว มีการทรงตัวที่ดีและมั่นคงขึ้น ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางด้านร่างกายไว้ดังนี้

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2539: 32) กล่าวว่า พัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง การที่เด็กมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรงดีและสามารถใช้อวัยวะต่างๆ สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้คล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย ผู้ใหญ่ต้องเน้นในเรื่องโภชนาการอาหาร เด็กมีโอกาสดำเนินการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อให้มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2547: 97) ได้กล่าวว่า พัฒนาการทางด้านร่างกายคือ ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่ที่ใช้เคลื่อนไหวร่างกาย การทรงตัว เช่น การยืน การวิ่ง การกระโดดการจักระท่ากับวัตถุ เป็นต้น และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก คือ ความสามารถในการใช้มือและนิ้วมือที่ประสานสัมพันธ์กับตา เกิดความคล่องแคล่ว ยึดหยุ่น ในการ ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การหยิบวัตถุ อุปกรณ์ สิ่งของต่างๆ การขีดเขียน พับกระดาษ ตัดกระดาษ ต่อบล็อก ร้อยลูกปัด ปั่นดินน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งอาร์โนลด์เกสเซล (Arnold Gesell. 1880 – 1961. อ้างอิง จาก สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 65) กล่าวว่า การเจริญเติบโตของเด็กทางด้านร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่างๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอน และเกิดขึ้น เป็นลำดับขั้นประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเสริมพัฒนาการต่างๆ ก็ เชลเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่างๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติใน วัยนั้นๆ สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นการพัฒนา กระบวนการต่างๆของร่างกาย อวัยวะภายในและภายนอก กล้ามเนื้อต่างๆ ที่ทำหน้าที่ประสานกัน และเอื้ออำนวยในการพยุ่งและทรงตัวของร่างกาย การเคลื่อนไหว รวมถึงระบบโครงสร้างของ ร่างกาย กระบวนการทำงานของระบบกล้ามเนื้อ น้ำหนัก ส่วนสูง และขีดความสามารถในการ เคลื่อนไหวอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย เป็นต้น

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับ พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ดังนี้

Plaget (1994: 6) นักจิตวิทยาพัฒนาการ ได้กล่าวว่า ทฤษฎีพัฒนาการด้าน ร่างกายและการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยจะแสดงออกถึงกระบวนการทำหน้าที่ของเนื้อเยื่อ และ อวัยวะต่างๆ ของกระบวนการพัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการจักระท่า กับวัตถุ เช่น การเล่นลูกบอล การขีดเขียน เด็กต้องใช้ความสามารถของการใช้สายตาและกล้ามเนื้อ มือ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของระบบประสาทและการเคลื่อนไหวประกอบกัน คือ การเปลี่ยนแปลงด้านการเคลื่อนไหวและความสามารถในการควบคุมร่างกาย ซึ่งพือาเจต์เชื่อว่า วุฒิภาวะถูกกำหนดโดยพันธุกรรมและมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพันธุกรรมเด็กได้ โดยใช้ การสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ Gesell และ Arnold (1964: 16-18) ได้แบ่งพัฒนาการทางด้าน ร่างกายของเด็กปฐมวัยออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Motor behavior) เป็นความสามารถของ ร่างกาย ที่ครอบคลุมถึงความสามารถในการบังคับกล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ และมีความสัมพันธ์ กับพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งหมด

2. พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior) เป็นความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับความรู้สึก ครอบคลุมความสัมพันธ์ของการใช้มือและการสำรวจ การค้นหา การกระทำกับวัตถุ การแก้ปัญหาในการทำงาน ซึ่งสังเกตได้จากความสามารถในการใช้มือของเด็ก เช่น การเขียนหนังสือ วาดรูป ร้อยลูกปัด ดังนั้น พฤติกรรมด้านการปรับตัว จึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัย

3. พฤติกรรมทางด้านสังคม (Personal social behavior) เป็นความสามารถในการปรับตัวระหว่างบุคคลกับบุคคลภายใต้สภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็ก ที่มีความแตกต่างกัน นับว่าเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของสมองควบคู่กับระบบการเคลื่อนไหว ประกอบกันในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งแนวคิดของกิเซลมีบทบาทสำคัญต่อการจัดกลุ่มเด็กที่เข้าศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างมาก เพื่อให้ครูมีแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการและสมวัย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยนั้น มีปัจจัยมาจากเพศ อายุ พันธุกรรม ภาวะและสภาพของสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผลนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ต่อไป ทั้งพัฒนาการทางด้านการเคลื่อนไหว พัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา รวมถึงพฤติกรรมปรับตัวอีกด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับ

ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2537: 30) ได้กล่าวว่า ลักษณะการเจริญเติบโตของพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย จะมีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะพัฒนาการด้านโครงสร้างของร่างกาย ได้แก่ การพัฒนาทางด้านน้ำหนัก ส่วนสูง สัดส่วน กล้ามเนื้อแขน ขา ลำตัว และกระดูกจะแข็งแรงและยาวขึ้น
2. การพัฒนาทางด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย ได้แก่ แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ที่มีปัจจัยสำคัญเรื่องภาวะของร่างกายและกระบวนการเรียนรู้ ความสามารถในการเคลื่อนไหว รวมทั้งด้านสุขภาพอนามัย

3. แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมในเรื่องของพัฒนาการทางด้านร่างกายอย่างถูกต้องและมีความเหมาะสมกับวัย เพื่อที่จะได้เื้อื้อต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายอย่างสมบูรณ์ รวมถึงเป็นหลักพื้นฐานในการพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยมีดังนี้

1. การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายให้แก่เด็กปฐมวัย ครูควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับภาวะและพิจารณาถึงความพร้อมของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีความต่อเนื่องไปตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทางด้านร่างกายตั้งแต่ส่วนกลางไปถึงส่วนล่างและส่วนบนไปสู่ส่วนล่างของกล้ามเนื้อใหญ่ไปยังกล้ามเนื้อเล็กตามภาวะ

2. ครูและผู้ปกครองควรดูแลเอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิด รวมทั้งสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงหรือความผิดปกติที่เกิดขึ้น เพราะจะทำให้ผู้ปกครองและครู ได้ทราบปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย เพื่อหาแนวทางในการป้องกันได้ทันเวลาที่ มีการฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเองในการรับประทานอาหารและมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร

3. การส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การมอง การฟัง การดม การชิม การประสานสัมพันธ์กัน เป็นการพัฒนาระบบการทำงานและช่วยกระตุ้นให้สมองมีการเจริญเติบโตสมวัยสามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. การให้เด็กได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หรือจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสดำเนินเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ เด็กจำเป็นที่จะต้องออกกำลังกายทุกส่วนในร่างกายทั้งกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก เพื่อให้กล้ามเนื้อต่างๆ แข็งแรงและพัฒนาอย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เกมการศึกษา เป็นต้น

5. การสร้างภูมิคุ้มกันโรค เด็กปฐมวัยควรได้รับการตรวจสุขภาพและฉีดวัคซีน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคตามกำหนดเวลาและช่วงอายุ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยควรได้รับการฉีดวัคซีน เช่น วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ บาดทะยัก ไอกรณ หัดเยอรมัน คางทูม ซึ่งการฉีดวัคซีนช่วยลดความเสี่ยงและป้องกันโรคติดเชื้อต่างๆ และความพิการ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพัฒนาการทางด้านร่างกายในเด็กปฐมวัยโดยตรง ให้หยุดชะงักหรือมีข้อบกพร่องได้ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูและผู้ปกครองควรดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

6. ครูและผู้ปกครองดูแลรักษาความสะอาดร่างกายของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

นอกจากนี้ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540: 18-21) ได้กล่าวถึง แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย จึงขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้ ครูควรจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่สามารถตอบสนองความต้องการให้กับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ได้แก่ การวิ่งไล่จับ การกระโดด การเดินรำ การหมุน การออกกำลังกาย เป็นต้น

2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางโครงสร้าง ได้แก่ การสำรวจสภาพแวดล้อม การเปรียบเทียบ และจำแนกสิ่งของ การจับต้อง การวิ่ง เป็นต้น

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ขอบเขต ได้แก่ การสำรวจสภาพแวดล้อม การเปรียบเทียบ และจำแนกสิ่งของ การหยิบจับวัตถุต่างๆ การวิ่ง เป็นต้น

4. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทิศทาง ได้แก่ การชี้บอกทิศทางที่สิ่งของวางอยู่ การเดินทางไกล การบอกตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ เป็นต้น

5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เรื่องความสมดุล ได้แก่ การเดินโดยเอาสิ่งของวางไว้บนศีรษะ การตบลูกบอล การเดินบนไม้กระดานแผ่นเดียว เป็นต้น

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ต้องอาศัยทักษะต่างๆ รวมกัน เช่น การตีลูกบอลในขณะลูกบอลกำลังเคลื่อนไหว การตอบสนองของสัญญาณเสียง การขี่จักรยาน เป็นต้น

7. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ต้องมีการแสดงออก เช่น การเล่นดนตรี ร้องเพลง เต้นรำ การวาดรูป การเต้นรำ การวาดรูป การเต้นรำและการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

จากแนวคิดในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยข้างต้นสรุปได้ว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู มีส่วนสำคัญอย่างมากในการช่วยกันส่งเสริมเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกายได้อย่างมีความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องร่วมมือกัน ดูแลเอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับวิถีชีวิต การเป็นอยู่ โภชนาการ การพักผ่อนดูแลสุขภาพและสุขอนามัยที่ดี เพื่อที่จะเป็นรากฐานสู่พัฒนาการทางด้านอื่นๆ ได้อย่างสมบูรณ์และรวดเร็วขึ้น

4 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย

4.1 ความหมายของพัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมเป็นการเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล สภาพแวดล้อม บริบทต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ซึ่งในแต่ละสังคมนั้นย่อมมีกฎเกณฑ์และแบบแผนในการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมจึงถือเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

กุลยา ตันติผลชีวะ (2547: 128) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางสังคมว่าเป็นกระบวนการที่เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม การยอมรับหรือมีความต้องการ โดยมีอิทธิพลมาจากค่านิยม พื้นฐานทางครอบครัว สังคม การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่ในวัยเด็ก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับระเบียบแบบแผนที่สังคมยอมรับ เพื่อนำไปสู่การปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ดีให้เด็ก เพราะประสบการณ์ที่ได้ในวัยเด็กจะมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น

รัชดาภรณ์ อินทะนิน (2544: บทนำ) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-5 ปี มีการแสดงออกทางพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งแสดงออกอย่างชัดเจน คือ มีพฤติกรรมต่อต้าน ก้าวร้าว ไม่รู้จักการแบ่งปันสิ่งของตนเองให้กับผู้อื่น แย่งของเล่นและมีการทะเลาะวิวาท ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เรียกร้องความสนใจ ชอบทำกิจกรรมคนเดียว ไม่ให้ความช่วยเหลือแบ่งปันต่อผู้อื่น ซึ่งสามารถแบ่งพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบพฤติกรรมที่เข้าสังคม (Social behavior patterns) ประกอบด้วยรูปแบบของพฤติกรรมดังนี้

1.1 การร่วมมือ (Cooperation) เด็กเรียนรู้ที่จะเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นเด็กยังมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นมากเท่าไร ก็เรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือกับผู้อื่นมากขึ้นไปด้วย

1.2 การแข่งขัน (Rivalry) การแข่งขันจะกระตุ้นให้เด็กทำในสิ่งที่ดีที่สุด มีการชิงดีชิงเด่นเพื่อแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่คาดหวัง

1.3 การเห็นอกเห็นใจคนอื่น (Sympathy) เด็กไม่แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จนกว่าจะเคยอยู่ในสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกับผู้อื่นมาก่อน เด็กจะแสดงความเห็นใจโดยพยายามที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

1.4 การมีใจกว้างขวาง (Generosity) แสดงความเอื้อเฟื้อ แบ่งปันแสดงความเต็มใจในการแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น ทั้งที่ร้องขอและไม่ได้ร้องขอ

1.5 การพึ่งพาคนอื่น (Dependence) แรงจูงใจที่เกิดพฤติกรรมการพึ่งพาผู้อื่น คือบุคคลที่ต้องการจะได้รับการดูแลทะนุถนอม ได้รับการดูแลเอาใจใส่

1.6 ความไม่เห็นแก่ตัว (Unselfishness) การที่เด็กได้ช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่น รู้จักการให้ผู้อื่น เสียสละสิ่งของของตนเองให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

1.7 ความเป็นมิตร (Friendliness) เด็กแสดงความเป็นเพื่อนเนื่องจากต้องการทำสิ่งต่างๆ ร่วมกันหรือเพื่อผู้อื่นและเป็นการแสดงความรักความพึงพอใจ

1.8 การเลียนแบบ (imitation) โดยการเลียนแบบบุคคลที่ได้รับการยอมรับในกลุ่ม จะทำให้เด็กพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ และได้รับการยอมรับจากกลุ่ม

2. รูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เข้าสังคม (Unsocial behavior patterns) ประกอบด้วยรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

2.1 การต่อต้าน (Negativism) เพื่อผลักดันพฤติกรรมของผู้อื่นให้ไปในแนวทางที่ตนเองต้องการ เด็กจะแสดงการต่อต้าน ด้วยการแสดงออกทางร่างกาย แสดงอาการต่อต้านด้วยอารมณ์ที่รุนแรง

2.2 ความก้าวร้าว (Aggression) การทำที่เป็นการประทุษร้ายต่อผู้อื่น ซึ่งสามารถแสดงออกได้ทั้งคำพูดและการกระทำของร่างกาย การแสดงความก้าวร้าวจะลดลงตามอายุ และวุฒิภาวะที่โตขึ้น

2.3 การล้อเลียนและการข่มขู่ (Teasing and bullying) การล้อเลียนหรือการข่มขู่ถือเป็นการรุกรานผู้อื่นด้วยวาจา ผู้รุกรานจะเฝ้ามองดูความไม่สบายใจของผู้อื่นอย่างมีความสุขพอใจในการกระทำของตนเอง

2.4 การทะเลาะวิวาท (Quarreling) การทะเลาะกันเป็นการแสดงออกของอารมณ์โกรธ ไม่พอใจ เป็นการแสดงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งได้โจมตีอีกฝ่ายหนึ่งทั้งด้วยคำพูดและการกระทำ ซึ่งการทะเลาะวิวาทมีความแตกต่างจากพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนี้

2.5 อคติ (Prejudice) เป็นความผิดปกติของเด็กที่แสดงออกมา เมื่อเด็กรู้สึกว่าคุณเองด้อยกว่าผู้อื่น การแบ่งแยกเพศตรงข้าม เด็กชายจะหลีกเลี่ยงการเข้ากลุ่ม หรือเล่นร่วมกับเพื่อนผู้หญิง

2.6 การใช้อำนาจเหนือคนอื่น (Qascendent behavior) การแสดงท่าทางให้เพื่อนรู้สึกกลัว พุดจาข่มขู่หรือออกคำสั่ง ด้วยคำพูดที่หยาบคาย

จากความคิดข้างต้น เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางด้านสังคมแตกต่างจากผู้ใหญ่ โดยสิ้นเชิง มีความละเอียดและซับซ้อนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงอายุ เพศ วุฒิภาวะ และความพร้อมในการรับรู้และปรับตัวพฤติกรรมทางสังคมของแต่ละบุคคลซึ่งรัชดาภรณ์ อินทะนิน (2544: 21-22) ได้จำแนกลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 3-6 ปี ไว้ดังนี้

1. ลักษณะทางสังคมของเด็กอายุ 3 ปี เป็นวัยแห่งการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางและเห็นว่าตนเองสำคัญที่สุด มีความสุขที่จะเล่นคนเดียว ไม่ชอบเล่นเป็นกลุ่มหรือเล่นร่วมกับผู้อื่น ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ซึ่งเด็กวัยนี้ไม่มีเพื่อนที่ชอบเป็นพิเศษ แต่จะเล่นโดยไม่แยกกลุ่ม เพศ เป็นลักษณะการเล่นแบบคู่ขนานและเล่นเลียนแบบ การแบ่งปันในวัยนี้จะหวังผลตอบแทน หากเข้ากับเพื่อนในกลุ่มไม่ได้จะมีเพื่อนเล่นสมมติ เช่น ตุ๊กตา เป็นต้น

2. ลักษณะทางสังคมของเด็กอายุ 4 ปี เด็กจะให้ความร่วมมือกับเพื่อนสนิท ชอบสนทนากับเพื่อน และเล่นตามจินตนาการแต่จะมีพฤติกรรมกีดกันเพื่อน ไม่รู้จักเสียสละ ชอบโต้เถียงทะเลาะวิวาท ขี้อายไม่กล้าแสดงออก มีเพื่อนสนิทที่เป็นเพศเดียวกันกับตนเอง ชอบแสดงพฤติกรรมเลียนแบบผู้ใหญ่ มีการแสดงออกทางความขัดแย้งด้วยวาจามากกว่าทางกาย แต่ยังใช้กำลังในการแก้ปัญหาบ้างในบางครั้ง

3. ลักษณะทางสังคมของเด็กอายุ 5 ปี เล่นกับเด็กอื่นได้ดีโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีขนาดเล็ก เล่นแต่สิ่งที่ตนเองชอบ ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน หากไม่ได้รับการดูแลหรืออบรมเอาใจใส่อย่างเหมาะสม จะมีพฤติกรรมเกรง ก้าวร้าว ร้องไห้โวยวาย จะเริ่มสนใจเล่นกับเพื่อนนอกห้องเรียนได้มากขึ้น เป็นระยะที่เริ่มมีความเห็นคล้อยตามผู้อื่นและเริ่มมีความรู้สึกไม่พอใจ เมื่อเพื่อนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของตนเอง

4. ลักษณะทางสังคมของเด็กอายุ 6 ปี เด็กในวัยนี้จะเริ่มมีการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่น เริ่มสนใจที่จะคบเพื่อน และมักจะเป็นเพศเดียวกัน มักใช้คำว่า “เพื่อนที่โรงเรียนหรือเพื่อนเล่น” เล่นกับเพื่อนได้นานขึ้น หากไม่มีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดอาจจะมีทะเลาะวิวาทกันได้ ชอบมีพฤติกรรมชอบเอาชนะผู้อื่น เด็กจะไม่ยอมแพ้ในการเล่นแต่ต้องการเป็นผู้นำเพื่อน ๆ

จึงสามารถสรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยนั้นขึ้นอยู่กับ การดูแลเอาใจใส่ และการปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่ ครู ซึ่งเด็กในแต่ละช่วงอายุ จะมีการพัฒนาทางด้านสังคมและเปลี่ยนแปลงไปตามคุณลักษณะ เพศ อายุ วุฒิภาวะ รวมถึงประสบการณ์การเรียนรู้จากการใช้ชีวิตของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน

4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย

กอร์ดินและบราวน์ (Gordon & Browne อ้างอิงจาก สิริมา วิทยุอนันตพงษ์. 2545: 38) ได้กล่าวถึงกรอบงานของอีริคสัน (Erlison's Framework) ดังนี้ กรอบงานของอีริคสัน คือรูปแบบที่สมดุลระหว่างความปรารถนาและความต้องการทางด้านสิ่งแวดล้อมสุขภาพกายและสุขภาพจิตขึ้นอยู่กับภาวะทางอารมณ์ซึ่งเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพที่เหมาะสม การเรียนรู้จาก

สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่ได้รับจะส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ การพัฒนาที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ ถ้าการพัฒนาเป็นไปด้วยดี บุคคลจะมีบุคลิกภาพที่ดี พร้อมทั้งจะพัฒนาขึ้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริคสันได้กำหนดขั้นพัฒนาการทางสังคมออกเป็น 8 ขั้น โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์เพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการตลอดช่วงอายุ แต่ในที่นี้จะกล่าวโดยเฉพาะ 3 ขั้นแรก ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความไว้วางใจ – ความไม่ไว้วางใจ (Trust VS. Mistrust) อายุของเด็กในขั้นนี้อยู่ระหว่างแรกเกิดถึง 2 ปี ถ้าเด็กได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอมั่นคงจากบิดามารดาจะช่วยพัฒนาความรู้สึกในด้านความเป็นตัวของตัวเองและความไว้วางใจผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีอารมณ์ที่ดีและมีความรู้สึกปลอดภัยการที่เด็กได้รับการดูแลทางร่างกายอย่างเพียงพอและได้รับความอบอุ่นอย่างมั่นคงสม่ำเสมอ รวมถึงการที่เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างทันทีทันใด สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจต่อบุคคลอื่นที่อยู่รอบตัวเด็ก และยังทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจในตนเอง กล่าวที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเขาได้ตามลำพัง โดยไม่ต้องมีผู้ใหญ่คอยปกป้องดูแลตลอดเวลา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการในขั้นต่อไป แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอและไม่มีความมั่นคงเด็กจะเกิดความรู้สึกไม่เชื่อมั่น ขาดทักษะในการเผชิญกับความทุกข์และภาวะกดดัน

ขั้นที่ 2 ขั้นความเป็นตัวของตัวเอง – ความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy VS. Doubt) อายุเด็กขั้นนี้อยู่ระหว่าง 2-3 ปี เป็นระยะที่กล้ามเนื้อของเด็กแข็งแรงขึ้นและพร้อมที่จะทดลองใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย ดังนั้นการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่คอยกระตุ้นและให้กำลังใจอย่างเอาใจใส่ให้เด็กได้ทดลองทำสิ่งต่างๆ ตามความสามารถและวิธีการของเด็ก ซึ่งจะส่งผลช่วยให้เด็กพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ แก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเองต่อไปในอนาคต ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กได้รับการควบคุม จำกัดความอยากรู้อยากเห็น การฝึกฝนปฏิบัติด้วยวิธีการบังคับจะทำให้เด็กรู้สึกกลัว เล สงสัย ละอาย ไม่เชื่อมั่นในตนเองซึ่งจะส่งผลให้เด็กรู้สึกไม่ปลอดภัย

ขั้นที่ 3 ขั้นความคิดริเริ่ม – ความรู้สึกผิด (Initiative VS. Guilt) อายุเด็กขั้นนี้อยู่ระหว่าง 3-6 ปี เป็นช่วงที่เด็กจะพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ดี ถ้าได้มีรากฐานของความเป็นตัวของตัวเองและความรู้สึกไว้วางใจในความสามารถของตนตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ปี ในขั้นนี้เด็กสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมง่ายๆ บางอย่างกับผู้ใหญ่ หรือทำกิจกรรมบางอย่างด้วยตนเองโดยลำพัง ที่สำคัญก็คือ ในระยะนี้เด็กจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการค้นคว้าหาความจริงหรือทำความเข้าใจกับสภาพการณ์รอบตัว ถ้าเด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ ตามลำพังและผู้ใหญ่ให้ความสนใจในการตอบคำถามหรือให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ โดยใช้คำอธิบายที่ทำให้เด็กในวัยนี้เข้าใจได้โดยง่ายย่อมเป็นการส่งเสริมเด็กให้มีแนวโน้มที่จะค้นคว้า สำรวจ และมีความคิดริเริ่มเป็นของตนเองในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กในวัยนี้รู้สึกว่าบิดามารดาควบคุมตนเองมากเกินไปพร้อมทั้งไม่เปิดโอกาสให้ซักถามสิ่งที่สนใจใคร่รู้ ย่อมจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผิดเพราะคิดว่าตนเป็นคนที่ทำให้

ผู้ใหญ่เกิดความรำคาญหรือพูดในสิ่งไร้สาระ ในที่สุดก็จะรู้สึกผิดที่จะคิดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้แต่คอยทำตามคำสั่งหรือทำตามคนอื่นอย่างเดียวนั่น

พรณี ชูทัยเจนจิต (2537: 77-78) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม ของฮาวิกเกอร์สไว้ว่า ฮาวิกเกอร์สได้รับอิทธิพลแนวความคิดจากอีริคสันเกี่ยวกับพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของบุคคลโดยเขาได้อธิบายไว้ว่า ในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นเป็นงานประจำ ความสำเร็จของงานพัฒนาการแต่ละวัยมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นรากฐานของการเรียนรู้และพัฒนาขั้นต่อไปถ้าเด็กประสบความสำเร็จในงานพัฒนาการตั้งแต่เริ่มแรกของชีวิตก็จะช่วยให้มีความก้าวหน้า และความสำเร็จในงานพัฒนาการขั้นต่อไปเป็นผลให้มีความสุข ถ้าบุคคลใดไม่ประสบความสำเร็จในงานนั้นจะมีผลต่อการปรับตัวฮาวิกเกอร์ส แบ่งงานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางสังคมในวัยทารกและวัยเด็กตอนต้น ออกเป็น 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 เด็กสามารถมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความจริงทางสังคมและทางกายภาพซึ่งหมายถึง การที่เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น พ่อ แม่ โรงเรียน ครู และสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

ประการ 2 เด็กสามารถที่จะเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนกับพี่น้องและบุคคลอื่นๆ รวมทั้งชอบเลียนแบบบุคคลอื่น

ประการที่ 3 เด็กสามารถที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกกับสิ่งที่ผิดและเริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรม

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคมหรือการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัยนั้น จะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางสังคมของแต่ละบุคคลนั้นจะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้จากประสบการณ์ด้านปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง สิ่งแวดล้อมรอบตัว และยังรวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการอบรมบ่มนิสัย วุฒิภาวะ ความพร้อมของตัวบุคคล โดยมีความมุ่งหวังให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.3 แนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

การส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัยนั้น เป็นการเสริมสร้างและปลูกฝังพฤติกรรม การปรับตัวให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตให้มีความสุขภายใต้กฎเกณฑ์และความปรารถนาของสังคมได้ ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสิ่งรอบข้าง เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีผู้เสนอแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมไว้ ดังนี้

วรารณ ปานทอง (2548: 49) ได้กล่าวถึง แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. การปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็กอบรมสั่งสอนเด็กด้วยความรัก เข้าใจและมีน้ำใจต่อกัน ใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ และการเสริมแรงทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่

เหมาะสมจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ พร้อมทั้งมีการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นการช่วยเหลือผู้อื่น เช่น การรดน้ำต้นไม้ เก็บขยะ ในขณะที่ด้วยกันครูควรยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เด็กไม่ควรปฏิบัติด้วย พร้อมทั้งมีการอธิบายเหตุผลว่าทำไมไม่ควรปฏิบัติ เช่น จะไม่มีคนรัก ทำให้เรียนไม่เก่ง ไม่มีเพื่อนเล่นด้วย เป็นต้น

2. เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เด็กปฐมวัยเริ่มมีความกระตือรือร้นและเรียนรู้สิ่งรอบๆ ตัว ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง มีระเบียบวินัยในการทำกิจวัตรประจำวัน ทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ จากการเรียนรู้ เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะพัฒนาไปสู่การช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป

3. การส่งเสริมประสบการณ์และความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม คือ การฝึกให้เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมทั้งให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับเด็กเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเล่นของเด็ก เด็กเรียนรู้สังคมและสิ่งแวดล้อมจากการเล่นร่วมกับเพื่อนวัยเดียวกันหรือผู้ที่ใกล้เคียง ขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ นั้น เด็กจะเรียนรู้สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน มีการยอมรับบทบาทซึ่งกันและกัน รู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน รวมทั้งให้ร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี

5. การยอมรับความแตกต่างทางบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันตามธรรมชาติ พันธุกรรม และการอบรมเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น เด็กบางคนปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย แต่เด็กบางคนต้องใช้เวลาในการปรับตัวระยะหนึ่ง เด็กบางคนอารมณ์มั่นคงมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ซึ่งบางคนเจ้าอารมณ์หงุดหงิดง่าย เข้ากับผู้อื่นได้ยากไม่มีเหตุผล เป็นต้น ซึ่งผู้ปกครองและครูต้องเข้าใจธรรมชาติและความแตกต่างของเด็ก

6. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนอย่างสม่ำเสมอเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ เช่น ให้เด็กช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เป็นต้น

7. ครูควรให้ความสนใจต่อการแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ และไม่ควรให้ความสนใจกับพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น เมื่อเด็กวิ่งเล่นเสียงดังในห้องเรียน แย่งของเล่นผู้อื่น ครูควรแสดงท่าทางนิ่งเฉยไม่ให้ความสนใจ แต่เพียงใช้คำพูดตักเตือนเท่านั้น แต่ครูควรเปลี่ยนไปให้คำชมเด็กที่นิ่งๆ อย่างเป็นระเบียบโดยไม่ส่งเสียงดัง อาจใช้คำพูดว่า “ครูจะรักเฉพาะเด็กที่นิ่งๆ ไม่วิ่งไปมาหรือส่งเสียงดัง รบกวนคนอื่น” เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2545: 29-33) ได้กล่าวว่า ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นส่งเสริมด้านพฤติกรรมทางสังคม หากเด็กได้รับการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม ทำให้เด็กสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมในอนาคต

5 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

5.1 ความหมายของการวัดและประเมิน

มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประเมินผลการศึกษาลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ต่างๆ กันดังนี้

ครอนบัค (Crobach. 1990; อ้างอิงจาก สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 45) ให้ความหมายของการประเมิน (Assessment) ว่าเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมกระบวนการวัดและประเมินผลในตัวเด็ก เน้นการใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายในการวัด ที่มีจุดมุ่งหมายและระบบในการมองความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์

โบม (Boehm. 1992; อ้างอิงจาก สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 48) กล่าวว่า การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาถึงความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสร้างความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก โดยมีกระบวนการแยกแยะรายละเอียดของความสามารถหรือศักยภาพ

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2545: 46) ได้สรุปความหมายของผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินลายท่านว่า Assessment จะตัดสินโดยไม่เน้นข้อสรุปโดยรวม (Precision) ในการประเมินมากนัก เช่น การประเมินผู้เรียน (Student Assessment) การประเมินบุคลากร (Personnel Assessment) และการประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่กระบวนการประเมินที่เรียกว่า Evaluation ต่อไปจึงกล่าวได้ว่า Evaluation เป็นความหมายของการประเมินที่กว้างกว่าและครอบคลุมมากที่สุด

5.2 หลักการวัดและประเมินเด็กปฐมวัย

หลักการวัดและประเมินตามแนวปฏิรูปการศึกษา มีความมุ่งหมาย สอดคล้องตามกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ระดมความคิดของนักวิชาการ จัดทำแนวนโยบายกำหนดหลักการวัดและประเมินการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2543: 38) สรุปรายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินการเรียนรู้: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่า หลักการประเมินการเรียนรู้สำหรับประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมเด็กทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และอุดมศึกษา มีสาระสรุปได้คือ

1. การจัดการศึกษาทุกระดับและรูปแบบ จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน เพื่อช่วยให้ทิศทางของการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดประเมินการเรียนรู้จะต้องกำหนดแนวคิด และแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. จำเป็นต้องมีนโยบายการวัดและการประเมินการเรียนรู้ที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้บริหารการศึกษาระดับสูง และได้รับฉันทามติจากประชาคมทางการศึกษาเพื่อให้เป็นกลไกของการติดตามกำกับสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

3. ระบบการวัดและประเมินการเรียนรู้จะต้องมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540

4. การวัดและการประเมินการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและจำต้องตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ระดับบุคคล สถานศึกษาและประเทศ รวมทั้งมีความเป็นสากลระดับนานาชาติ

5. การวัดและประเมินการเรียนรู้จะต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้/ทักษะพัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม

6. คณะบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับส่วนใหญ่จำเป็นต้องคัดสรรจากผู้ทรงวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินทางการศึกษา

7. ผลจากการประเมินจะต้องใช้เป็นสารสนเทศสำหรับติดตามกำกับ สนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้อ พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กัลโล (Gullo. 1994; อ้างอิงจาก สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2546: 36) ได้ให้แนวทางว่าหลักในการวัดและประเมินเด็กปฐมวัยนั้นควรคำนึงถึงพัฒนาการและธรรมชาติของเด็ก พัฒนาการของเด็กปฐมวัยในการจัดกระบวนการวัดและประเมินเด็กปฐมวัยควรพิจารณาทฤษฎีพัฒนาการเด็กเป็นหลัก พัฒนาการของเด็กมีส่วนร่วมสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินอย่างไร การนำหลักการทางทฤษฎีพัฒนาการมาเป็นแนวทางในการวัดและประเมินเด็กปฐมวัยนั้นจะได้คำตอบที่ว่า การวัดและประเมินเด็ก หมายถึง การที่ผู้วัดเรียนรู้ว่า สิ่งใดที่เด็กสามารถทำได้ หรือทำไม่ได้ ประสิทธิภาพหรือข้อมูลอะไรบ้างที่เด็กควรได้เรียนรู้ และควรเรียนรู้ถึงระดับใด คำถามเหล่านี้เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับเด็กสามารถที่จะหาแนวทางและวิธีการทำการวัด และประเมินเด็กได้อย่างเหมาะสม และปฏิริยาการเรียนรู้อย่างดีของเด็กสะท้อนออกมาที่เราเข้าใจในตัวเด็กไม่จะเป็นการจัดสถานที่ กิจกรรม การใช้คำถาม การใช้คำต่างๆ ซึ่งแนวคิดตรงนี้ตรงกับแนวคิดของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้เสนอหลักการและข้อเสนอแนะ การประเมินเด็กปฐมวัย ตามกฎหมายที่เรียกว่า Goals 200: Educate America Act ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2537 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาของมลรัฐต่างๆ Goals 2000 ได้กำหนดเป้าหมายการศึกษาของชาติไว้ 8 ประการ เป้าหมายที่ 1 คือความพร้อมที่จะเรียน: ในปี 2000 เด็กทุกคนในสหรัฐอเมริกา นั้นมาโรงเรียนด้วยความพร้อมที่จะเรียนโดยมุ่งความสำคัญไปที่เด็กปฐมวัยเพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายที่ 1 บรรลุประเด็นสำคัญ คณะวางแผนด้านทรัพยากรและเทคนิค จึงได้วางหลักการวัดและประเมินผล ความพร้อมของเด็กปฐมวัยโดยเน้นให้สอดคล้องกับพัฒนาการธรรมชาติ และสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 62) ดังนั้นในระดับปฐมวัยหลักการวัดและประเมินผลเด็กระดับนี้ควรมีลักษณะเป็นการวัดและประเมินโดย

คำนึงถึงทฤษฎีการเรียนรู้เป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อพัฒนาสนับสนุนศักยภาพและพัฒนาการของ ผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา

5.3 การประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

นภเนตร ธรรมบวร (2540: 39) ได้กำหนดหลักในการวัดและประเมินพัฒนาการ ทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง ความสามารถในการบังคับ และควบคุมกล้ามเนื้อแขน ขา และอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งเริ่มจากศีรษะส่ายไปมา ลำตัวไปยังแขน มือ และนิ้ว ลำตัว เช่น การเดิน การวิ่ง การเดิน การยืน การกระโดด ตะแคงบอล การปีนป่าย การจับหรือขว้างลูกบอล เป็นต้น ส่งผลทำให้ร่างกายมีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การทรงตัว ความอ่อนตัว ความสมดุล ความคล่องแคล่ว ความสัมพันธ์ของร่างกายในระหว่างการ เคลื่อนไหว เป็นต้น

หลักในการประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ครูควรสังเกตจากลักษณะ ดังนี้

- 1.1 ความสมดุลของร่างกาย (Balance)
- 1.2 ความคล่องแคล่วของร่างกาย (Fluidity)
- 1.3 ความสัมพันธ์ของร่างกาย (Coordination)

2. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อมือและสายตาให้ทำงานประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมอย่างระมัดระวังโดยใช้นิ้วมือ นิ้วมือในการปฏิบัติกิจกรรมหยิบจับ อุปกรณ์ วัตถุต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวหลากหลาย ทิศทาง มีความยืดหยุ่นไม่แข็งทื่อสามารถโค้ง งอ หมุน พับ และสามารถควบคุมกล้ามเนื้อ นิ้วมือ ในการหยิบ จับ หนีบ ตัด ร้อย พับ วาดรูป ระบายสีให้อยู่ในกรอบที่กำหนด

ซึ่งในการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยนั้น สามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้ (นภเนตร ธรรมบวร. 2540: 80)

1. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ในขณะที่เด็กทำกิจกรรม เช่น หากครูต้องการ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมเด็กในด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่คือ การสังเกต บริเวณแขน ขาของเด็กในขณะที่วิ่ง กระโดด ปีนป่าย การเคลื่อนไหวร่างกายและการบริหารร่างกาย ในท่าต่างๆ เมื่อครูสังเกตแล้วก็ทำการจดบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตผลในแบบบันทึกพัฒนาการ (Checklist) เป็นต้น

2. ส่วนการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเด็กในด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็ก ในขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การวาดภาพ การปั้นดินน้ำมัน ตัดกระดาษ ร้อยลูกปัด การ ต่อบล็อก การต่อภาพตัดต่อ การเทพรายใส่ขวด เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูอาจจะให้เด็กลงมือ ปฏิบัติในสถานการณ์ที่เหมือนได้เล่นตามธรรมชาติ จากนั้น ครูจึงทำการสังเกตและจดบันทึก

พฤติกรรมว่าเด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและประสาทสัมผัสเป็นอย่างไร เมื่อครูสังเกตแล้ว ก็ทำการจดบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตพบในแบบบันทึกพัฒนาการ (Checklist) เป็นต้น ควบคู่กับการใช้แฟ้มบันทึกผลงานโดยครูพิจารณาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กจากผลงานที่เด็กทำขึ้น เช่น การวาดรูประบายสี การเขียนหนังสือ การร้อยลูกปัด การรูตชิป การติดเม็ดกระดุม การต่อบล็อก การตัดกระดาษ การพับกระดาษ เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ ครูพูดคุยซักถามผู้ปกครองถึงความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กจากคนในครอบครัว ในขณะที่เด็กอยู่ที่บ้านเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการประเมิน เช่น เมื่อครูต้องการทราบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก ในการช่วยเหลือตนเองเมื่ออยู่ที่บ้านว่าสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด เช่น การแต่งตัว การติดกระดุม การใส่และการถอดรองเท้า การหยิบจับช้อนและส้อมในการรับประทานอาหาร การอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน การเข้าห้องน้ำ เป็นต้น

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยนั้น จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทั้งนี้ในการประเมินหรือหัวข้อในการประเมินจะต้องคำนึงถึงอายุ เพศ วุฒิภาวะ ความพร้อมของเด็กแต่ละคน เพื่อที่จะได้วัดและประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้ตรงตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

5.4 การประเมินผลพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ส่วนใหญ่การประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยนั้นจะใช้วิธีการสังเกตและการจดบันทึกเป็นหลัก ซึ่งช่วงเวลาที่สามารถสังเกตจากสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน กิจวัตรประจำวัน กิจกรรมเสริมประสบการณ์ต่างๆ ครูอาจจะเลือกสังเกตเป็นรายบุคคลหรือในลักษณะกลุ่มเป้าหมายก็ได้ โดยจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กแต่ละคนที่มีต่อเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อมรอบตัว และไม่ใช่ว่าเพียงการสังเกตและจดบันทึกเพียงอย่างเดียว ครูควรจะพูดคุยกับผู้ปกครองถึงพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน หรือออกไปนอกบ้านด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผลการประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพและเที่ยงตรงมากที่สุด

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548: 249) ได้กำหนดหลักการประเมินพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในการปลูกฝังด้านคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ที่จะสร้างเสริมให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ครูควรจัดกิจกรรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมลำดับพัฒนาการทางสังคม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การปฏิบัติเพื่อตนเองตามคำสั่ง หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กเองเป็นส่วนใหญ่ องค์ประกอบที่ใช้วัดประกอบด้วย การปฏิบัติตามสุขนิสัยที่ดี คือ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การใช้ห้องส้วม การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัด ดังนี้

1.1 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดี ประเมินภาพรวมจากพฤติกรรม ความสามารถในการแต่งตัวด้วยตนเองได้ ใส่และถอดเสื้อผ้า แกะหรือกลัดกระดุม รูดซิป ผูกเชือก รองเท้า เก็บและรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวอย่างเป็นระเบียบ

1.2 การรับประทานอาหาร ประเมินภาพรวมจากพฤติกรรม ดังนี้ ล้างมือ ก่อนหลังรับประทานอาหาร รับประทานอาหารเองโดยไม่เลอะเทอะ ใช้ช้อนและส้อมในการ รับประทานอาหารและใช้ช้อนกลางตักอาหาร มีมารยาทในการรับประทานอาหาร ไม่เล่นและส่งเสียง ดังในขณะที่รับประทานอาหาร

1.3 การใช้ห้องส้วม ประเมินภาพรวมจากพฤติกรรม ดังนี้ บอกได้เมื่อต้องการ ไปเข้าห้องน้ำ ราดน้ำเพื่อต้องการทำความสะอาดส้วมก่อนและหลังใช้ ล้างมือให้สะอาดหลังใช้ห้อง ส้วม ปิดก๊อกน้ำหลังใช้แล้วทุกครั้ง

1.4 การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัยของตน ประเมินภาพรวมจาก พฤติกรรม ดังนี้ รู้จักรักษาทำความสะอาดร่างกาย ฟัน ผมและเล็บ รู้จักใช้ผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าปิดปาก ทุกครั้งเมื่อไอหรือจาม ไม่บ้วนน้ำลายลงกับพื้นเมื่อไม่มีสิ่งรองรับ รู้จักใส่เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับ ฤดูกาล

2. การเลือกปฏิบัติเพื่อตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงความสามารถ ในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง องค์กรประกอบที่ใช้วัด ได้แก่ การรู้จักตนเองปฏิบัติซัด ความสามารถได้เหมาะสมและการรู้จักแบ่งปัน มีตัวบ่งชี้ที่ใช้วัด ดังนี้

2.1 การรู้จักตนเองและปฏิบัติตามขีดความสามารถได้อย่างเหมาะสม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงการเข้าใจตนเอง และรู้จักว่าตนเองทำงานอะไรบ้าง

2.2 การรู้จักแบ่งปัน หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกโดยไม่หวังของไม่ปฏิ เสธที่จะแบ่งปันต่อผู้อื่น เสียสละ รู้จักให้อภัยผู้อื่น รู้จักแสดงความคิดเห็นตามโอกาสให้สมควร และ ดูแลรักษาสິงแวดล้อมรอบบริเวณโรงเรียน

2.3 การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกด้วยคำพูดและการ กระทำในการแสดงออกถึงการมีน้ำใจต่อผู้อื่น ทั้งที่เป็นการร้องขอและไม่ได้ร้องขอรวมถึงการ แบ่งปันสิ่งของ การให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ การปลอบใจ ให้การสนับสนุนและสามารถตอบสนอง ความต้องการของผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมหรืองานที่ทำ

2.4 มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จและมีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

3. การปฏิบัติตนตามระเบียบของกลุ่ม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึง ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎ ระเบียบ ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเข้าใจ รู้จัก บทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่ครูกำหนด รวมทั้งปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ตั้งใจ และทำงานที่ ได้รับมอบหมายสำเร็จตามเวลาที่กำหนด

4. การเลือกปฏิบัติเพื่อผลงานของกลุ่ม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึง ความสามารถในการเลือกปฏิบัติต่างๆ เพื่อผลสำเร็จของกลุ่ม ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัด ได้แก่ การเล่นและการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ประกอบด้วย การเสนอข้อคิดเห็นในการเล่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ยอมรับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ช่วยเพื่อนและครูเก็บของเล่นเมื่อเสร็จกิจกรรม มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้เหมาะสมพูดแนะนำและชักชวนให้เพื่อนทำกิจกรรม

5. การปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎและระเบียบของสังคม เพื่อให้ตนเองอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัด ได้แก่ ปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน มีองค์ประกอบและความเป็นประชาธิปไตย ให้ประเมินภาพรวมของพฤติกรรม ดังนี้

- 5.1 ไม่ออกนอกห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่ส่งเสียงดังในห้องเรียน
- 5.2 ไม่ทำลายสิ่งของต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน
- 5.3 รู้จักการรอคอยผู้อื่น การเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง
- 5.4 ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
- 5.5 ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองโดยไม่ก้าวก่ายหน้าที่ของผู้อื่น
- 5.6 รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
- 5.7 ยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มที่เกิดผลดีต่อหมู่คณะ

6. การเลือกปฏิบัติเพื่อผลดีของสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงความสามารถในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อความเป็นระเบียบของสังคม แล้ว ทำให้ตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข องค์ประกอบที่ใช้วัด ได้แก่ มารยาทในการเข้าสังคมและการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก

6.1 มารยาทในการเข้าสังคม ให้ประเมินภาพรวมของพฤติกรรม ดังนี้

- 1) ไม่ยืนค้ำหัวผู้ใหญ่ เดินก้มหัวเมื่อผ่านผู้ใหญ่
- 2) ไม่พูดหรือตะโกนผ่านหน้าผู้ใหญ่และพูดมีคำลงท้ายคะหรือครับทุกครั้ง
- 3) รู้จักกล่าวคำขอบคุณหรือขอโทษและยกมือไหว้ตามโอกาสอันควร
- 4) รู้จักกล่าวคำว่าสวัสดิ์และยกมือไหว้ตามโอกาสอันสมควร
- 5) ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นและ

วัฒนธรรมของชาติไทย

- 6) มีมารยาทในการฟังและการพูด มีความเกรงใจ
- 7) สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและสิ่งแวดล้อม
- 8) มีความคิดเห็นอกเห็นใจและความเมตตาต่อผู้อื่น
- 9) การแสดงน้ำใจต่อผู้อื่นในวาระต่างๆ
- 10) การใช้เหตุผลและรู้จักกาลเทศะ
- 11) การรอคอยโอกาสและตรงต่อเวลา
- 12) การเล่นและทำงานกับเพื่อนโดยไม่เอาแต่ใจ
- 13) ปลอดภัยและให้กำลังใจเพื่อน ร่วมชื่นชมยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น

จึงสรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการหรือพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัยนั้น ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมองค์ประกอบทางด้านการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสม สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กได้ดี รวมถึงทักษะทางการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง สิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งนี้ครูควรทำการสังเกตการณ์และจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน เพื่อที่จะสามารถนำมาประเมินพัฒนาการรวมถึงแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการการเข้าสังคมของเด็กแต่ละคนให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.1.1 อัจฉราภรณ์ สุตจิตต์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์กับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2538 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านวังตะคร้อ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 40 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แผนการจัดกิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์ (2) แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (3) แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านร่างกายด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก มีค่าความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 1.00 โดยใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์ มีพัฒนาการทางด้านร่างกายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.1.2 จิรวัฒน์ ดนุสิทธิ์ธนกุล (2551: บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมเสริมทักษะดนตรีรายบุคคลที่มีต่อการพัฒนาด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้รับการฝึกจากกิจกรรมเสริมทักษะดนตรีในระยะก่อนและหลังการฝึก โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรูปแบบเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติก 4 คน ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยลักษณะการเขียนรายงานแบบบรรยาย ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการทดลองเป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและแผนการจัดกิจกรรมเสริมทักษะดนตรีรายบุคคล ผลการวิจัยปรากฏว่า ภายหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กดีขึ้นเป็นลำดับ

6.1.3 ลำภาพรรณ อร่ามพงษ์ (2551) การศึกษาพฤติกรรมการรู้คิด พฤติกรรมทางอารมณ์ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กออทิสติก จากการฝึกโดยใช้กิจกรรม ดนตรีไทยเครื่องดนตรีขิม โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

เขต 1 พบว่า 1) เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมการรู้คิดสูงขึ้น หลังการได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมดนตรีไทย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก 2) เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมทางอารมณ์สูงขึ้น หลังการได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมดนตรีไทย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก 3) เด็กออทิสติกมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้น หลังการได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมดนตรีไทย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.5 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก

6.1.4 ศิริรัตน์ ชูชีพ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายแล้วให้ครูผู้สอนคัดเลือกเด็กที่มีพฤติกรรมชอบสังคมน้อยจำนวน 15 คน เพื่อจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ๗ ละ 3 วัน วันละ 20 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ (2) แบบสังเกตพฤติกรรมชอบสังคม ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์มีพฤติกรรมชอบสังคมน้อยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

6.2.1 Metz (1986: 3691) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและการตอบสนองต่อเสียงดนตรีของเด็กปฐมวัย ในสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่มีโอกาสเลือกโดยวิธีทางธรรมชาติ โดยผู้วิจัยได้ยืมทฤษฎีที่เกี่ยวกับธรรมชาติของการเคลื่อนไหวในการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนอนุบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนอนุบาล 1 อายุ 3 - 4 ปี โรงเรียนอนุบาล อริโซนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสังเกตการณ์เคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยที่ตอบสนองต่อเสียงดนตรี ได้แก่ (1) รูปแบบการแสดงออกทางอารมณ์ ลำดับขั้นการพัฒนาและลักษณะการเป็นผู้นำ (2) รูปแบบการแสดงออกถึงการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และการแสดงคำแนะนำต่อผู้อื่น (3) ประกอบด้วยการเคลื่อนไหวที่สนองต่อเสียงดนตรีและไม่มีดนตรีเป็นอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะในสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่มีโอกาสเลือกโดยวิธีทางธรรมชาติหลังการทดลองทำให้เด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพได้ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

6.2.2 Vaughn (1994: 42A-43A) ได้ศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในเด็กก่อนวัยเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4 - 5 ขวบ โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แบบบันทึกการสังเกตการณ์มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้านพฤติกรรมความร่วมมือ (2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความร่วมมือเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นต่อการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมมือและการพูดจาแสดงการ

ประนีประนอม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีทักษะในการแก้ปัญหาพร้อมกับผู้อื่นหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

6.2.3 Chaze, B.A., and Luding Tom-Hoe (1984: 68-71) ได้ศึกษาเรื่องการกระตุ้นประสาทสัมผัสใน NICU ผลการวิจัยพบว่า การร้องเพลงเพกกล่อมทารกและเสียงพูดของบิดา – มารดา สามารถทำให้ทารกเคลื่อนไหวแขน ขา มีการปรับตัวต่อความกดดันหรือความเครียด และมีพัฒนาการด้านจิตใจให้ดีขึ้น นอกจากนี้เด็กสนใจที่จะเคลื่อนไหวถ้ามีเสียงเพลงมากกว่าการเคลื่อนไหวธรรมดาที่ไม่มีเสียงเพลงมากกระตุ้น

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมดนตรีหรือการเรียนรู้ดนตรีนั้น สามารถเป็นตัวช่วยในเรื่องของพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาได้ดีเป็นอย่างมาก สามารถเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างบุคคลและการพัฒนาหรือการรักษาทางการแพทย์ได้ดีอีกส่วนหนึ่ง สามารถสร้างบรรยากาศที่ดี ลดความตึงเครียดและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้ชีวิตในสังคมได้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องกิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง มีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง จำนวน 78 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1.1 แผนการจัดกิจกรรมดนตรี
- 2.1.2 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย
- 2.1.3 แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย
- 2.1.4 แบบบันทึกสังเกตการณ์

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- 2.2.1 แผนการจัดกิจกรรมดนตรี มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 1) ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดกิจกรรมดนตรีโดยมุ่งเน้นไปในลักษณะของกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ และดูหลักสูตร

แผนพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรมดนตรีให้มีความสอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

2) ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ซึ่งมีรายละเอียดและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะที่ตั้งไว้เบื้องต้น

3) ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมดนตรีที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับความมุ่งหมาย กิจกรรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผลโดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมทั้งหมด 8 แผนกิจกรรม ดังนี้

แผนที่ 1	กิจกรรมเสียงอะไรเอ่ย	(เสียง, การฟัง)
แผนที่ 2	กิจกรรมตริ๊ด...ตริ๊ด	(ความแตกต่างของเสียง)
แผนที่ 3	กิจกรรมเกี่ยวกับพี่แพนด้า	(จังหวะ)
แผนที่ 4	กิจกรรม Jump Jump	(จังหวะและการออกเสียง)
แผนที่ 5	กิจกรรมเลขเรียกนิ้วมือ	(จังหวะ, การออกเสียง, การฟัง)
แผนที่ 6	กิจกรรมโยนบอลให้เพื่อน	(จังหวะ, การฟัง)
แผนที่ 7	กิจกรรมผึ่งน้อยหารัง	(จังหวะ, การออกเสียง, การฟัง)
แผนที่ 8	กิจกรรมป๊คน้อยๆของฉัน	(จังหวะ, การสร้างเครื่องดนตรี)

ผู้เชี่ยวชาญ

4) ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมดนตรีมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ

กับกลุ่มทดลอง

5) ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมดนตรีที่ได้แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้

2.2.2 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีผลต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัย คือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญาและสังคม

2) ผู้วิจัยศึกษาการวัดและการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

3) ผู้วิจัยสร้างแบบการวัดและประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายที่มีความสอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมดนตรีให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับความมุ่งหมาย กิจกรรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่มีผลต่อพัฒนาการทางร่างกายทั้งหมด 8 แผนกิจกรรม ดังนี้

แผนที่ 1 กิจกรรมเสียงอะไรเอ่ย	(การฟัง, การหยิบจับวัตถุ, การวิ่ง)
แผนที่ 2 กิจกรรมตริต...ตริต	(กล้ามเนื้อมัดใหญ่และเล็ก)
แผนที่ 3 กิจกรรมเกี่ยวกับพีแพนด้า	(การเดิน, การวิ่ง, ทรงตัว)
แผนที่ 4 กิจกรรม Jump Jump	(การกระโดด, การทรงตัว)
แผนที่ 5 กิจกรรมเลขเรียกนิ้วมือ	(กล้ามเนื้อมัดเล็ก)
แผนที่ 6 กิจกรรมโยนบอลให้เพื่อน	(กล้ามเนื้อมัดใหญ่และเล็ก)
แผนที่ 7 กิจกรรมผึ่งน้อยหารัง	(การเดิน, การวิ่ง, ทรงตัว, กระโดด)
แผนที่ 8 กิจกรรมบีคิน้อยๆของฉัน	(กล้ามเนื้อมัดเล็ก)

โดยลักษณะของแบบประเมินพัฒนาการทางร่างกายนั้นมีจำนวน 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่ 1 เป็นแบบประเมินความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ มีจำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

*** ให้คะแนน 3 คะแนน เด็กสามารถแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายได้อย่างมั่นคง มีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว

** ให้คะแนน 2 คะแนน เด็กแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายไม่ค่อยมั่นคง มีการเคลื่อนไหวค่อนข้างคล่องแคล่ว

* ให้คะแนน 1 คะแนน เด็กไม่สามารถแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกาย ไม่มีความคล่องแคล่วหรือไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

*** ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติได้อย่างมั่นคง มีความคล่องแคล่ว และตรงตามเวลาที่กำหนด

** ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อเด็กปฏิบัติได้ไม่ค่อยมั่นคง, ไม่ค่อยคล่องแคล่ว แต่ยังตรงตามเวลาที่กำหนด

* ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อเด็กปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดได้ แต่ขาดความมั่นคง ไม่คล่องแคล่วและเกินจากเวลาที่กำหนด

หมายเหตุ: ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของ ละไม สี่หาอาจ (2551: 94)

4) ผู้วิจัยนำแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คน เพื่อนำไปหาค่า IOC

+1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรม นำไปใช้ได้

0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรม นำไปใช้ได้

-1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรม ไม่สามารถนำไปใช้ได้

5) ผู้วิจัยนำแบบการวัดและประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6) ผู้วิจัยจัดทำเป็นต้นฉบับแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ได้แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปใช้กับกลุ่มทดลอง

2.2.3 แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีผลต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัย คือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสติปัญญาและสังคม

2) ผู้วิจัยศึกษาการวัดและการประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย

3) ผู้วิจัยสร้างแบบการวัด การทดสอบผลพฤติกรรมการเข้าสังคมที่มีความสอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมดนตรีไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับความมุ่งหมาย กิจกรรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผล โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่มีผลต่อพัฒนาการทางร่างกายทั้งหมด 8 แผนกิจกรรม ดังนี้

แผนที่ 1 กิจกรรมเสียงอะไรเอ่ย	(การฟัง,ร่วมมือ,เล่นกับเพื่อน)
แผนที่ 2 กิจกรรมตริ๊ด...ตริ๊ด	(การฟัง,ร่วมมือ,การสื่อสาร)
แผนที่ 3 กิจกรรมเกี่ยวกับผีแพนด้า	(การฟังตามคำสั่ง,ร่วมมือ)
แผนที่ 4 กิจกรรม Jump Jump	(การฟังตามคำสั่ง,ร่วมมือ)
แผนที่ 5 กิจกรรมเลขเรียกนิ้วมือ	(การฟังตามคำสั่ง)
แผนที่ 6 กิจกรรมโยนบอลให้เพื่อน	(การฟัง,เล่นกับเพื่อน,ร่วมมือ)
แผนที่ 7 กิจกรรมผึ่งน้อยหารัง	(การฟัง,เล่นกับเพื่อน,ร่วมมือ)
แผนที่ 8 กิจกรรมบีคีน้อยๆของฉัน	(การฟัง,ช่วยเหลือเพื่อน)

โดยลักษณะของแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม จะเป็นแบบประเมินที่เป็นรูปภาพ โดยให้เด็กเลือกคำตอบที่ตนเองพึงปฏิบัติ ตามสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีจำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

*** ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวัย

** ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ไม่ค่อยพึงประสงค์และค่อนข้างเหมาะสมกับวัย

* ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่ควรปฏิบัติ ไม่เหมาะสมกับวัย

4) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คน เพื่อนำไปหาค่า IOC โดยค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามและลักษณะพฤติกรรม (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ค่า IOC = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อนั้น ๆ / จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ถ้าค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ .50 แสดงว่าแบบทดสอบนั้นวัดได้จริงตามจุดประสงค์ของการวัด ก็จะเลือกแบบทดสอบนั้นไว้

5) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6) ผู้วิจัยจัดทำเป็นต้นฉบับแบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ได้แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปใช้กับกลุ่มทดลอง

แบบสังเกตการณ์ เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมในแต่ละข้อคำถาม จะมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 3 คะแนน เด็กสามารถแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมอย่างมั่นคงมีความเหมาะสม มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับเหมาะสม

ให้คะแนน 2 คะแนน เด็กแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมไม่มั่นคงและค่อนข้างไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ มีการพัฒนาปานกลาง

ให้คะแนน 1 คะแนน เด็กไม่สามารถแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ ไม่มีการพัฒนาหรือพัฒนาการคงที่ (ไม่ทำตามกิจกรรม ไม่สนใจ)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง แบบ One-Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538: 248-249) ดังรูปต่อไปนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T1	x	T2

เมื่อ	E	แทน	กลุ่มทดลอง
	X	แทน	แผนการจัดกิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม
	T1	แทน	การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
	T2	แทน	การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังเข้าร่วมกิจกรรม

3.2 ขั้นตอนการทดลอง

3.2.1 ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่ใช้ในการทดลอง

3.2.2 ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ประจำชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 ผู้วิจัยทำการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมกับนักเรียนกลุ่มทดลองและนำแบบประเมินมาตรวจให้คะแนน และเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง(Pretest)พร้อมทั้งมีครูปฐมวัย (จบด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง) เป็นผู้เข้าร่วมประเมินและสังเกตการณ์ไปพร้อมกับผู้วิจัยด้วย

3.2.4 ผู้วิจัยทำการทดลองตามแผนการจัดกิจกรรมดนตรีเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 30 นาที ในช่วงเวลา 10.30 – 11.00 น. วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี จนสิ้นสุดการทดลอง

3.2.5 เมื่อดำเนินการทดลองไปจนครบ 8 กิจกรรม ผู้วิจัยทำการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินพัฒนาการชุดเดียวกับการประเมินพัฒนาการก่อนการทดลอง

3.2.6 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในงานวิจัยเรื่องนี้ ใช้สถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าความเที่ยงตรง (IOC) , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) และสถิติทดสอบ (t - test Dependent)

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคะแนนแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย และแบบประเมิน พฤติกรรมการเข้าสังคม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลคะแนนแบบประเมิน พัฒนาการทางด้านร่างกาย และแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 137,143)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
เมื่อ	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
เมื่อ	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เมื่อ	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
เมื่อ	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
เมื่อ		แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน) และด้านความสามารถในการ

ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ดังนี้

คะแนน	24 – 30 = ดี	หรือร้อยละ	80 – 100	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	18 – 23 = พอใช้	หรือร้อยละ	60 – 79	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	0 – 17 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ	0 – 59	ของคะแนนเต็ม

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคม โดยคิดจากแบบประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม ซึ่งเป็นแบบทดสอบ 3 ตัวเลือก มีจำนวน 10 ข้อ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน) โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม ดังนี้

คะแนน	24 – 30 = ดี	หรือร้อยละ	80 – 100	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	18 – 23 = พอใช้	หรือร้อยละ	60 – 79	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	0 – 17 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ	0 – 59	ของคะแนนเต็ม

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรม การเข้าสังคม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี โดยการทดสอบค่าที (t-test for dependent sample)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}, df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
	D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่

4.1.3 หาค่าความเที่ยงตรงระหว่างแผนการจัดกิจกรรมดนตรี แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมและแบบสังเกตการณ์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีสูตรดังนี้ (สมบัติ ห้วยเรือคำ. 2551: 101)

$$IOC = \frac{\Sigma}{-}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 เมื่อ ΣR แทน ผลคูณของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญของข้อ
 คำถามทั้งหมด
 เมื่อ แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง จำนวน 10 คน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์ข้างต้นของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยการจัดกิจกรรมดนตรี

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

ตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยการจัดกิจกรรมดนตรี

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

ตอนที่ 1 ศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยการจัดกิจกรรมดนตรี

ผลการวิเคราะห์พัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี นำเสนอตามตาราง 5 – 6 ดังนี้

ตาราง 5 คะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี

สัญลักษณ์	ก่อนการจัด		หลังการจัด		ความก้าวหน้า	
	ประสบการณ์		ประสบการณ์			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
	(30)	(100)	(30)	(100)	(30)	(100)
A	21	76.67	28	93.33	7	23.33
B	22	73.33	28	93.33	6	20.00
C	22	80.00	28	93.33	6	20.00
D	21	76.67	27	90.00	6	20.00
E	23	80.00	28	93.33	5	16.67
F	22	73.33	27	90.00	5	16.67
G	22	80.00	29	96.67	7	23.33
H	20	66.67	25	83.33	5	16.67
I	21	70.00	25	83.33	4	13.33
J	24	86.67	29	96.67	5	16.67
$\bar{X}$	21.80	76.33	27.40	91.33	5.60	18.67
S.D.	1.135	-	1.430	-	0.97	-

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าคะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ในภาพรวมพบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.80 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 27.40 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.33 และร้อยละ 91.33 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีคะแนนระหว่าง 20 ถึง 24 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 66.67 ถึงร้อยละ 86.67 และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนอยู่ระหว่าง 25 ถึง 29 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 83.33 ถึงร้อยละ 96.67 โดยนักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 5.60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 18.67

ตาราง 6 คะแนนความสามารถในการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี

สัญลักษณ์	ก่อนการจัด		หลังการจัด		ความก้าวหน้า	
	ประสบการณ์		ประสบการณ์			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
	(30)	(100)	(30)	(100)	(30)	(100)
A	22	73.33	26	86.67	4	13.33
B	26	86.67	29	96.67	3	10.00
C	25	83.33	28	93.33	3	10.00
D	23	76.67	25	83.33	2	6.67
E	23	76.67	26	86.67	3	10.00
F	23	76.67	26	86.67	3	10.00
G	25	83.33	28	93.33	3	10.00
H	17	56.67	21	70.00	4	13.33
I	22	73.33	25	83.33	3	10.00
J	24	80.00	27	90.00	3	10.00
$\bar{X}$	23.00	76.67	26.10	87.00	3.10	10.33
S.D.	2.494	-	2.234	-	0.57	-

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าคะแนนความสามารถในการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ในภาพรวมพบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 26.10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.67 และร้อยละ 87.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีคะแนนระหว่าง 17 ถึง 26 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 56.67 ถึงร้อยละ 86.67 และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนอยู่ระหว่าง 21 ถึง 29 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 70.00 ถึงร้อยละ 96.67 โดยนักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.33

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และ
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้าน
ฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว นำเสนอตาม
ตาราง 7 – 8 ดังนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่
ของ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการ
จัดกิจกรรมดนตรี

การทดลอง	คะแนนเต็ม	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	10	21.80	1.125	18.330	.000**
หลังเรียน	30	10	27.40	1.430		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า พัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ
มัดใหญ่ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง หลังการจัด
กิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา
ที่ผ่านการจัดกิจกรรมดนตรี มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ
มัดใหญ่เพิ่มมากขึ้น มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง
ไว้

ตาราง 8 เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

การทดลอง	คะแนนเต็ม	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	10	23.00	2.49	17.270	.000**
หลังเรียน	30	10	26.00	2.23		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า พัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง หลังการจัดกิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา ที่ผ่านการจัดกิจกรรมดนตรี มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เพิ่มขึ้น มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยการจัดกิจกรรมดนตรี

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี นำเสนอตามตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี

สัญลักษณ์	ก่อนการจัด		หลังการจัด		ความก้าวหน้า	
	ประสบการณ์		ประสบการณ์			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
	(30)	(100)	(30)	(100)	(30)	(100)
A	21	76.67	28	93.33	7	23.33
B	22	73.33	28	93.33	6	20.00
C	25	80.00	29	96.67	4	13.33
D	23	76.67	27	90.00	4	13.33

E	21	80.00	30	100.00	9	30.00
F	25	73.33	29	96.67	4	13.33
G	23	80.00	28	93.33	5	16.67
H	19	66.67	23	76.67	4	13.33
I	27	90.00	29	96.67	2	6.67
J	23	86.67	30	100.00	7	23.33
$\bar{X}$	22.90	76.33	28.10	93.67	5.20	17.33
S.D.	2.331	-	2.025	-	2.04	-

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ในภาพรวมพบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.90 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนสูงขึ้นเฉลี่ยเป็น 28.10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.33 และร้อยละ 93.67 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีคะแนนระหว่าง 19 ถึง 27 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 66.67 ถึงร้อยละ 70.00 และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนอยู่ระหว่าง 23 ถึง 30 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 76.67 ถึงร้อยละ 100.00 โดยนักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 5.20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.33

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว นำเสนอตามตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี

การทดลอง	คะแนนเต็ม	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	10	22.90	2.33	8.045	.000**
หลังเรียน	30	10	28.10	2.02		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจ
ศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง หลังการจัดกิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม แสดงให้
เห็นว่า นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจศึกษา ที่ผ่านการจัดกิจกรรมดนตรี มีพฤติกรรมการเข้า
สังคมที่ดี เพิ่มขึ้น มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ในด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก รวมถึงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี โดยผ่านการตรวจสอบประเมินคุณภาพในด้านของเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำไปปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำมาเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ที่ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมดนตรี ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมทางดนตรี มีพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยดังนี้
 - 1.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
 - 1.2 กิจกรรมดนตรี
 - 1.3 พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย
 - 1.4 พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมดนตรี โดยบางกิจกรรม เป็นการดัดแปลงและเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมเพิ่มเข้าไป โดยผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ที่จะสอนจำนวน 8 กิจกรรม และกำหนดแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม แบบสังเกตการณ์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้และแผนกิจกรรมดนตรี

3. ออกแบบแผนการจัดกิจกรรมดนตรี และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน/ทดสอบ ได้แก่ แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม แบบสังเกตการณ์

4. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ทั้ง 8 แผน , แบบประเมินและแบบทดสอบด้านต่าง ๆ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง, ความเหมาะสมตามจุดประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ และนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำต่อไป

5. จัดทำแผนกิจกรรมดนตรีจำนวน 8 แผน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย (ทั้ง 2 ด้านคือ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก) และแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและพิจารณา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมจำนวน 3 ท่านคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย , ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

6. เมื่อจัดทำแผนกิจกรรมดนตรีจำนวน 8 แผน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย (ทั้ง 2 ด้านคือ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก) และแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคมที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ของโรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

7. นำแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายและแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมดนตรี

8. นำแผนกิจกรรมดนตรี 8 แผนมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

9. นำแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายและแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินและเก็บคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี

10. นำผลการประเมินและผลการทดสอบ ทั้งก่อนเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและหลังเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ผลโดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย (ทั้งความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก) โดยแบ่งเป็นความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ 10 ข้อ (30คะแนน) และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก 10 ข้อ (30 คะแนน) ทั้งก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี และ ทำการเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้า ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)
2. วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม เป็นข้อสอบแบบมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก โดยกำหนดสถานการณ์และให้นักเรียนเลือกคำตอบที่นักเรียนจะปฏิบัติต่อเหตุการณ์ในข้างต้น จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ทั้งก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี และ ทำการเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้า ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นอนุบาล 2 มีคะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย แยกเป็นรายด้านคือความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 76.33 และร้อยละ 91.33 ตามลำดับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 76.67 และร้อยละ 87.00ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า พัฒนาการทางด้านร่างกาย ทั้งความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดนตรี มีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 76.33 และร้อยละ 93.67 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และพฤติกรรมการเข้าสังคม

ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจศึกษา ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี พบว่าพัฒนาการด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจศึกษา หลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะการจัดกิจกรรมดนตรีนี้ มีแผนการจัดกิจกรรมที่มีรูปแบบของการผสมผสานระหว่างกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งในแต่ละแผนกิจกรรมมีการจัดแบบแผนให้เด็ก ๆ มีปฏิสัมพันธ์กับคนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย เช่น เพื่อน ครู วัสดุสิ่งของ และเน้นการเคลื่อนไหวร่างกายในส่วนของกล้ามเนื้อต่าง ๆ จึงทำให้เด็กมีการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและทำให้มีทักษะในการทรงตัว มีทักษะในการเคลื่อนไหวลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว มีความยืดหยุ่นและสามารถควบคุมหรือบังคับการทำงานของกล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง จัตรัสดา เจริญปรีชา (2543: 3) ได้กล่าวว่าการเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นอีกกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ทั้งนี้ โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะมีการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ตลอดเวลา หากครูจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลดีต่อการใช้กล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ สายตา แขน ขา ทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงมากขึ้น สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว กล้ามเนื้อแข็งแรง มีความยืดหยุ่น มีความสมดุล ประสานสัมพันธ์กันของกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว มีความแข็งแรง สามารถยืดหยุ่น โค้ง งอ พับ มีความสมดุลตามกลไกการทำงานของร่างกาย การหยิบจับ มีทักษะในการควบคุมกล้ามเนื้อ ซึ่งจากงานวิจัยของละไม สีหาอาจ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์มีพัฒนาการทางด้านร่างกายทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการยืน ทักษะการเดิน ทักษะการกระโดด และทักษะการวิ่ง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นิตยา ประพุดติกิจ (2539: 150-151) กล่าวว่า กิจกรรมเคลื่อนไหวเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและจำเป็นอย่างยิ่งต่อสุขภาพกาย อารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย ช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้สามารถบังคับร่างกาย และอวัยวะต่าง ๆ ให้ทำงานประสานสัมพันธ์กัน กล้ามเนื้อแข็งแรง มีความยืดหยุ่น มีความสมดุล เกิดทักษะในการควบคุมกล้ามเนื้อการหยิบ จับ การแก้ปัญหา เพิ่มความรู้เจตคติและเด็กได้รู้จักตนเองจากการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งการจัดกิจกรรมดนตรีนี้มุ่งเน้นไปในเรื่องของการเคลื่อนไหวร่างกายโดยตรง เป็นการฝึกการควบคุมทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ให้สามารถทำงานประสานสัมพันธ์กันได้อย่างมีความคล่องแคล่วและความแข็งแรงมากขึ้น

2. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสาธิตศึกษา ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี พบว่า พัฒนาการด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการจัดกิจกรรมดนตรีนี้มีแบบแผนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นในเรื่องของการบริหารร่างกายส่วนต่างๆตามจังหวะดนตรีและการแสดงบทบาทสมมติทางดนตรีเชิงสร้างสรรค์ให้มีความสมดุล ทั้งการบริหารความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งรวมถึงการใช้กล้ามเนื้อมือ กล้ามเนื้อนิ้วมือ ให้สามารถเอื้อต่อการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างมือ นิ้วมือและตา ทำให้สามารถหยิบจับวัตถุสิ่งของหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างมีความแม่นยำและเกิดการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วมากขึ้น เพราะเด็กได้ทำกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์กับคน วัตถุ สิ่งของ อุปกรณ์อื่นๆ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงกับวัตถุ ทั้งการวาดรูป การระบายสี การตัด การหยิบจับ ส่งผลให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อและนิ้วมือ (กล้ามเนื้อมัดเล็ก) ได้อย่างคล่องแคล่วและสามารถทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อและตาได้ดีมากขึ้น ปทุมทิพย์ ไพศาล (2547: 15) ได้จัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 103) ได้กล่าวไว้ว่า การปั้น ร้อยลูกปัด ตัดกระดาษต่อบล็อก และวาดภาพระบายสี เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ฝึกทักษะในการใช้มือ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและตา ส่งผลให้วัยต่างๆ มีความแข็งแรงและทำงานได้คล่องแคล่ว ซึ่งโดยปกติแล้วครูและโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายและเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยสามารถนำรูปแบบกิจกรรมดนตรีหรือกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ ไปสอดแทรกในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อายุ 3-5ปี) ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ โดยคู่มือหลักสูตรนั้น ได้จัดตารางการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ 6 กิจกรรมคือ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเป็นรากฐานและเป็นตัวช่วยส่งเสริมในการพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย

3. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสาธิตศึกษา ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี พบว่า เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมดนตรีนี้ นอกจากจะเน้นด้านพัฒนาการทางด้านร่างกายแล้ว ยังมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยคำพูดในเชิงบวกควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมด้วย ทั้งนี้ครูผู้สอนยังมีการกระตุ้นและเสริมแรงในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซ้ำๆในทุกๆ แผนกิจกรรม

เพื่อให้เด็กได้ซึมซับและเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่น ในแต่ละครั้งที่ทำกิจกรรมครูผู้สอนจะใช้คำพูดและการสื่อสารทางร่างกายอยู่เสมอ เช่น การโอบกอด การแสดงความรัก ความเมตตา รวมถึงการแสดงตนเป็นแบบอย่างในการมีน้ำใจ การพูดจาด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน มีความสุภาพอ่อนน้อม โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะชอบการเรียนรู้ในลักษณะของการเลียนแบบ ดังนั้น เมื่อเด็กปฐมวัยเห็นและซึมซับพฤติกรรมที่ดีดังกล่าว เด็กจะจดจำ เลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น และนำไปปฏิบัติต่อผู้อื่นต่อไป นอกจากนั้นในการทำกิจกรรมดังกล่าว นักเรียนได้มีการสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพราะในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม เด็กและครูจะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การช่วยกันจัดเตรียมหรือจัดเก็บอุปกรณ์ การแบ่งปันสิ่งของ หรือการให้อภัย การปลอบใจผู้อื่น กิจกรรมดนตรีนี้มีแบบแผนที่เน้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมแบบกลุ่ม ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมและมีความสำคัญในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้พฤติกรรมการเข้าสังคมมีทิศทางไปในเชิงบวก สอดคล้องกับแนวคิดของ Hurlock (1964: 274-275) ได้กล่าวว่า การที่เด็กจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนและสังคม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขได้นั้น เด็กควรได้รับการปลูกฝังพฤติกรรมทางสังคมอันพึงประสงค์ตั้งแต่ระดับปฐมวัย โดยพฤติกรรมทางสังคมอันจะเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคม ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเสียสละเพื่อผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การปฏิบัติตามข้อตกลง ตัดสินใจมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันจนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นครูจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เพราะยิ่งเด็กได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีกับบุคคลอื่นได้ จะส่งผลให้เด็กแสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลหรือบริบททางสังคมได้ง่ายและไวมากขึ้น

ซึ่งในการทำกิจกรรมดนตรีแผนกิจกรรมที่ 1 -2 เด็กบางคนยังไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือกฎระเบียบของกลุ่มได้ ยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากอยู่ในช่วงปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน มีบางครั้งที่เกิดการทะเลาะเพื่อแย่งสิ่งของกัน ครูจะคอยใช้คำพูดด้านบวกกระตุ้นอยู่บ่อยครั้ง ในครั้งต่อมาเด็ก ๆ จะเริ่มมีพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ดีขึ้น มีการรอคอย และมีการแบ่งปันสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น โดยที่ครูใช้คำพูดด้านบวกกระตุ้นอยู่บ้างเป็นครั้งคราว เด็กทุกคนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นตามลำดับ และในระยะหลัง เด็กเริ่มแสดงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่พึงประสงค์มากขึ้น โดยที่ครูไม่ต้องใช้คำพูดด้านบวกกระตุ้นบ่อยเหมือนในช่วงแรก ๆ เริ่มมีการแบ่งปันสิ่งของหรืออุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในกิจกรรม รู้จักรอคอยผู้อื่น ไม่แย่งวัตถุกันและมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนหนึ่งอาจมาจากผลของการกระตุ้นด้วยคำพูดเชิงบวกจากครูผู้สอนที่ได้รับอย่างสม่ำเสมอ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2536: 65) ได้กล่าวว่า การใช้คำพูดและการแสดงออกในด้านบวกอย่างสม่ำเสมอสามารถช่วยเสริมสร้างทักษะทางการคิด ทักษะคติ สัมพันธภาพ พฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์จะค่อยๆ ซึมซับเข้าสู่จิตใต้สำนึกเพื่อเก็บจำแล้วเลียนแบบพฤติกรรมที่ตนเองได้รับจากผู้อื่น ซึ่งส่งผลต่อการสร้างพลังในด้านบวกทำให้ผู้ที่ได้รับฟังมีจิตใจเมตตา กรุณาโอบอ้อมอารี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

มีน้ำใจกับคนรอบข้าง คำพูดด้านบวกช่วยให้ผู้ที่ได้รับฟังมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ สอดคล้อง เยาวพา เตชะคุปต์ (2540: 36) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ดีที่สุดจะเกิดจากบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแบบกลุ่มย่อยโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบและมีจุดหมายร่วมกัน มีทักษะในการแก้ปัญหา กล้าแสดงออกและพร้อมให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มช่วยส่งเสริมให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ได้ฝึกการเป็นผู้นำ - ผู้ตาม รู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับที่ดี รู้จักการรอคอย มีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเกิดทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ดังนั้นครูและผู้ปกครองควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นในด้านของกิจกรรมแบบกลุ่ม ทำให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้การเข้าสังคมและเรียนรู้การปรับตัวให้สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ หากครูและผู้ปกครองช่วยกันส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเห็นความสำคัญของการมีพฤติกรรมการเข้าสังคมที่พึงประสงค์ ใช้คำพูดและการแสดงออกในเชิงบวก ย่อมส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างมีระบบและมีความเหมาะสมกับวัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมดนตรีนั้น ครูควรนำแนวคิดของการจัดกิจกรรมดนตรีหรือแนวคิดของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวมาประยุกต์ใช้กับหน่วยการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกๆ ด้าน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เพราะการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้นั้น สามารถช่วยกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยในแต่ละบุคคลสามารถแสดงออกถึงศักยภาพและการเรียนรู้ของตนเอง จนเกิดการพัฒนาเฉพาะด้านได้อย่างมีความเหมาะสม

1.2 ในการเรียนการสอน ครูผู้สอนนอกจากจะทำการสอนในส่วนของวิชาการความรู้แล้ว ครูควรจะทำการปลูกฝังในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม การแสดงออกถึงความรัก เช่น การใช้คำพูดเชิงบวก การโอบกอดระหว่างครูกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนด้วยกัน พร้อมทั้งควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับช่วงอายุและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สามารถเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น และเป็น

การปลูกฝังสิ่งที่ดีงามเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นคนดีและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ก่อนการเรียนหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ครูควรส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกนั่งสมาธิก่อนการเรียนรู้อีก เพื่อเป็นการปรับความพร้อมทางด้านอารมณ์ จิตใจและสมาธิ โดยครูควรเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ควบคู่ไปกับการนั่งสมาธิด้วย เพื่อให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายและสามารถปรับอารมณ์ของตนเองให้มีความสงบและมีความพร้อมต่อการเรียนรู้มากขึ้น

1.4 ดนตรีมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมดนตรี หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีเรื่องของดนตรีเข้ามาเกี่ยวข้อง ควรเลือกดนตรีหรือเพลงให้มีความเหมาะสมกับวัย เพลงที่ใช้ไม่ควรเป็นเพลงที่มีเนื้อหาซับซ้อนหรือเป็นบทเพลงที่ฟังยากหรือยาวจนเกินไป ควรจะเป็นเพลงที่มีลักษณะหรืออารมณ์เพลงที่สดใส สั้นๆ ฟังง่าย เหมาะแก่การจดจำและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นตัวช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดสมาธิ เกิดความสนุกสนาน และพร้อมสำหรับการเรียนรู้และเกิดความคิดสร้างสรรค์

1.5 นอกจากการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยครูผู้สอนแล้ว ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอด้วย โดยสามารถหากิจกรรมที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมและการเข้าสังคมพร้อมทั้งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว นอกจากนั้นผู้ปกครองและครูควรจัดบันทึกพัฒนาการและพฤติกรรมในการเข้าสังคมที่มีความโดดเด่น หรือมีจุดบกพร่องที่ควรหาแนวทางแก้ไขหรือปรับเปลี่ยน เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยครูและผู้ปกครองสามารถแลกเปลี่ยนแนวคิดหรือรายงานผลพัฒนาการ พฤติกรรมของตัวบุคคลซึ่งกันและกันได้ จะสามารถทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ดีขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีความต่อเนื่อง

1.6 ควรมีแนวทางในการพัฒนาแผนกิจกรรมดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมดนตรีด้วยเกมการศึกษา เป็นต้น โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเนื้อหาดนตรีเรื่องอื่นๆ มากขึ้น เช่น ค่าของตัวโน้ต สัญลักษณ์ทางดนตรีพื้นฐานต่างๆ ซึ่งเนื้อหาหรือความยากง่าย จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและช่วงอายุของผู้เรียน

1.7 ควรจัดกิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยให้พฤติกรรมหรือพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยมีทิศทางไปในเชิงบวก ซึ่งจะเป็นรากฐานของคุณลักษณะนิสัยที่ดีและเป็นที่รักของผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการหรือตัวแปรด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัยมากขึ้น เช่น การเคลื่อนไหว การกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ หรือทักษะทางด้านดนตรีพื้นฐานที่มีความเหมาะสมกับช่วงอายุและความพร้อมของเด็กปฐมวัย

2.2 ควรมีการทำวิจัยในเรื่องของกิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กปฐมวัย ในรายวิชาดนตรีหรือรายวิชาต่างๆ

2.3 ควรจะทำการวิจัยในด้านของกิจกรรมดนตรี โดยมุ่งเน้นไปในเรื่องของทฤษฎีดนตรีผ่านแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยแผนการจัดกิจกรรมดนตรี กับกลุ่มที่เรียนโดยวิธีปกติ ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้รูปแบบของการจัดกิจกรรมดนตรีมีความหลากหลาย และเป็นสื่อในการช่วยพัฒนาและส่งเสริมทักษะ ศักยภาพทางด้านดนตรี ทำให้การเรียนการสอนวิชาดนตรีมีความแปลกใหม่ สามารถเรียนรู้ได้ง่ายมากขึ้น มีความสนุกสนาน ทั้งนี้ควรเลือกการจัดกิจกรรมหรืออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับตัวบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหาสาระการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในแต่ละระดับชั้นด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546ก). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: หลักสูตร
ลาดพร้าว.
- (2546ข). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: หลักสูตร
ลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). การจัดกิจกรรมเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรส
โปรดักส์.
- โกวิทย์ ชันธิศิริ. (2519). ดนตรีกับจิตใจกรมประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: นิเทศสาร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2543). การประเมินเชิงพลวัตสำหรับเด็ก
ปฐมวัย. กรุงเทพฯ: หลักสูตรลาดพร้าว.
- (2545). รายงานการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา
2543. กรุงเทพฯ: หลักสูตรลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
- จิรวรรณ ตันสิทธิ์ธกุล. (2551). ผลของการจัดกิจกรรมเสริมทักษะดนตรีรายบุคคลที่มีต่อการ
พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก: กรณีศึกษาเด็กออทิสติก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษา
พิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2539). หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-4. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2533). การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชลรัตน์ สมร่าง. (2553). การศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก
ปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบดนตรีไทยตามแนวคิดนี้
โอฮิวแมนนิส. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จูนันดร ชูประกาย. (2537). 36 กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยและเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ:
มีเดียโซน พรินท์ติ้ง จำกัด.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2534). กิจกรรมการสอนดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- (2534). การสอนดนตรี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- (2537). หลักการของโคตยาสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2538). พฤติกรรมการสอนดนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2543). สารดนตรี: แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). "การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมสำเร็จเด็กออทิสติก" ใน เอกสาร
ประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง ครู หมอ พ่อ แม่: มิติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออ
ทิสติก. หน้า 29-33. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2521, กุมภาพันธ์). การปลูกฝังคุณความดีโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ. ประชาศึกษา. 7:
24-27.
- ทิสนา แหมมณี. (2535). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2540). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2544). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: นิติชัย.
- นิตยา คชภักดี. (2543). ขั้นตอนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง5ปี. กรุงเทพฯ: ชุรสภา
ลาดพร้าว.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2534). การทดสอบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: โล
เดียนสโตรม.
- ประทุมทิพย์ ไพศาล. (2547). การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัด
เล็กของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดหลักสี่. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. (2537). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เผชญี ธีรานนท์. (2547). การวิเคราะห์กิจกรรมการเคลื่อนไหวตามบทเพลงของท้องถิ่นล้านนาที่มี
ผลต่อพัฒนาการเด็กอนุบาลตามจุดประสงค์ของกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ.
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- พรรณี ชูทัยเจนจิต. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: แฮสออฟเดอร์
มิสท์.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2537). การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พิเชฐ คุชแพทย์. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนวิดีโอประกอบการสอน เรื่ององค์ประกอบดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค. ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ปริยะ สายพิรุณเพชร. (2546). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องข้างขึ้นข้างแรม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แพง ชินพงศ์. (2556). ดนตรีเพิ่มพลังสมอง. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: แสปี้ แฟมิลี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). การสร้างและพัฒนาและทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). “เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง” การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2524). วารสารการสอนชุดวิชาพัฒนาพฤติกรรมเด็กหน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ: วัดตอี่.
- (2524). วารสารการสอนชุดวิชาพัฒนาพฤติกรรมเด็กหน่วยที่ 11- 15. กรุงเทพฯ: วัดตอี่.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รจนา เกาพันธ์. (ตุลาคม 2547). “พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันครูโลก. ” วารสารวงการครู. 1: 15.
- รัชดาภรณ์ อินทะนิน. (2544). การศึกษาแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญพัฒน์.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2542). “การจัดประสบการณ์เพื่อสร้างทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย. ” ใน เอกสารการสอนชุดเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับปฐมวัย หน่วยที่ 1-7. หน้า 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รำไพพรรณ ศรีโสภาค. (2511). ดนตรีบำบัด. วารสารกรมการแพทย์และอนามัย.
- ลำภาพรรณ อร่ามพงษ์. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการรู้คิด พฤติกรรม ทางอารมณ์ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กออทิสติก จากการฝึกโดยใช้กิจกรรมดนตรีไทยเครื่องดนตรีขิม โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.vcharkarn.com/vcafe/141863>.

- ลักษมี ชุมภูธร. (2550). การศึกษาสภาพการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ภาคนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วรารณ ปานทอง. (2548). ผลของการเล่นหัตถ์ดินเผาประกอบการเล่นบทบาทสมมุติที่มีต่อพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2540). จิตวิทยาการพัฒนาวัยเด็กทุกช่วงวัย การคิดเชิงทฤษฎีวัยเด็กตอนกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินการเรียนรู้: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิริรัตน์ ชูชีพ. (2544). พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันฐานวิชาการ. (2548). หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ดนตรี เล่ม 3. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา. (2545). รายงานการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2543. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็ก 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: ศุภสภา ลาดพร้าว.
- สมโภชน์ รอดบุญ. (2520). สังคีตนิยมว่าด้วยเพลงคลาสสิก. ม. ป. ท.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2545). การวัดและประเมินผลแนวใหม่เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2547). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยและการประเมินเน้นเด็กเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉราภรณ์ สุตจิตต์. (2540). *การเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์กับกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Chaze, B. A, &Luding Tom – Hoe, S. M. (1984). *Sensory Stimulation in the NICU*. American Journal of Nursing. 84, 68-71.

Erickson, E. H. (1975). *Childhood and society*. New York: Morton.

Gesell, A. and F. L. I Arnold. (1964). *The child from five to ten*. New York: Prentice-Hall.

Gullo,D. F. (1994). *Understanding Assessment and Evaluation in Early Childhood Education*. New York: Teacher College Columbia University.

Plaget, J. (1994). *The moral jadgment of the child*. New York: Basic Books.

Parriotts. (1969). *Music as Therapy*. American Journal of Nursing.

Seefeldt, C. (1990). *Teaching young children*. New Jersey: Merrill.

Vaughn, Jane Bowurman. (1994, Aprill). "Cooperative learning and young children: Emerging cooperative behavior. " *Dissertation Abstracts International*. 54 (10): 42-43.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 6918/ 1711

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษานอกระบบ จังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องด้วย นางสาวประภากร กิตติยายาม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสังกัดศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ยุทธการ สืบแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม แบบสังเกตการณ์ และแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประภากร กิตติยายาม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086 820 8663

ที่ ศธ 6918/ 1711

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝันทิพย์ สังกัด สพป.

เนื่องด้วย นางสาวประภากร กิตติยายาม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมในการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสังกัดศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพนธ์ วัฒนานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.น้ำฝน ปิยะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย แบบประเมินพฤติกรรมในการเข้าสังคม แบบสังเกตการณ์ และแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประภากร กิตติยายาม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพนธ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086 820 8663

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 1711

วันที่ ๔ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ปิติมา หุ่นรักวิทย์

เนื่องด้วย นางสาวประภากร กิตติยายาม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกายและพฤติกรรมในการเข้าสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสังกัดศึกษาอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพนธ์ วัฒนานนท์สกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินพัฒนาทางด้านร่างกาย แบบประเมินพฤติกรรมในการเข้าสังคม แบบสังเกตการณ์ และแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086 820 8663

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประภากร กิตติยายาม และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพนธ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6918/๒๕๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๓ สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสัจจศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวประภากร กิตติยา ยาม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “กิจกรรมดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิขณันต์เศก ยานเติม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบ 1. แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย 2. แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม แผนการจัดกิจกรรมดนตรี 8 แผนกิจกรรม และแบบสังเกตการณ์ กับนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาล 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ห้องสื่อการเรียนรู้และลานกิจกรรม ระหว่างเดือนสิงหาคม 2560 ถึงเดือนกันยายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086 820 8663

ภาคผนวก ค
แบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมดนตรี

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมดนตรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 3 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมดนตรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

ชื่อ นามสกุล

วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

เบอร์โทรศัพท์

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมดนตรีขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมดนตรี ทั้งนี้เพื่อให้การสร้างแผนการจัดกิจกรรมดนตรีสามารถสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อ.บ้านฉาง จ.ระยอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่กำหนดให้ ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นไม่มีคุณภาพ/ความถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมดนตรี

รายการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรม	คุณภาพความถูกต้อง		
	+1	0	-1
คุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมดนตรี - มีองค์ประกอบครบถ้วน - องค์ประกอบในแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กัน - เรียงลำดับกิจกรรมเหมาะสม - มีความน่าสนใจ เอื้อต่อการเรียนรู้			
กิจกรรมการเรียนรู้ - สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ - ครอบคลุมองค์ความรู้ ทักษะ - เน้นกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติจริง - มีรายละเอียดตามขั้นตอนของวิธีสอนที่กำหนด - สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรมได้ - มีกิจกรรมหลากหลาย - พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ			
สาระการเรียนรู้ - สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ - สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน - สอดคล้องกับเนื้อหาและพัฒนาการของผู้เรียน			
สื่อการเรียนรู้ - สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ - ครบถ้วนตามขั้นตอน / ตรงกับวัตถุประสงค์ - มีความหลากหลายเหมาะสมกับวัย - มีประโยชน์และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน			
การวัดและประเมินผล - เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม - การประเมินตรงกับผลการเรียนรู้ / ทักษะที่คาดหวัง - มีแบบของการประเมินปรากฏอยู่ในแผนการจัดกิจกรรม			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

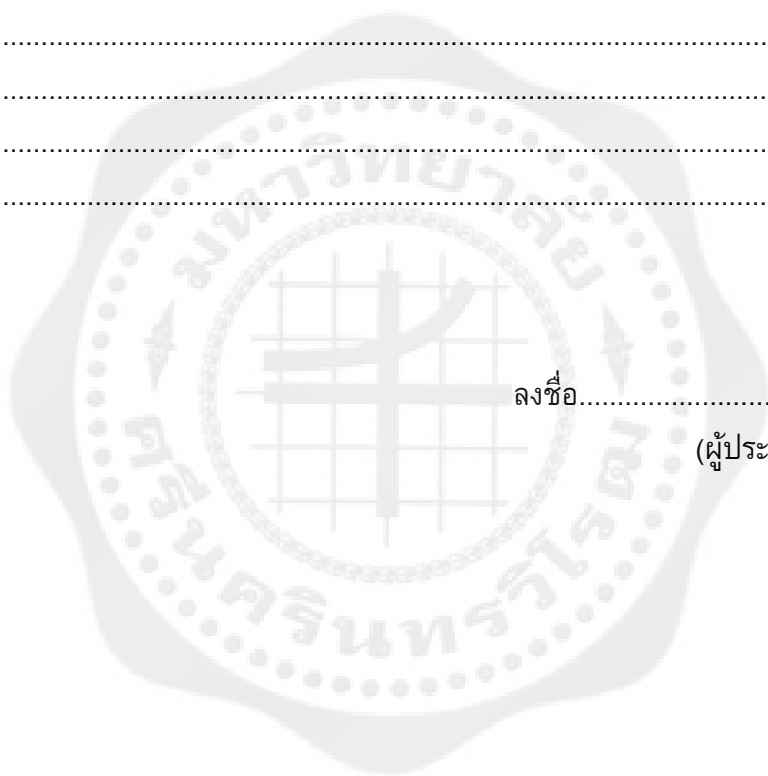
.....

.....

.....

ลงชื่อ

(ผู้ประเมิน)

แบบประเมินคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพ ของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน จำนวน 3 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
(กล้ามเนื้อมัดใหญ่)

ตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
(กล้ามเนื้อมัดเล็ก)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

ชื่อ นามสกุล

วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

เบอร์โทรศัพท์

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายนี้ขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทั้งนี้เพื่อให้การสร้างแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายนั้น สามารถวัดผลและทำการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อ.บ้านฉาง จ.ระยอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับวัย และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่กำหนดให้ ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย

- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นไม่มีคุณภาพ/ความถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย (ก้ามเนื้อมัดใหญ่)

ลำดับ	รายการตรวจสอบคุณภาพ	คุณภาพความถูกต้อง		
	แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย	+1	0	-1
พัฒนาการทางด้านร่างกาย : ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่				
1.	วิ่งและหยุดทันทีเมื่อได้ยินเสียงนกหวีด โดยไม่เสียการทรงตัว			
2.	วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางโดยไม่ชนหรือเสียการทรงตัว			
3.	เดินเป็นเส้นตรงตามรอยที่กำหนดหรือบนไม้กระดานยาว 2 เมตร หน้ากว้าง 5 - 6 นิ้ว			
4.	กระโดดพร้อมกันทั้งสองขาได้ติดต่อกัน 4 - 5 ครั้ง			
5.	กระโดดสองขาไปข้างหน้าได้ 3 ครั้ง กระโดดสองขามาข้างหลังได้ 3 ครั้ง (ต่อเนื่องกัน)			
6.	กระโดดสลับขาซ้าย - ขวา ต่อเนื่องได้			
7.	กระโดดไปข้างหน้าข้ามเชือกหรือสิ่งกีดขวางที่สูงจากพื้น 10 เซนติเมตร โดยเท้าทั้งสองข้างถึงพื้นพร้อมกัน			
8.	ยืนทรงตัวขาเดียวและกางแขนสองข้างออก นาน 20 วินาที			
9.	นั่งและลุกขึ้นยืนโดยใช้มือพยุง			
10.	นั่งยองๆ หยิบของโดยไม่เสียการทรงตัว			
11.	ก้มศีรษะโค้งตัวไปด้านหน้าและใช้มือ 2 ข้างจับเข่า			
12.	กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง 30 - 40 เซนติเมตร			
13.	นั่งและลุกกระทันหันได้อย่างคล่องแคล่วไม่เสียการทรงตัว			
14.	ยืนและย่อเข้าขึ้นลง 10 ครั้ง ต่อเนื่องและมั่นคง			
15.	กระโดดกบไปข้างหน้าระยะทาง 2 เมตร			

ตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย (กล้ามเนื้อมัดเล็ก)

ลำดับ	รายการตรวจสอบคุณภาพ	คุณภาพความถูกต้อง		
	แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย	+1	0	-1
พัฒนาการทางด้านร่างกาย : ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก				
1.	วาดรูปสามเหลี่ยม ตามแบบได้ภายในระยะเวลา 15 วินาที			
2.	ลากเส้นตามรอยที่กำหนด (เส้นตรง, เส้นโค้ง , เส้นหยัก) สวยงาม			
3.	พับกระดาษได้ 3 ทบ ตามแบบ			
4.	ตัดกระดาษด้วยกรรไกรแบบอิสระ			
5.	ตัดกระดาษด้วยกรรไกรตามรูปทรงที่กำหนด ตามแนวเส้นได้			
6.	เขียนรูปสามเหลี่ยม มีมุมและด้านชัดเจน			
7.	หยิบจับของเล่นหรืออุปกรณ์รูปทรงต่างๆ			
8.	หยิบจับลูกบอล 3 ขนาด วางบนจุดที่กำหนดในเวลา 10 วินาที			
9.	ใช้มือจับและโยนลูกบอลในลักษณะโค้ง			
10.	รับลูกบอลขนาดต่างๆ ที่กระเด็นขึ้นมาจากพื้นด้วยมือทั้ง 2 ข้าง			
11.	กำมือ - แแบมือ สลับซ้ายขวาได้ 4 - 6 ชุด ในเวลา 15 วินาที			
12.	ใช้ที่คีบ คีบสิ่งของต่าง ๆ 5 ชิ้น ใส่ถ้วยภายในเวลา 10 วินาที			
13.	วางก้อนไม้ / บล็อกไม้ ตามแบบที่กำหนดภายในเวลา 15 วินาที			
14.	หยิบลูกปัด - วัสดุรูปทรงต่างๆ ร้อยใส่เชือก 10 ลูก ภายในเวลา 15 วินาที			
15.	คีบลูกปัดที่มีขนาดปานกลางทีละเม็ด ใส่หลอดปลายตัน 10 เม็ด ในเวลา 20 วินาที			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(ผู้ประเมิน)

แบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพ ของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน จำนวน 4 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

ชื่อ นามสกุล

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

เบอร์โทรศัพท์

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม
นี้ขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม ทั้งนี้
เพื่อให้การสร้างแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมนั้น สามารถวัดผลและทำการทดสอบ
พฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อ.บ้านฉาง จ.ระยอง ได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับวัย และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ โปรดตอบ
ตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่กำหนดให้ ตามระดับความ
คิดเห็น ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นไม่มีคุณภาพ/ความถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม

แบบทดสอบสถานการณ์จำลอง	คุณภาพความถูกต้อง		
	+1	0	-1
สถานการณ์ที่ 1 ระหว่างที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่นั้น เห็นคุณแม่ถือของอยู่เต็มสองมือ แต่คุณแม่กำลังพยายามจะเปิดประตูห้อง หากนักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 2 ระหว่างที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่น เห็นเพื่อนวิ่งหกล้มและมีเลือดออกหากนักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 3 นักเรียนหยิบหนังสือนิทานออกมาจากชั้นวางหนังสือมาดูเป็นจำนวนมาก เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 4 ระหว่างที่นักเรียนกำลังรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อนที่นั่งข้างๆ ทำขนมหล่นพื้น และกำลังจะเก็บขึ้นมารับประทาน นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 5 ตอนเย็นช่วงนักเรียนกำลังรอคุณแม่มารับกลับบ้าน คุณครูได้ขอให้นักเรียนมาช่วยเก็บเศษใบไม้และเศษขยะที่ลานกิจกรรม นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 6 ในช่วงเรียนศิลปะ ครูให้นักเรียนระบายสีรูปทรงต่างๆ ตามสีที่กำหนดให้คือ สีเหลือง สีแดง และสีน้ำเงิน แต่นักเรียนหาสีแดงในกล่องสีของตนเองไม่เจอ นักเรียนจะอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 7 ในวิชาพลศึกษา คุณครูให้หัวหน้าห้องไปหยิบลูกบอลสีดำในตะกร้ามาให้ให้นักเรียนใช้ในการโยนบอล นักเรียนจะอย่างไร			

แบบทดสอบสถานการณ์จำลอง	คุณภาพความถูกต้อง		
	+1	0	-1
สถานการณ์ที่ 8 ช่วงเวลากลางวัน นักเรียนกำลังจะไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร แต่มีฝนตกหนัก นักเรียนนำร่มมาด้วย แต่มีเพื่อนบางคนไม่ได้นำร่มมา นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 9 นักเรียนไปเดินห้างสรรพสินค้ากับคุณพ่อ และเห็นของเล่นที่ถูกใจ แต่มีราคาค่อนข้างแพง เมื่อนักเรียนบอกให้คุณพ่อซื้อให้ แต่คุณพ่อนำเงินมาไม่พอ คุณพ่อจึงบอกกับนักเรียนว่า เดี่ยววันหลังคุณพ่อจะมาซื้อให้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร			
สถานการณ์ที่ 10 ขณะที่นักเรียนกำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่นั้น คุณครูให้เพื่อนของนักเรียนสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า สีแดง เพื่อนของนักเรียนสะกดไม่ได้ แต่นักเรียนสามารถสะกดได้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร			

ลักษณะของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม เป็นแบบทดสอบที่เป็นรูปภาพ โดยให้เด็กเลือกและทำเครื่องหมาย (X) ทับลงในช่องคำตอบ ที่ตนเองพึงปฏิบัติ ในสถานการณ์จำลองต่างๆ ซึ่งมีจำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- *** ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวัย
- ** ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมที่ไม่ค่อยพึงประสงค์แต่ยังค่อนข้างเป็นไปตามวัย
- * ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่ควรปฏิบัติไม่เหมาะสมกับวัย

โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนรวมในการทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม ดังนี้

คะแนน	24 – 30 = ดี	หรือร้อยละ	80 – 100	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	18 – 23 = พอใช้	หรือร้อยละ	60 – 79	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	0 – 17 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ	0 – 59	ของคะแนนเต็ม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

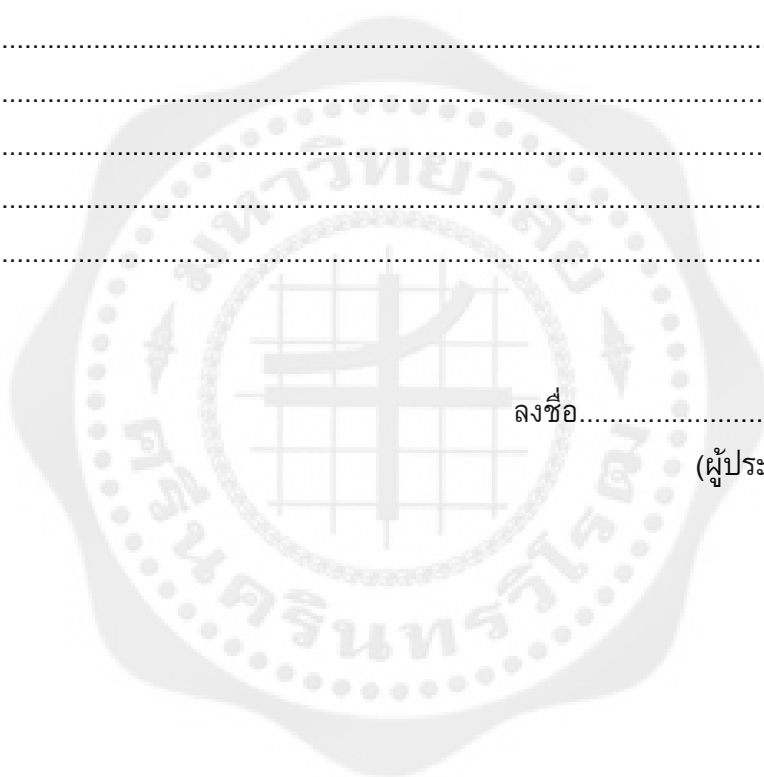
.....

.....

.....

ลงชื่อ

(ผู้ประเมิน)

แบบประเมินคุณภาพของแบบสังเกตการณ์
คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพ ของแบบสังเกตการณ์ออกเป็น 3 ตอน จำนวน 3 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแบบสังเกตการณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

ชื่อ นามสกุล

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

เบอร์โทรศัพท์

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตการณ์ขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสังเกตการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้การสร้างแบบสังเกตการณ์นั้นสามารถวัดผลและทำการประเมินพฤติกรรมและการเข้าสังคมในช่วงของการเข้าร่วมกิจกรรม ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสัจจศึกษา อ.บ้านฉาง จ.ระยอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่กำหนดให้ ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีคุณภาพ/ความถูกต้อง สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นไม่มีคุณภาพ/ความถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรีและจุดประสงค์ของงานวิจัย

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของแบบสังเกตการณ์

ลำดับ	รายการตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตการณ์	คุณภาพความถูกต้อง		
		+1	0	-1
พัฒนาการทางด้านร่างกายกล้ามเนื้อใหญ่				
1	สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
2	มีองค์ประกอบครบถ้วนและครอบคลุมทักษะ			
3	เกณฑ์การวัดทักษะ/พฤติกรรมมีความเหมาะสม			
4	ระดับคะแนนของทักษะที่แสดงออกมีความชัดเจน			
5	เกณฑ์การตัดสินใจมีความเหมาะสม			
พัฒนาการทางด้านร่างกายกล้ามเนื้อเล็ก				
1	สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
2	มีองค์ประกอบครบถ้วนและครอบคลุมทักษะ			
3	เกณฑ์การวัดทักษะ/พฤติกรรมมีความเหมาะสม			
4	ระดับคะแนนของทักษะที่แสดงออกมีความชัดเจน			
5	เกณฑ์การตัดสินใจมีความเหมาะสม			
พฤติกรรมทางเข้าสังคม				
1	สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
2	มีองค์ประกอบครบถ้วนและครอบคลุมทักษะ			
3	เกณฑ์การวัดทักษะ/พฤติกรรมมีความเหมาะสม			
4	ระดับคะแนนของทักษะที่แสดงออกมีความชัดเจน			
5	เกณฑ์การตัดสินใจมีความเหมาะสม			

เกณฑ์การวัด (พัฒนาการทางด้านร่างกาย)

ระดับคะแนน

พฤติกรรมที่แสดงออก

- 3 สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้ดี มีความคล่องแคล่วและมีความมั่นคงแข็งแรงสามารถใช้อวัยวะของร่างกายในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างรวดเร็ว
- 2 สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้ค่อนข้างดี มีความคล่องแคล่วว่องไว ค่อนข้างมีความแข็งแรง สามารถใช้อวัยวะของร่างกาย บางส่วนในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้

- 1 สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้ แต่ยังไม่คล่องแคล่ว และยังไม่ค่อยแข็งแรง สามารถใช้อวัยวะของร่างกายบางส่วนในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้บ้างแต่ยังคงต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือควรได้รับการส่งเสริม

*** โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ดังนี้

คะแนน 24 – 30 = ดี	หรือร้อยละ	80 – 100	ของคะแนนเต็ม
คะแนน 18 – 23 = พอใช้	หรือร้อยละ	60–79	ของคะแนนเต็ม
คะแนน 0 – 17 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ	0 – 59	ของคะแนนเต็ม

เกณฑ์การวัด (พฤติกรรมการเข้าสังคม)

ระดับคะแนน	พฤติกรรมที่แสดงออก
3	มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้เหมาะสมกับวัย มีการใช้ ภาษาในการสื่อสารที่เหมาะสม มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา หรือคำสั่งได้อย่างถูกต้อง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
2	มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้ค่อนข้างมีความเหมาะสมกับวัย มีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่ค่อนข้างมีเหมาะสม มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นครั้งคราว ปฏิบัติตามกฎกติกาหรือคำสั่งได้ค่อนข้างดี สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
1	มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้ไม่มีความเหมาะสมกับวัย ใช้ภาษาในการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ไม่มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎกติกาหรือคำสั่งได้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้แต่มักจะมีข้อแม้ หรือการโต้เถียงอยู่เสมอ

** โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม ดังนี้

คะแนน 11 – 15 = ดี	(ร้อยละ 80-100)
คะแนน 6 – 10 = พอใช้	(ร้อยละ 60-79)
คะแนน 1 – 5 = ปรับปรุง	(ร้อยละ 0-59)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

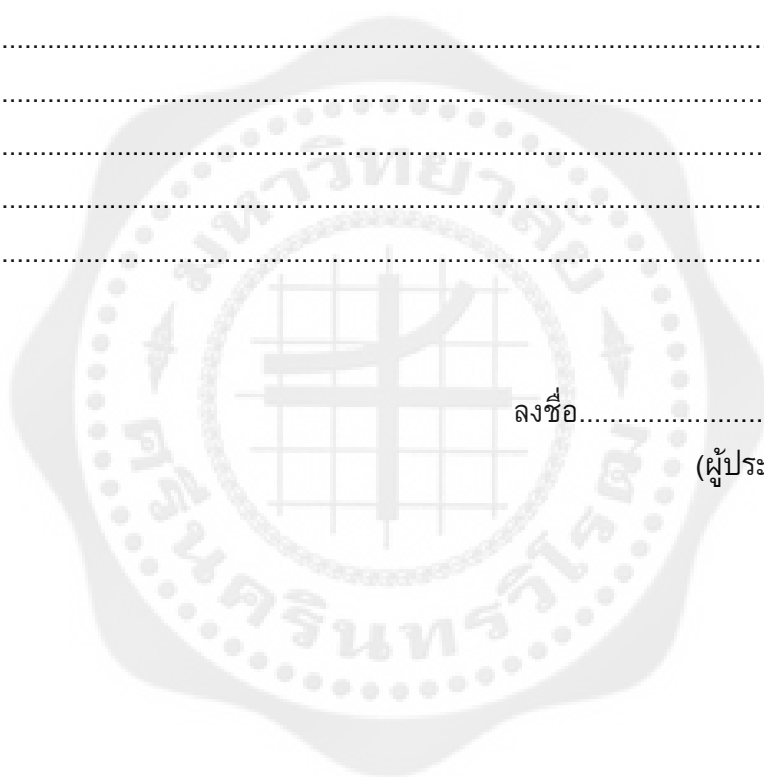
.....

.....

.....

ลงชื่อ

(ผู้ประเมิน)

ภาคผนวก ง
ผลการประเมินคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ
ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ตาราง 11 แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (พัฒนาการทางด้านร่างกาย)

คำชี้แจง ประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามและลักษณะพฤติกรรม (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ลำดับ	แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่						
*1.	วิ่งและหยุดทันทีเมื่อได้ยินเสียงนกหวีด โดยไม่เสียการทรงตัว	+1	+1	+1	3/3	1.0
*2.	วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางโดยไม่ชนหรือเสียการทรงตัว	+1	+1	+1	3/3	1.0
*3.	เดินเป็นเส้นตรงตามรอยที่กำหนดหรือบนไม้กระดานยาว 2 เมตร หน้ากว้าง 5 - 6 นิ้ว	+1	+1	+1	3/3	1.0
*4.	กระโดดพร้อมกันทั้งสองขาได้ติดต่อกัน 4 - 5 ครั้ง	+1	+1	+1	3/3	1.0
5.	กระโดดสองขาไปข้างหน้าได้ 3 ครั้ง กระโดดสองขา มาข้างหลังได้ 3 ครั้ง (ต่อเนื่องกัน)	0	+1	0	1/3	0.33
*6.	กระโดดสลับขาซ้าย - ขวา ต่อเนื่องได้	+1	+1	+1	3/3	1.0
*7.	กระโดดไปข้างหน้าข้ามเชือกหรือสิ่งกีดขวางที่สูงจากพื้น 10 เซนติเมตร โดยเท้าทั้งสองข้างถึงพื้นพร้อมกัน	+1	+1	+1	3/3	1.0
*8.	ยืนทรงตัวขาเดียวและกางแขนสองข้างออกนาน 15 วินาที	+1	+1	+1	3/3	1.0
*9.	นั่งและลุกขึ้นยืนโดยใช้มือพยุง	+1	+1	+1	3/3	1.0
*10.	นั่งยองๆ หยิบของโดยไม่เสียการทรงตัว	+1	+1	+1	3/3	1.0
11.	ก้มศีรษะโค้งตัวไปด้านหลังและใช้มือ2ข้างจับเท้า	0	+1	0	1/3	0.33
*12.	กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง 30 - 40 เซนติเมตร	+1	+1	+1	3/3	1.0
13.	นั่งและลุกกระทันหันได้อย่างคล่องแคล่วไม่เสียการทรงตัว	+1	+1	+1	3/3	1.0

ตาราง 11 แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (พัฒนาการทางด้านร่างกาย) (ต่อ)

ลำดับ	แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่						
14.	ยืนและย่อเข้าขึ้นลง 10 ครั้ง ต่อเนื่องและมั่นคง	+1	+1	+1	3/3	1.0
15.	กระโดดกบไปข้างหน้าระยะทาง 2 เมตร	0	+1	+1	2/3	0.67
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก						
*1.	วาดรูปสามเหลี่ยม ตามแบบได้ภายในระยะเวลา 15 วินาที	+1	+1	+1	3/3	1.0
*2.	ลากเส้นตามรอยที่กำหนด (เส้นตรง, เส้นโค้ง , เส้นหยัก) สวยงาม	+1	+1	+1	3/3	1.0
3.	พับกระดาษได้ 3 ทบ ตามแบบ	0	+1	0	1/3	0.33
*4.	ตัดกระดาษด้วยกรรไกรแบบอิสระ	+1	+1	+1	3/3	1.0
5.	ตัดกระดาษด้วยกรรไกรตามรูปทรงที่กำหนด ตามแนวเส้นได้	+1	+1	+1	3/3	1.0
6.	เขียนรูปสามเหลี่ยม มีมุมและด้านชัดเจน	0	+1	+1	2/3	0.67
*7.	หยิบจับของเล่นหรืออุปกรณ์รูปทรงต่างๆ	+1	+1	+1	3/3	1.0
*8.	หยิบจับลูกบอล 3 ขนาดวางบนจุดที่กำหนดในเวลา 10 วินาที	+1	+1	+1	3/3	1.0
*9.	ใช้มือจับและโยนลูกบอลในลักษณะโค้ง	+1	+1	+1	3/3	1.0
*10.	รับลูกบอลขนาดต่างๆ ที่กระเด็นขึ้นมาจากพื้นด้วยมือทั้ง 2 ข้าง	+1	+1	+1	3/3	1.0
*11.	กำมือ - แแบมือ สลับซ้ายขวาได้ 4 - 6 ชุด ในเวลา 15 วินาที	+1	+1	+1	3/3	1.0
*12.	ใช้ที่คีบ คีบสิ่งของต่าง ๆ 5 ชิ้น ใส่ถ้วยภายในเวลา 10 วินาที	+1	+1	+1	3/3	1.0
*13.	วางก้อนไม้ / บล็อกไม้ ตามแบบที่กำหนดภายในเวลา 15 วินาที	+1	+1	+1	3/3	1.0
14.	หยิบลูกปัด - วัสดุรูปทรงต่างๆ ร้อยใส่เชือก 10 ลูก ภายในเวลา 15 วินาที	0	+1	+1	2/3	0.67

ตาราง 11 แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (พัฒนาการทางด้านร่างกาย) (ต่อ)

ลำดับ	แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก						
15.	คีบลูกปัดที่มีขนาดปานกลางทีละเม็ด ใส่หลอดปลายตัน 10 เม็ดในเวลา 20 วินาที	0	+1	0	1/3	0.33

ตาราง 12 แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (พฤติกรรมการเข้าสังคม)

ลำดับ	แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
*1.	สถานการณ์ที่ 1 ระหว่างที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่นั้น เห็นคุณแม่อุ้มของอยู่เต็มสองมือแต่คุณแม่กำลังพยายามจะเปิดประตูห้องหากนักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะปฏิบัติอย่างไร	+1	+1	+1	3/3	1.0
*2.	สถานการณ์ที่ 2 ระหว่างที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่น เห็นเพื่อนวิ่งหกล้มและมีเลือดออกหากนักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะปฏิบัติอย่างไร	+1	+1	+1	3/3	1.0
*3.	สถานการณ์ที่ 3 นักเรียนหยิบหนังสือนิทานออกมาจากชั้นวางหนังสือมาดูเป็นจำนวนมาก เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร	+1	+1	+1	3/3	1.0
*4.	สถานการณ์ที่ 4 ระหว่างที่นักเรียนกำลังรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อนที่นั่งข้างๆ ทำขนมหล่นพื้น และกำลังจะเก็บขึ้นมารับประทาน นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร	0	+1	+1	2/3	0.67

ตาราง 12 แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (พฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม) (ต่อ)

ลำดับ	แบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
*5.	สถานการณ์ที่ 5 ตอนเย็นช่วงนักเรียนกำลังรอคุณพ่อคุณแม่มารับกลับบ้าน คุณครูได้ขอให้นักเรียนมาช่วยเก็บเศษใบไม้และเศษขยะที่ลานกิจกรรม นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร	+1	+1	+1	3/3	1.0
*6.	สถานการณ์ที่ 6 ในช่วงโมงเรียนศิลปะ ครูให้นักเรียนระบายสีรูปทรงต่างๆ ตามสีที่กำหนดให้คือ สีเหลือง สีแดง และสีน้ำเงิน แต่นักเรียนหาสีแดงในกล่องสีของตนเองไม่เจอ นักเรียนจะทำอย่างไร	+1	+1	+1	3/3	1.0
*7.	สถานการณ์ที่ 7 ในวิชาพลศึกษาคุณครูให้หัวหน้าห้องไปหยิบลูกบอลสีดำในตะกร้ามาให้นักเรียนใช้ในการโยนบอล นักเรียนจะทำอย่างไร	0	+1	+1	2/3	0.67
*8.	สถานการณ์ที่ 8 ช่วงเวลากลางวัน นักเรียนกำลังจะไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร แต่มีฝนตกหนัก นักเรียนนารมมาด้วย แต่มีเพื่อนบางคนไม่ได้นารมมา นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร	+1	+1	+1	3/3	1.0
*9.	สถานการณ์ที่ 9 นักเรียนไปเดินห้างสรรพสินค้ากับคุณพ่อ และเห็นของเล่นที่ถูกใจ แต่มีราคาค่อนข้างแพง เมื่อนักเรียนบอกให้คุณพ่อซื้อให้ แต่คุณพ่อนำเงินมาไม่พอ คุณพ่อจึงบอกกับนักเรียนว่า เดี่ยววันหลังคุณพ่อกจะมาซื้อให้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร	0	+1	+1	2/3	0.67

ตาราง 12 แสดงค่าประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรม (พฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม) (ต่อ)

ลำดับ	แบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
*10.	สถานการณ์ที่ 10 ขณะที่นักเรียนกำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่นั้น คุณครูให้เพื่อนของนักเรียนสะกดคำศัพท์ ภาษาอังกฤษคำว่า สีแดง เพื่อนของนักเรียนสะกด ไม่ได้ แต่นักเรียนสามารถสะกดได้ นักเรียนจะ ปฏิบัติอย่างไร	0	+1	+1	2/3	0.67

หมายเหตุ ข้อที่มีเครื่องหมาย “ * ” คือข้อที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้ในการประเมินพัฒนาการและพฤติกรรม
การเข้าสังคม

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แผนกิจกรรมดนตรี
- แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย
- แบบทดสอบพฤติกรรมและการเข้าสังคมของเด็กปฐมวัย
- แบบบันทึกสังเกตการณ์

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : เสียงอะไรเอ่ย

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยายาม

ชื่อกิจกรรม: เสียงอะไรเอ่ย

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวร่างกาย, เกมการศึกษา

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. เสียง การกำเนิดเสียง
2. ทักษะการฟัง และการสังเกต
3. ทักษะการจดจำและความสัมพันธ์กับรูปภาพ
4. เคลื่อนไหวร่างกายและการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์
5. การร่วมกิจกรรมและการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบอกลักษณะหรือบอกเสียงต่างๆได้
2. สามารถเคลื่อนไหวร่างกายสอดคล้องกับจังหวะต่างๆได้ดี
3. สามารถบ่งบอกชนิดเสียงของสัตว์ต่างๆได้
4. สามารถเปล่งเสียงและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย
5. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวร่างกายกล้ามเนื้อใหญ่ (การวิ่ง – การกระโดด - การทรงตัว) ,
ทักษะ จังหวะและการฟัง, กล้ามเนื้อมัดเล็กการใช้สายตากับมือในการหยิบวัตถุแผ่นภาพ ,
ความจำและการ สังเกต ,การแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

1. รูปภาพสัตว์ต่างๆ
2. รูปภาพธรรมชาติ เช่น ทะเล ฝนตก
3. รูปภาพคนวัยต่างๆ
4. เสียงต่างๆ (เสียงสัตว์ เสียงธรรมชาติ และเสียงคน)

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพูดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยทำการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พูดถึงการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้เด็ก ๆ ได้ซึมซับ พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

ขั้นสอน

- ครูพูดถึงการรับรู้เสียงของมนุษย์ อวัยวะที่ทำหน้าที่ในการฟังเสียง, การกำเนิดเสียงต่างๆ รอบตัวของเรา พูดคุยซักถามนักเรียนถึงประสบการณ์การฟังเสียงต่างๆ ว่าเคยได้ยินเสียงอะไรบ้าง รวมถึงช่วยกันยกตัวอย่างเสียงต่างๆ เช่น เสียงสัตว์ เสียงของคน เสียงของเครื่องดนตรี เป็นต้น

- ครูเปิดเสียงให้เด็ก ๆ ฟังและให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ โดยครูแบ่งเสียงออกเป็น 3 ประเภทคือ เสียงสัตว์และธรรมชาติ เสียงของมนุษย์ และเสียงจากเครื่องดนตรี โดยกำหนดให้เสียงในแต่ละประเภทมีไม่ต่ำกว่า 5 เสียง (โดยมุ่งเน้นไปที่เสียงจากสัตว์และธรรมชาติมากที่สุด) อาทิเช่น

<u>เสียงสัตว์และเสียงธรรมชาติ</u>	<u>เสียงมนุษย์</u>	<u>เสียงเครื่องดนตรี</u>
- ม้า - ลิง - ช้าง - ไก่ - แมว - ฝนตก - พัดร้อง/ฟ้าผ่า - น้ำตก/ทะเล	- เด็กทารกร้องไห้ - เด็กหัวเราะ - คนคุยกัน - คนแก่ - คนร้องเพลง - คนทะเลาะกัน - เสียงคนคุยกัน - ภาษาอังกฤษ	- กลอง - แทมเมอร์ - เปียโน - กีตาร์ - เครื่องกระทบ

เมื่อครูเปิดเสียงในแต่ละครั้งให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบว่าเสียงที่ได้ยินนั้นคือเสียงอะไร

- เมื่อครูเปิดเสียงให้เด็ก ๆ ฟังครบหมดแล้ว ครูนำรูปภาพต่างๆ (เสียงที่สอนไปเบื้องต้น) มาวางบนพื้นห้องโดยคว่ำด้านรูปภาพลงและวางให้แต่ละประเภทกัน

- ครูอธิบายเกมการศึกษานี้ เมื่อครูเปิดเพลง ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามอิสระไปรอบๆ เมื่อเพลงหยุด รูปภาพใต้อาณัติหน้าของตนเอง ให้นักเรียนหยิบรูปภาพขึ้นมา พร้อมบอกว่ารูปที่ตนเองได้คือรูปอะไร พร้อมทำเสียงและท่าทางประกอบ เช่น นักเรียนได้รูปภาพกบ ให้นักเรียนกระโดดกบพร้อมทำเสียงร้อง อ๊บอ๊บ (ทำท่าทางและเสียงจนครบทุกคน) รอบที่สองเปลี่ยนจากการเคลื่อนไหวอิสระเป็นการกระโดดสองขา และรอบที่สาม เปลี่ยนเป็นการกระโดดขาเดียว และทำตามลักษณะเดิมแบบรอบที่ 1 และ 2

ขั้นสรุป

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรมเสียงอะไรเอ่ยนี้มีประโยชน์อย่างไร นักเรียนได้อะไรจากการทำกิจกรรมพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้รวมถึงสรุปการกำเนิดเสียง ความแตกต่างของเสียง และเสียงต่างๆรอบตัวเรา

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม
- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน	3	ระดับ	สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม
คะแนน	1	ระดับ	ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน	3	ระดับ	ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

บางครั้ง

คะแนน	1	ระดับ	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม
-------	---	-------	---

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน

()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : ดรีด...ดรีด

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยายาม

ชื่อกิจกรรม: ดรีด...ดรีด

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวร่างกาย

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. ความแตกต่างของเสียง
2. ทักษะการฟัง การจดจำและการสังเกต
3. การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและสร้างสรรค์
4. การร่วมกิจกรรมและการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถฟัง จำแนกความแตกต่างของเสียงได้
2. สามารถจดจำเสียงต่างๆได้
3. ปฏิบัติตามจังหวะเพลงและเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและสร้างสรรค์
4. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวร่างกายกล้ามเนื้อใหญ่, ทักษะจังหวะและการฟัง, จินตนาการคิด
ทำทางสร้างสรรค์

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

เทปเพลง

ทำนอง / เรียบเรียง : แพง ชินพงศ์

(อ้างอิงจาก : ดนตรีเพิ่มพลังสมอง เขียนโดย แพง ชินพงศ์)

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพุดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยทำการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พุดถึงความมั่นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อสิ่งต่างๆด้วยความเต็มใจ พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

ขั้นสอน

- ครูพุดถึงเสียง การกำเนิดเสียง และความแตกต่างของเสียง จากสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนได้ยินพร้อมเปิดเทปเพลงให้นักเรียนฟัง 1 รอบ

- ครูให้นักเรียนตั้งใจฟัง และกำมือทั้ง 2 ข้างขึ้น โดยให้ฟังและสังเกตความแตกต่างของเสียง เมื่อได้ยินเสียง "ตริ๊ด...ตริ๊ด" ให้แบ่มือทั้ง 2 ข้าง ตามจังหวะเพลง (เปิดเทปเพลงและทำซ้ำ 1-2 รอบ)

- ครูเปิดเทปเพลงโดยให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวร่างกายตามอิสระ เมื่อได้ยินเสียง "ตริ๊ด...ตริ๊ด" ให้เด็ก ๆ กระโดดให้สอดคล้องกับจังหวะที่ได้ยิน (เปิดเทปเพลงและทำซ้ำ 1-2 รอบ)

- ครูเปิดเทปเพลงโดยให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวร่างกายตามอิสระ เมื่อได้ยินเสียง "ตริ๊ด...ตริ๊ด" ให้เด็ก ๆ หยุดอยู่กับที่และท่าทางตามอิสระให้สอดคล้องกับจังหวะที่ได้ยิน (เปิดเทปเพลงและทำซ้ำ 1-2 รอบ)

ขั้นสรุป

- เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรม ตริ๊ด...ตริ๊ด นี้มีประโยชน์อย่างไร นักเรียนได้อะไรจากการทำกิจกรรมพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้ รวมทั้งครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องเสียง การกำเนิดเสียง ความแตกต่างของเสียง

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม
- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน 3 ระดับ สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก

คะแนน 2 ระดับ สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม

คะแนน 1 ระดับ ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน 3 ระดับ ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก

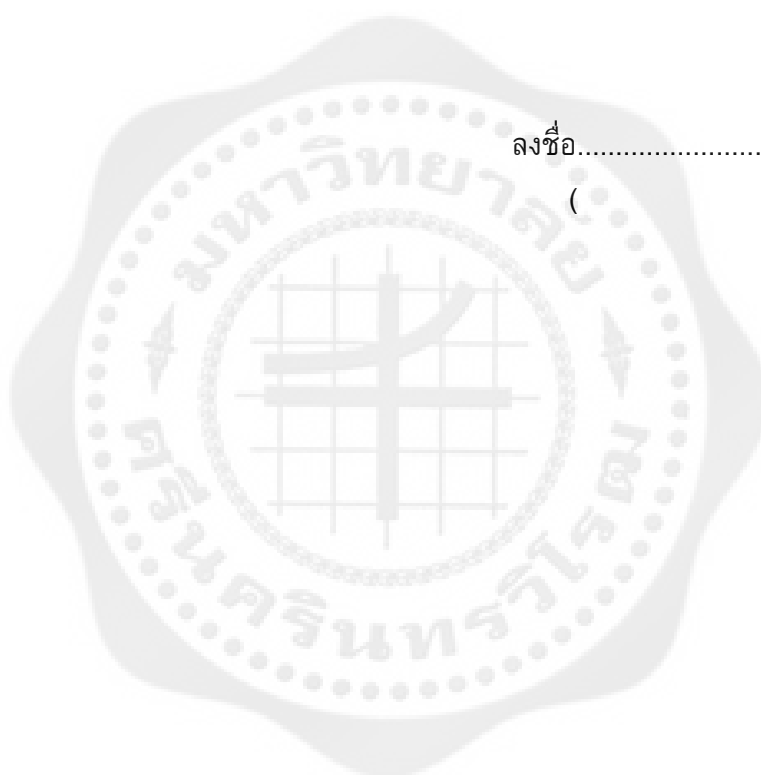
คะแนน 2 ระดับ ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

บางครั้ง

คะแนน 1 ระดับ ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน
()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : เกี่ยวกับผีแพนด้า

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยาตาม

ชื่อกิจกรรม: เกี่ยวกับผีแพนด้า

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวร่างกายประกอบนิทานเพลง

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. การเคลื่อนไหวร่างกายของมนุษย์และสัตว์ชนิดต่างๆ
2. ทักษะจังหวะ ,การฟัง และการสังเกต
3. บทบาทสมมติและการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์
4. การร่วมกิจกรรมและการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถจำแนกจังหวะช้า เร็ว ได้
2. สามารถเคลื่อนไหวร่างกายสอดคล้องกับจังหวะต่างๆ ได้
3. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลงและสามารถเลียนแบบการเคลื่อนไหวของสัตว์
4. สามารถเปล่งเสียงและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย
5. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวร่างกายกล้ามเนื้อใหญ่ (การเดิน – การวิ่ง – การทรงตัว) , ทักษะจังหวะและการฟัง, จินตนาการบทบาทสมมติ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

1. ภาพสัตว์ต่าง ๆ
2. นิทานเพลง เรื่องโดย : แพง ชินพงศ์ , คนเล่าเรื่อง : สุภาพร เทพสุวรรณ
(อ้างอิงจาก : ดนตรีเพิ่มพลังสมอง เขียนโดย แพง ชินพงศ์)

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพูดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยทำการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พูดถึงการเสียสละ การรู้จักให้ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจให้เด็ก ๆ ได้ซึบซับ พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

- ครูพูดถึงการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมุ่งเน้นไปที่ส่วนขาและเท้า บ่งบอกลักษณะการเคลื่อนไหวในลักษณะการเดิน การวิ่ง การกระโดด และการทรงตัวของร่างกายมนุษย์ และพูดเชื่อมโยงถึงการเคลื่อนไหวร่างกายของสัตว์ต่างๆ ที่นักเรียนเคยพบเห็น

- ครูอธิบายถึงความสอดคล้องในการเคลื่อนไหวร่างกายกับลักษณะความช้า-เร็วของของจังหวะ

ขั้นสอน

- ครูเปิดเพลงนิทาน "เกี่ยวกับฟี่แพนด้า" และปฏิบัติตามเนื้อเรื่องให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง

- เมื่อเด็ก ๆ เข้าใจและเดินตามจังหวะต่างๆ ได้แล้ว ให้ครูแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเดิน กลุ่มวิ่ง กลุ่มม้า และกลุ่มหมี จากนั้นให้เด็ก ๆ แต่ละกลุ่มรอฟังนิทาน เมื่อในนิทานปรากฏชื่อสัตว์หรือลักษณะการเคลื่อนที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มของตน ให้เด็ก ๆ ในกลุ่มนั้นๆ แสดงท่าทางบทบาทสมมติโดยให้มีความสอดคล้องกับจังหวะนั้นๆ ด้วย

- เมื่อทำรอบแรกเสร็จแล้ว ให้สลับกลุ่มกัน โดยเปลี่ยนการแสดงบทบาทไปเรื่อยๆ จนครบทั้ง 4 กลุ่ม

- ชักชวนเด็ก ๆ ล้อมเป็นวงกลม และทำท่าทางประกอบนิทานเพลง โดยให้เคลื่อนไหวไปเรื่อยๆวนไปในทิศทางเดียวกัน (เดินวนเป็นวงกลม)

- ชักชวนเด็ก ๆ เล่นบทบาทสมมติ โดยนำภาพสัตว์ต่างๆ เช่น กระต่าย เต่า ช้าง เป็นต้น มาให้เด็ก ๆ ดู และให้เด็ก ๆ แต่ละคนเลือกแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวของสัตว์แต่ละชนิด ในจังหวะต่างๆ (ให้เลือกมาคนละ 1-2 ชนิด)

ขั้นสรุป

- ครูพูดสรุปถึงกิจกรรมเกี่ยวกับฟี่แพนด้า รวมถึงสรุปเรื่องของจังหวะที่มีความสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งของมนุษย์และสัตว์ ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

- เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์อย่างไร นักเรียนได้อะไรจากการทำกิจกรรมพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล

- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม

- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน 3 ระดับ สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก

คะแนน 2 ระดับ สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม

คะแนน 1 ระดับ ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

- 3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน 3 ระดับ ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก

คะแนน 2 ระดับ ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

คะแนน 1 ระดับ ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม

บางครั้ง

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน
()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : Jump...Jump

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยาตาม

ชื่อกิจกรรม: Jump... Jump

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวร่างกาย/กระโดดบนอุปกรณ์ห่วงเชือกตามจังหวะเพลง

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. ทักษะการฟัง และการสังเกต
2. ความแตกต่างของจังหวะ ช้า-ปานกลาง-เร็ว
3. เคลื่อนไหวร่างกาย(การกระโดด) และการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์
4. การร่วมกิจกรรมและการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถฟังและแยกแยะความแตกต่างของจังหวะ ช้า-ปานกลาง-เร็ว ได้
2. สามารถเคลื่อนไหวร่างกายสอดคล้องกับจังหวะต่างๆได้ดี
3. สามารถแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย
4. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวร่างกายกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (การวิ่ง – การกระโดด - การทรงตัว) ,

ทักษะ จังหวะและการฟัง, ความจำ การสังเกตทิศทาง ,การแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

1. ห่วงหวาย หรือห่วงเชือก
2. เทปเพลง

(ทำนอง : ฐานันดร ชูประกาย อ้างอิงจาก 36 กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยและเด็กพิเศษ โดย ฐานันดร ชูประกาย)

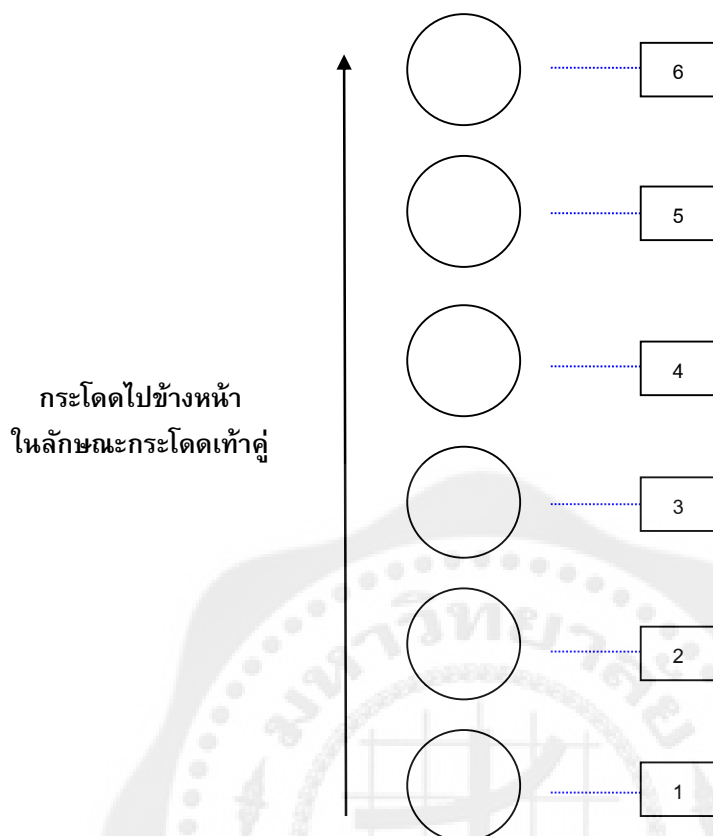
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพุดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยทำการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พุดถึงการการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ล้อเลียนเมื่อผู้อื่นทำผิดหรือเกิดความเดือดร้อน พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

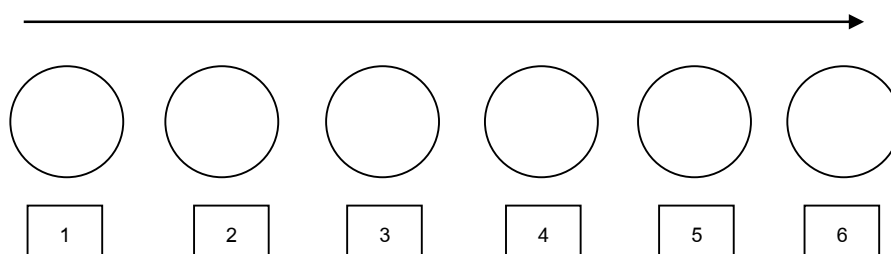
ขั้นสอน

- ครูพุดถึงจังหวะ ความหมายของจังหวะ ลักษณะของจังหวะ โดยให้ความหมายและลักษณะจังหวะ 3 แบบคือ จังหวะช้า จังหวะปานกลาง และจังหวะเร็ว
- ครูเปิดเพลงที่มีลักษณะความเร็วแตกต่างกัน โดยเมื่อเริ่มเปิดเพลงให้ครูชวนเด็ก ๆ ปรบมือตามจังหวะเพลง ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเฉลยคำตอบว่า เพลงที่ได้ยินนั้นมีลักษณะจังหวะช้า ปานกลาง หรือเร็ว
- เมื่อชวนกันปรบมือครบทั้ง 3 จังหวะแล้ว ครูชวนเด็ก ๆ กระโดดตามจังหวะเพลงทั้ง 3 แบบ โดยเน้นให้กระโดดโดยการย่อเข้า
- ครูวางห่วงหวายหรือห่วงเชือกโดยเรียงกันเป็นแนวเส้นตรง จำนวน 6-8 ห่วง เมื่อวางเรียงเรียบร้อยแล้ว ครูทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง โดยการยืนเตรียมพร้อมในห่วงแรก และกระโดดเท้าคู่ไปข้างหน้า (ห่วงที่ 2..3...) ตามลำดับ โดยทำในลักษณะของจังหวะช้า ปานกลาง และเร็ว แทนการตบมือโดยเมื่อทำกิจกรรมให้เด็ก ๆ เข้าแถว กระโดดทีละคน เมื่อคนแรกกระโดดครบทั้ง 6 ห่วงแล้วให้วิ่งมาแปะมือเพื่อนคนที่ 2 (จุดเริ่มต้น) เพื่อให้เพื่อนได้กระโดดต่อตามลำดับ

เมื่อทำการกระโดดเท้าคู่ไปข้างหน้าครบทั้ง 3 จังหวะแล้ว ให้เปลี่ยนจากการกระโดดเท้าคู่ไปข้างหน้าเป็นการกระโดดเท้าคู่ไปทางด้านข้าง หรือกระโดดไปข้างหน้าในลักษณะซิกแซก ให้ครบทั้ง 3 จังหวะเช่นกัน โดยรอบนี้ให้เปลี่ยนลำดับการเข้าแถวของเด็กๆ ด้วย

กระโดดไปทางด้านข้าง
ในลักษณะกระโดดเท้าคู่

ขั้นสรุป

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรม Jump...Jump นี้มีประโยชน์อย่างไร นักเรียนได้อะไรจากการทำกิจกรรมพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้รวมถึงพูดสรุปเกี่ยวกับจังหวะ และความแตกต่างของจังหวะ ช้า ปานกลางและเร็ว

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม
- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน	3	ระดับ	สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม
คะแนน	1	ระดับ	ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน	3	ระดับ	ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

บางครั้ง

คะแนน	1	ระดับ	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม
-------	---	-------	---

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน

()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสังกัดศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : เลขเรียกนิ้วมือ

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยาตาม

ชื่อกิจกรรม: เลขเรียกนิ้วมือ

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวนิ้วมือประกอบเพลง

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. การแยกประสาทรับรู้โดยใช้สายตาและมือ
2. การเคลื่อนไหวของนิ้วมือ
3. ร้องเพลงตามทำนองและสัญลักษณ์ตัวเลข 1 – 5
4. การร่วมกิจกรรมและการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถแยกประสาทรับรู้โดยใช้สายตาและมือได้อย่างเหมาะสมกับวัย
2. เคลื่อนไหวนิ้วมือได้อย่างคล่องแคล่ว
3. ปฏิบัติตามทำนองเพลงโดยใช้ตัวเลขแทนตัวโน้ตได้
4. สามารถเปล่งเสียงและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย
5. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อนิ้วมือ, ทักษะจังหวะและการฟัง, การจัดลำดับก่อนหลัง และทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

1. นิ้วมือ
2. เพลงเลขนิ้วมือ (ทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star)
3. บอร์ดแสดงนิ้วมือง่ายๆ แสดงเลขลำดับนิ้ว 5 – 4 – 3 – 2 – 1 1 – 2 – 3 – 4 – 5
4. บอร์ดแสดงสัญลักษณ์เลข 1 – 5 ตามทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star

(อ้างอิงจาก : หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ ดนตรีเล่ม 3 โดยสถาบันฐานวิชาการ)

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพูดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยทำการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พูดถึงความมีเมตตาและมีความเป็นมิตรกับผู้อื่น ทั้งเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดลอมต่างๆ พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

ขั้นสอน

- ครูพูดถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ และการเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้นที่ มือ และนิ้วมือ , ปมบอกลักษณะของนิ้วมือ , ประโยชน์ของมือและนิ้วมือรวมถึงชื่อเรียกของนิ้วมือแต่ละนิ้ว (นิ้วโป้ง – นิ้วชี้ – นิ้วกลาง – นิ้วนาง – นิ้วก้อย)
- ครูพานักเรียนนับ 1,2,3,4,5 และ 5,4,3,2,1 ตามลำดับและให้นักเรียนนับตาม
- ครูชวนเด็กพนมมือขึ้น ขยับนิ้วโป้งชนกัน เรียก 1 ,ขยับนิ้วชี้ชนกัน เรียก 2 , ขยับนิ้วกลางชนกัน เรียก 3 , ขยับนิ้วนางชนกัน เรียก 4 และ ขยับนิ้วก้อยชนกัน เรียก 5
- ให้นักเรียนทำตามซ้ำ ๆ โดยครูพาทำพร้อมกัน 2 – 3 รอบ
- ครูเรียกนักเรียนขึ้นมาทีละคน ใช้นิ้วหัวแม่มือที่นิ้วของนักเรียน และให้นักเรียนตอบต่อหน้าเพื่อนๆ ว่าครูสวมแหวนที่นิ้วอะไร ลำดับเลขอะไร
- ครูเปิดเพลง Twinkle Twinkle Little Star (แบบมีเนื้อร้อง) 1 รอบ และเปิดเฉพาะทำนอง (ไม่มีเนื้อร้อง) 1 รอบ
- ครูนำแผ่นชาร์ตเพลงเลขเรียกนิ้วมือมาให้นักเรียนดู พร้อมร้องและทำการขยับนิ้วตามตัวเลขบนแผ่นชาร์ตพร้อมไปด้วย
- ครูร้องเพลงเลขเรียกนิ้วมือ และให้นักเรียนร้องตามพร้อมทั้งขยับนิ้วตามสัญลักษณ์ตัวเลข 1 – 5 บนแผ่นชาร์ต โดยให้นักเรียนทำตามซ้ำๆ ก่อนหลายรอบ และค่อยเริ่มร้องและขยับนิ้วเร็วขึ้น (ให้สอดคล้องกับจังหวะของเพลงที่เปิด) สามารถจัดการนึ่งทำกิจกรรมในลักษณะวงกลมเพื่อให้เด็ก ๆ ได้เล่นและสื่อสารกันมากขึ้น

ขั้นสรุป

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรมเลขเรียกนิ้วมือนี้มีประโยชน์อย่างไร นักเรียนได้ะไรจากการทำกิจกรรมพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม

2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน 3 ระดับ สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก

คะแนน 2 ระดับ สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม

คะแนน 1 ระดับ ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน 3 ระดับ ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก

คะแนน 2 ระดับ ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

คะแนน 1 ระดับ ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม

บางครั้ง

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน
()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : โยนบอลให้เพื่อน

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยาตาม

ชื่อกิจกรรม: โยนบอลให้เพื่อน

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวร่างกาย/โยนบอลส่งให้เพื่อนตามจังหวะเพลง

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. ทักษะการฟัง ทักษะจังหวะและการคาดคะเน
2. ความแตกต่างของจังหวะ ช้า-ปานกลาง-เร็ว
3. การทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตากับมือ
4. การร่วมกิจกรรมและการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถฟังและแยกแยะความแตกต่างของจังหวะ ช้า-ปานกลาง-เร็ว ได้
2. พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตากับมือในการคาดคะเนระยะทางในการรับ - ส่งบอล
3. ทักษะพื้นฐานพลศึกษา
4. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและสามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวร่างกายกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก, ทักษะจังหวะและการฟัง, ทักษะความจำ การสังเกตและการคาดคะเน, ทักษะพลศึกษา

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

1. ลูกบอล 3 ขนาด (ขนาดเล็ก, ขนาดกลาง , ขนาดใหญ่ ขนาดละ 5 ลูก)

ลูกบอลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีเส้นผ่านศูนย์กลางคือ

2. เทปเพลง ที่มีลักษณะของจังหวะที่แตกต่างกัน จำนวน 3 เพลง (จังหวะ ช้า-ปานกลาง-เร็ว)

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

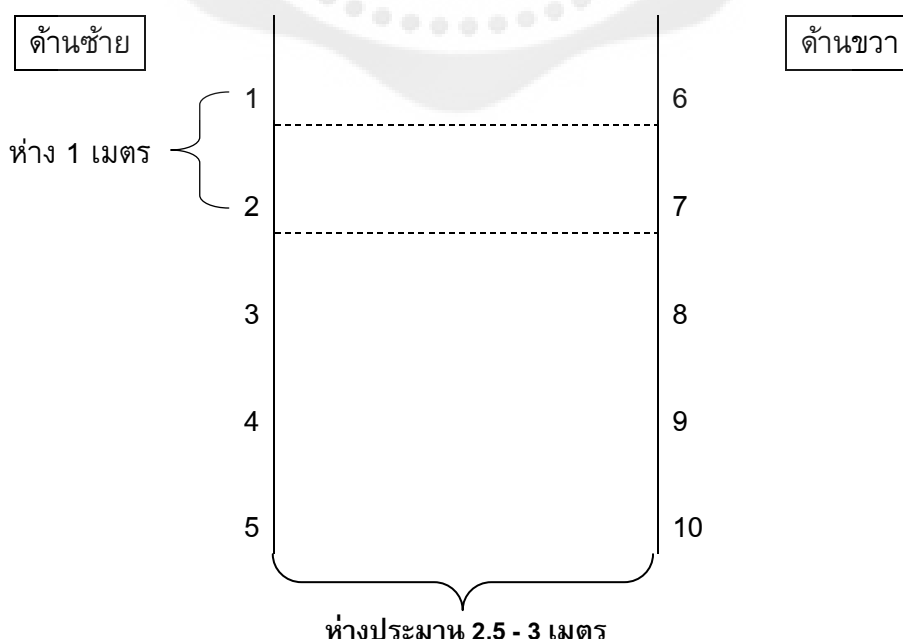
- ครูพูดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยทำการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พูดถึงการร่วมมือในการเรียนหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้ใหญ่ออย่างมีความสุข พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

ขั้นสอน

- ครูพูดทบทวนถึงจังหวะ ความหมายของจังหวะ ลักษณะของจังหวะทั้ง 3 จังหวะ คือ จังหวะช้า จังหวะปานกลาง และจังหวะเร็ว โดยการเปิดเพลงจังหวะต่าง ๆ ให้เด็ก ๆ ฟัง และชักชวนกันปรบมือให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงที่ได้ยิน ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเฉลยคำตอบว่า เพลงที่ได้ยินนั้นมีลักษณะจังหวะช้า ปานกลาง หรือเร็ว

- เมื่อชวนกันปรบมือครบทั้ง 3 จังหวะแล้ว ครู นำลูกบอลทั้ง 3 ขนาด มาให้เด็ก ๆ ลองจับ พร้อมทั้งสาธิตวิธีการโยนบอลในลักษณะโค้งให้นักเรียนดูจากนั้นให้นักเรียนต่อแถวเรียงหนึ่ง ฝึกโยนรับ - ส่งบอลกับครูทีละคน โดยสลับลูกบอลทั้ง 3 ขนาดในการฝึกรับ - ส่งบอล

- ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้กลุ่มที่ 1 ยืนตามแนวเส้นที่ครูกำหนดทางด้านซ้ายโดยให้มีระยะห่างคนละประมาณ 1 เมตร และกลุ่มที่ 2 ยืนตามแนวเส้นทางด้านขวา ระยะห่าง 1 เมตรเช่นกัน และให้ทั้งด้านหันหน้าเข้าหากัน

- ครูแจกลูกบอลขนาดใหญ่ ให้กับนักเรียนที่ยืนทางฝั่งซ้าย คนละ 1 ลูก พร้อมเปิดเพลงที่มีลักษณะจังหวะช้า นับจังหวะให้นักเรียนเริ่มโยนส่งให้เพื่อนที่อยู่ตรงข้ามตนเอง และสลับกันโยนรับให้สอดคล้องกับจังหวะจนจบเพลง ให้นักเรียนโยน - รับ ในจังหวะที่ 1 ของห้องเพลง โดยให้ครูเป็นคนเริ่มนับให้ และให้เด็ก ๆ นับจังหวะตามไปด้วย เช่น 1 2 3 4 / 1 2 3 4
- ครูแจกลูกบอลขนาดกลาง ให้กับนักเรียนที่ยืนทางฝั่งซ้าย คนละ 1 ลูก พร้อมเปิดเพลงที่มีลักษณะจังหวะปานกลาง นับจังหวะให้นักเรียนเริ่มโยนส่งให้เพื่อนที่อยู่ตรงข้ามตนเอง และสลับกันโยนรับให้สอดคล้องกับจังหวะจนจบเพลง โดยให้ครูเป็นคนเริ่มนับให้เช่นเดิม และรอบสุดท้ายครูแจกลูกบอลขนาดเล็ก ให้กับนักเรียนที่ยืนทางฝั่งซ้าย คนละ 1 ลูก พร้อมเปิดเพลงที่มีลักษณะจังหวะเร็ว นับจังหวะให้นักเรียนเริ่มโยนส่งให้เพื่อนที่อยู่ตรงข้ามตนเอง และสลับกันโยนรับให้สอดคล้องกับจังหวะจนจบเพลง โดยให้ครูเป็นคนเริ่มนับให้เช่นเดิม ซึ่งทุกครั้งที่เปลี่ยนจังหวะ ครูสามารถเปลี่ยนคู่ให้เด็ก ๆ ละครันไปได้

ขั้นสรุป

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรม โยนบอลให้เพื่อน นี้ มีความแตกต่างและมีประโยชน์อย่างไร ครูพูดสรุปเกี่ยวกับจังหวะ และความแตกต่างของจังหวะ ช้า ปานกลางและเร็ว รวมถึงชักชวนเด็ก ๆ แสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม
- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน	3	ระดับ	สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม
คะแนน	1	ระดับ	ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน	3	ระดับ	ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก
-------	---	-------	--

บางครั้ง

คำสั่ง

คะแนน 2 ระดับ ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

คะแนน 1 ระดับ ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม

ลงชื่อ.....ผู้สอน
()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสังกัดศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : ผีน้อยหาวร้อง

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยาตาม

ชื่อกิจกรรม: ผีน้อยหาวร้อง

ลักษณะกิจกรรม : เคลื่อนไหวประกอบเพลง , แสดงบทบาทสมมติ

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. จังหวะเป็นองค์ประกอบหลักส่วนหนึ่งของดนตรี
2. การสังเกตและหลบหลีกสิ่งกีดขวาง
3. การแยกประสาทรับรู้โดยใช้สายตา มือ และขา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถทำท่าทางประกอบจังหวะเพลงและแสดงบทบาทสมมติได้
2. สามารถจดจำทำนอง เนื้อร้อง และรักษาจังหวะของเพลงได้อย่างสม่ำเสมอ
3. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: การเคลื่อนไหวร่างกาย, การทรงตัว , การแยกประสาทรับรู้โดยใช้สายตากับอวัยวะต่าง ๆ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): (-)

สื่ออุปกรณ์

1. ห่วงหอย
2. เทปเพลง

(เนื้อร้อง-ทำนอง : ธนรัตน์ กิตยาการ อ้างอิงจาก 36 กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยและเด็กพิเศษ โดย ฐานันดร ชูประกาย)

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพูดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยการโอบกอดและให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พูดถึงการแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมถึงการยอมรับความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียนนั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

ขั้นสอน

- ครูพูดถึงการเคลื่อนไหวร่างกายมนุษย์ รวมถึงการเคลื่อนไหวที่มีความแตกต่างและมีความคล้ายคลึงระหว่างสัตว์ชนิดอื่นๆ โดยในกิจกรรมนี้ คือ ผีเสื้อ ครูอธิบายลักษณะโครงสร้างและลักษณะการเคลื่อนไหวของผีเสื้อ

- ครูเปิดเทปเพลง “ผีเสื้อ” ให้นักเรียนฟัง 2-3 รอบ และอธิบายการทำกิจกรรมวันนี้ว่าจะให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นผีเสื้อบินหารัง

- ครูนำห่วงหาววางให้ทั่วรอบๆ ห้อง และให้เด็ก ๆ ยืนรอบห้องโดยให้ยืนนอกห่วงหาว
- ปฏิบัติตามเนื้อร้อง โดยครูทำเป็นตัวอย่างดังนี้

เนื้อเพลง	หึ่ง หึ่ง หึ่ง ผีเสื้อบินหารัง	หึ่ง หึ่ง หึ่ง ผีเสื้อบินหารัง	ผีเสื้อจำ ผีเสื้อจำ
Action	บินนอกห่วงไปรอบๆ (ไม่เข้าห่วง/ถูกห่วง/ชนกัน)		ชูมือร้องรับ(จำ) (จำ)

เนื้อเพลง	ผีเสื้อจำ เจ้าบินหาอะไร	ผีเสื้อตอบเร็วไว จันบินหารัง
Action	บินนอกห่วงไปรอบๆ (ไม่เข้าห่วง/ถูกห่วง/ชนกัน)	เข้าไปอยู่ในห่วงให้เร็วที่สุด ห้ามซ้ำกัน

- เมื่อครูทำให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างแล้ว ชวนนักเรียนให้ร่วมทำกิจกรรมนี้ด้วยกัน ทำซ้ำประมาณ 2 – 3 รอบ

- หลังจากร่วมทำกิจกรรมเบื้องต้น ครูเสริมกิจกรรม “ผีเสื้อสร้างรัง” โดยครูอธิบายถึงการสร้างรังว่าทำอย่างไร โดยให้มีเงื่อนไขดังนี้

เนื้อเพลง	หึ่ง หึ่ง หึ่ง ผีเสื้อบินหารัง	หึ่ง หึ่ง หึ่ง ผีเสื้อบินหารัง	ผีเสื้อจำ ผีเสื้อจำ
Action	บินนอกห่วงไปรอบๆ (ไม่เข้าห่วง/ถูกห่วง/ชนกัน)		ชูมือร้องรับ(จำ) (จำ)

เนื้อเพลง	ผีเสื้อจำ เจ้าบินหาอะไร	ผีเสื้อตอบเร็วไว จันบินหารัง	ครูพูด ผี 2 รัง 3
Action	บินนอกห่วงไปรอบๆ หยุดบินเมื่อร้องถึง “จันบินหารัง” และรอฟังเงื่อนไขจากครู		จับกลุ่ม 3 คน เป็นรังวงกลม จับกลุ่ม 2 คน เป็นตัวผีเสื้อในรัง

ขั้นสรุป

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์อย่างไร นักเรียนได้อะไรจากการทำกิจกรรมพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมครั้งนี้

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม
- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน	3	ระดับ	สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม
คะแนน	1	ระดับ	ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน	3	ระดับ	ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

บางครั้ง

คะแนน	1	ระดับ	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม
-------	---	-------	---

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน
()

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

โรงเรียนสัจจศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

แผนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2/2560

ชื่อกิจกรรม : ป๊อปปี้ ของฉัน

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม : 30 นาที

วันที่สอน

ครูผู้สอน นางสาวประภากร กิตติยาตาม

ชื่อกิจกรรม: ป๊อปปี้ ของฉัน

ลักษณะกิจกรรม : การสร้างอุปกรณ์ทางดนตรีหรือเครื่องดนตรี

แนวคิด/จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก
2. การทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตากับมือ
3. การกำเนิดเสียง
4. สร้างสรรค์ชิ้นงานทางดนตรี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ในการเขียน /ระบายสี และการตัดกระดาษ
2. มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก
3. มีความพึงพอใจ ชื่นชมในผลงานของตนเองและผู้อื่น
4. สามารถบอกถึงลักษณะของรูปทรงเรขาคณิต
5. สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง อย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและสามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

พัฒนาการ: กล้ามเนื้อมัดเล็ก, ทักษะการใช้มือและนิ้วมือ, การทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

ชิ้นงาน/ภาระงาน (หลักฐานการเรียนรู้): ป๊อปปี้ (กระดาษ)

สื่ออุปกรณ์

1. กระดาษแข็ง

2. กรรไกร
3. กาว
4. ดินสอ
5. ไม้บรรทัด
6. สีไม้หรือสีเทียน
7. กิตาร์ หรือ เส้นลวด เชือก

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นนำ

- ครูพูดสนทนากับเด็กและแสดงออกถึงความรักความเมตตาต่อเด็กโดยการโอบกอด และให้เด็ก ๆ โอบกอดกันและกัน พูดถึงการพูดจาและการแสดงออกที่เหมาะสมกับวัย การปฏิบัติตัว ต่อผู้ใหญ่ กลุ่มเพื่อน และการรู้จักกาลเทศะ พร้อมทั้งครูเปิดเพลงบรรเลง Music Box ให้นักเรียน นั่งสมาธิเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรม

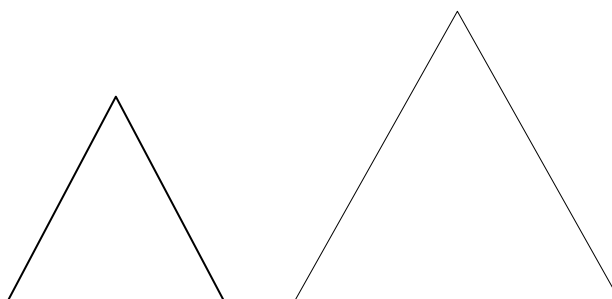
ขั้นสอน

- ครูพูดถึงเสียงและแหล่งกำเนิดเสียงต่าง ๆ ในกิจกรรมนี้กล่าวถึงเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี พร้อมยกตัวอย่างเครื่องดนตรีที่นักเรียนเคยเห็นบ่อย ๆ เช่น กิตาร์ เปียโน กลอง เป็นต้น

- ครูยกตัวอย่างเครื่องดนตรี กิตาร์ อธิบายถึงลักษณะของเครื่อง และวิธีการที่ทำให้เกิดเสียงโดยการใช้ปีก ครูยกตัวอย่างการใช้ปีกดีดเป็นจังหวะเพลงง่าย ๆ เช่น เพลง Twinkle Twinkle Little Stars หรือเพลง Happy Birth Day โดยให้เด็กจินตนาการตาม พร้อมทำท่าดีดกีตาร์ไปพร้อม ๆ กับครู ให้สอดคล้องตามจังหวะของเพลงนั้น ๆ

- ครูแนะนำปีกพร้อมสาธิตการทำรูปสามเหลี่ยมที่ละขั้นตอน โดยวาดรูปสามเหลี่ยมลงกระดาษแข็ง ตัดตามรูปและนำสามเหลี่ยมขนาดต่าง ๆ มาประกบกันพร้อมระบายสีให้สวยงาม

- ครูให้นักเรียนวาดรูปสามเหลี่ยม 2 ขนาด (เล็กและใหญ่) ขนาดละ 2 ชั้น (รวมทั้งหมด 4 ชั้น) ขนาดเล็กให้มีด้านกว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ขนาดใหญ่ให้มีด้านกว้างประมาณ 5 เซนติเมตร

- ครูพานักเรียนตัดกระดาษรูปสามเหลี่ยมที่วาดไว้ โดยขั้นตอนนี้ ครูต้องระมัดระวังและดูแลเรื่องการใช้กรรไกรเป็นพิเศษ(ควรเลือกกรรไกรที่มีคุณภาพและมีขนาดที่เหมาะสม)

- นำสามเหลี่ยมที่ตัดเสร็จแล้วมาจับคู่ขนาดให้เท่ากัน แล้วทากาวประกบติดกัน จะได้คนละ 2 คู่ เมื่อทากาวแห้ง ให้นักเรียนตกแต่งรูปสามเหลี่ยมของตนเองตามอิสระ วาดรูป/ระบายสี) ให้สวยงาม

- ครูนำกีตาร์หรือ เชือก ลวด ที่ขึงตึงมาให้นักเรียนดีด เพื่อทดสอบบีคของตนเอง

ขั้นสรุป/

ครูพูดชื่นชมผลงานของนักเรียนแต่ละคนพร้อมทั้งร่วมกันสนทนาถึงกิจกรรมในวันนี้ โดยให้นักเรียนพูดถึงความรู้สึกและข้อวิจารณ์ของตนเองให้เพื่อนๆ ได้ชม ครูพูดสรุปถึงเสียงและการกำเนิดเสียง

การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตการณ์การเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคล
- 1.2 สังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม
- 2.3 แบบสังเกตการณ์

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

คะแนน	3	ระดับ	สามารถทำได้ด้วยตนเองดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	สามารถทำได้บ้างและควรได้รับการส่งเสริม
คะแนน	1	ระดับ	ไม่สามารถทำได้และควรได้รับการส่งเสริม

3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน	3	ระดับ	ให้ความร่วมมือ, สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีมาก
คะแนน	2	ระดับ	ให้ความร่วมมือเป็นครั้งคราว, ปฏิบัติตามคำสั่งเป็น

บางครั้ง

คะแนน	1	ระดับ	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและไม่ปฏิบัติตาม
-------	---	-------	---

คำสั่ง

ลงชื่อ.....ผู้สอน

()

แบบประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย

ชื่อ - นามสกุล..... อายุ.....ชั้นอนุบาลปีที่ 2

โรงเรียนสาธิตศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง วันที่ทำการประเมิน.....

การประเมินก่อนการทดลอง

การประเมินหลังการทดลอง

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย / ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

*** ให้คะแนน 3 คะแนน เด็กสามารถแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายได้อย่างมั่นคง มีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว

** ให้คะแนน 2 คะแนน เด็กแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกายไม่ค่อยมั่นคง มีการเคลื่อนไหวค่อนข้างคล่องแคล่ว

* ให้คะแนน 1 คะแนน เด็กไม่สามารถแสดงพัฒนาการทางด้านร่างกาย ไม่มีความคล่องแคล่วหรือไม่ให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรม

ลำดับ	รายการทดสอบ	เกณฑ์คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1.	วิ่งและหยุดทันทีเมื่อได้ยินเสียงนกหวีดโดยไม่เสียการทรงตัว				
2.	วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้โดยไม่ชนหรือเสียการทรงตัว				
3.	เดินเป็นเส้นตรงตามรอยที่กำหนดหรือบนไม้กระดานยาว 2 เมตร หน้ากว้าง 5-6 นิ้ว				
4.	กระโดดพร้อมกันทั้งสองขาได้ติดต่อกัน 4-5 ครั้ง				
5.	กระโดดสลับขาซ้าย - ขวา ต่อเนื่องได้				
6.	กระโดดไปข้างหน้าข้ามเชือกหรือสิ่งกีดขวางที่สูงจากพื้น 4 เซนติเมตร โดยเท้าทั้งสองข้างถึงพื้นพร้อมกัน				
7.	ยืนทรงตัวขาเดียวและกางแขนสองข้างออกนาน 15 วินาที				
8.	นั่งและลุกขึ้นยืนโดยใช้มือพยุง				
9.	นั่งยองๆ หยิบของโดยไม่เสียการทรงตัว				
10.	กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง 30 - 40 เซนติเมตร				
รวมคะแนนแต่ละเกณฑ์					
รวมคะแนนทั้งสิ้น					

หมายเหตุ : ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของ ละไม สีหาอาจ (2551 : 94)

2. พัฒนาการทางด้านร่างกาย / ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

*** ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติได้อย่างมั่นคง มีความคล่องแคล่ว และตรงตามเวลาที่กำหนด

** ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อเด็กปฏิบัติได้ไม่ค่อยมั่นคง, ไม่ค่อยคล่องแคล่ว แต่ยังตรงตามเวลาที่กำหนด

* ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อเด็กปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดได้ แต่ขาดความมั่นคง ไม่คล่องแคล่วและเกินจากเวลาที่กำหนด

ลำดับ	รายการทดสอบ	เกณฑ์คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1.	วาดรูปสามเหลี่ยม ตามแบบได้ภายในระยะเวลา 15 วินาที				
2.	ลากเส้นตามรอยที่กำหนด (เส้นตรง, เส้นโค้ง, เส้นหยัก) สวยงาม				
3.	ตัดกระดาษด้วยกรรไกรแบบอิสระ				
4.	หยิบจับของเล่นหรืออุปกรณ์รูปทรงต่างๆ				
5.	หยิบจกลูกบอล 3 ขนาดวางบนจุดที่กำหนดในเวลา 10 วินาที				
6.	ใช้มือจับและโยนลูกบอลในลักษณะโค้ง				
7.	รับลูกบอลขนาดต่างๆ ที่กระเด็นขึ้นมาจากพื้นด้วยมือทั้ง 2 ข้าง				
8.	กำมือ - แแบมือ สลับซ้ายขวาได้ 4 - 6 ชุด ในเวลา 15 วินาที				
9.	ใช้ที่คีบ คีบสิ่งของต่าง ๆ 5 ชิ้น ใส่ถ้วยภายในเวลา 10 วินาที				
10.	วางก้อนไม้ / บล็อกไม้ ตามแบบที่กำหนดภายในเวลา 15 วินาที				
รวมคะแนนแต่ละเกณฑ์					
รวมคะแนนทั้งสิ้น					

หมายเหตุ : ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของ สมใจ ตั้งนิกร (2531).

โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนรวมในการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ดังนี้

คะแนน 24 – 30 = ดี คะแนน 18 – 23 = พอใช้ คะแนน 0 – 17 = ปรับปรุง

แบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม

ชื่อ - นามสกุล..... อายุ.....ชั้นอนุบาลปีที่ 2

โรงเรียนสาธิตศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง วันที่ทำการประเมิน.....

ทดสอบก่อนการทดลอง

ทดสอบหลังการทดลอง

ลักษณะของแบบทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม เป็นแบบทดสอบรูปภาพ โดยให้เด็กเลือก และทำเครื่องหมาย (X) ทับลงในช่องคำตอบ ที่ตนเองพึงปฏิบัติ ในสถานการณ์จำลองต่างๆ ซึ่งมี จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- *** ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่พึงประสงค์
เหมาะสมกับวัย
- ** ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ไม่ค่อยพึง
ประสงค์แต่ยังค่อนข้างเหมาะสมกับวัย
- * ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ไม่พึงประสงค์
หรือไม่ควรปฏิบัติ ไม่เหมาะสมกับวัย

โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนรวมในการทดสอบพฤติกรรมการเข้าสังคม ดังนี้

คะแนน	24 – 30 = ดี	หรือร้อยละ	80 – 100	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	18 – 23 = พอใช้	หรือร้อยละ	60 – 79	ของคะแนนเต็ม
คะแนน	0 – 17 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ	0 – 59	ของคะแนนเต็ม

แบบทดสอบรวม 10 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน คะแนนที่ได้

อยู่ในเกณฑ์ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

สถานการณ์ที่ 1 ระหว่างที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่นั้น เห็นคุณแม่ถือของอยู่เต็มสองมือ แต่คุณแม่กำลังพยายามจะเปิดประตูห้อง หากนักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 นักเรียนรีบวางของเล่นและรีบเข้าไปช่วยเปิดประตูอย่างรวดเร็ว

ตัวเลือกที่ 2 นักเรียนไม่สนใจคุณแม่ ยังคงเล่นของเล่นต่อไป จนคุณแม่เรียกนักเรียน นักเรียนจึงลุกไปเปิดประตูให้

ตัวเลือกที่ 3 นักเรียนไม่สนใจว่าคุณแม่เกิดปัญหาอะไร เดินออกไปเล่นตรงอื่น

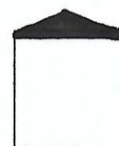
คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 2 ระหว่างที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่น เห็นเพื่อนวิ่งหกล้มและมีเลือดออกหากนักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะปฏิบัติอย่างไร

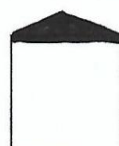
ตัวเลือกที่ 1 นักเรียนหยุดเล่นและเข้าไปปลอบเพื่อน พาเพื่อนไปหาคุณครู

ตัวเลือกที่ 2 นักเรียนหยุดเล่น และบอกให้เพื่อนคนอื่นเข้าไปช่วย

ตัวเลือกที่ 3 นักเรียนหันมามองเฉยๆ และยังคงเล่นต่อไป

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 3 นักเรียนหยิบหนังสือนิทานออกมาจากชั้นวางหนังสือมาดูเป็นจำนวนมาก เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 นักเรียนรีบเดินออกไปรับประทานอาหารโดยไม่เก็บหนังสือนิทาน

ตัวเลือกที่ 2 นักเรียนนั่งรอให้ครูและเพื่อนๆ มาช่วยกันเก็บ โดยที่ตนเองไม่เข้าไปช่วยเพื่อนเก็บ

ตัวเลือกที่ 3 นักเรียนรีบช่วยครูและเพื่อนเก็บหนังสือนิทานอย่างรวดเร็ว เพื่อที่จะได้รับไปรับประทานอาหารกลางวัน

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 4 ระหว่างที่นักเรียนกำลังรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ทำขนมหล่นพื้น และกำลังจะเก็บชิ้นมารับประทาน นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

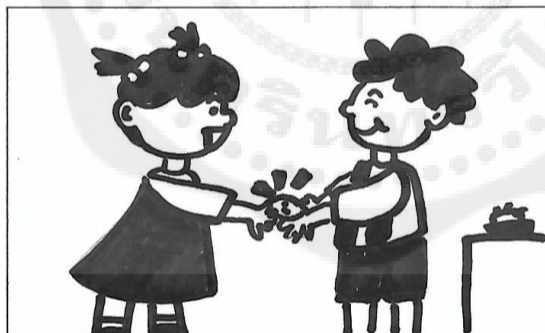
ตัวเลือกที่ 1 นักเรียนบอกเพื่อนว่า ขนมหล่น แต่รับประทานอาหารกลางวันของตนต่อ

ตัวเลือกที่ 2 นักเรียนไม่สนใจ รับประทานอาหารกลางวันของตนเองต่อ

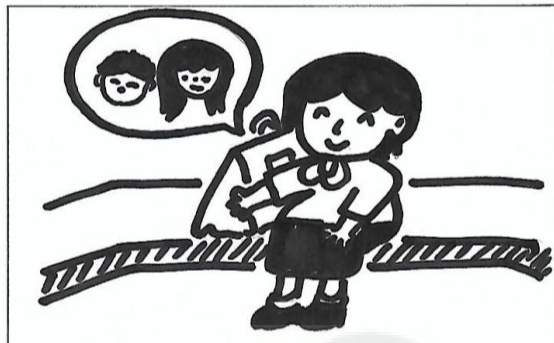
ตัวเลือกที่ 3 นักเรียนบอกเพื่อนว่า ขนมหล่นมีเชื้อโรค ทานไม่ได้ และแบ่งขนมให้เพื่อน

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 5 ตอนเย็นช่วงนักเรียนกำลังรอคุณพ่อคุณแม่มารับกลับบ้าน คุณครูได้ขอให้นักเรียนมาช่วยเก็บเศษใบไม้และเศษขยะที่ลานกิจกรรม นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 นักเรียนไม่สนใจคนรอบข้าง ยังคงนั่งรอคุณพ่อคุณแม่เช่นเดิม

ตัวเลือกที่ 2 นักเรียนลุกขึ้นไปเก็บใบไม้หรือเศษขยะมาหนึ่งชิ้น นำไปใส่ถังขยะ และกลับมานั่งรอเช่นเดิม

ตัวเลือกที่ 3 นักเรียนรีบลุกขึ้นไปช่วยเพื่อนและคุณครูเก็บเศษใบไม้และเศษขยะอย่างรวดเร็ว ช่วยเก็บจนเสร็จ และกลับไปนั่งรอเช่นเดิม

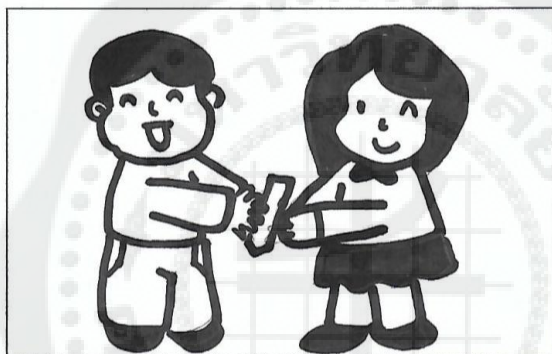
คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 6 ในชั่วโมงเรียนศิลปะ ครูให้นักเรียนระบายสีรูปทรงต่างๆ ตามสีที่กำหนดให้คือ สี เหลือง สีแดง และสีน้ำเงิน แต่นักเรียนหาสีแดงในกล่องสีของตนเองไม่เจอ นักเรียนจะอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 หยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ขออนุญาต เมื่อใช้เสร็จแล้ว ค่อยนำมาคืนบอกเพื่อน

ตัวเลือกที่ 2 ขอยืมสีแดงจากเพื่อนข้างๆ เมื่อใช้เสร็จแล้ว รีบนำมาคืนเพื่อนพร้อมกล่าวคำขอบคุณ

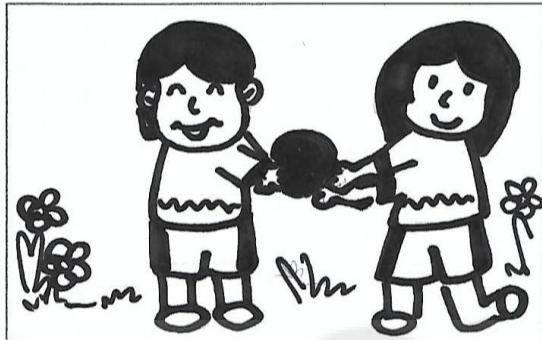
ตัวเลือกที่ 3 หยิบสีแดงของเพื่อนมาใช้โดยไม่ขออนุญาต และเมื่อใช้เสร็จ นำสีแดงของเพื่อนใส่กล่องสีของตนเอง เพราะตนเองไม่มีสีแดง

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 7 ในวิชาพลศึกษา คุณครูให้หัวหน้าห้องไปหยิบลูกบอลสีดำในตะกร้ามาให้นักเรียนใช้ในการโยนบอล นักเรียนจะอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 รับลูกบอลจากหัวหน้าห้อง และกล่าวคำขอบคุณ

ตัวเลือกที่ 2 ไม่รับลูกบอลจากเพื่อนเพราะไม่ชอบลูกบอลสีนี้ แต่เดินไปหยิบสีที่ตัวเองชอบ

ตัวเลือกที่ 3 รับลูกบอลสีดำจากเพื่อนก่อน และเดินนำลูกบอลกลับไปเปลี่ยนเป็นสีที่ตัวเองชอบ

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 8 ช่วงเวลากลางวัน นักเรียนกำลังจะไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร แต่มีฝนตกหนัก นักเรียนห่มมาด้วย แต่มีเพื่อนบางคนไม่ได้ห่มมา นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 ชักชวนให้เพื่อนมาเดินกับตัวเอง จะได้ไม่เปียกฝน

ตัวเลือกที่ 2 รอให้เพื่อนขอความช่วยเหลือก่อน จึงค่อยเดินเข้าไปช่วย

ตัวเลือกที่ 3 ไม่สนใจ รีบเดินไปรับประทานอาหารต่อ เพราะนักเรียนหิวแล้ว

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 9 นักเรียนไปเดินห้างสรรพสินค้ากับคุณพ่อ และเห็นของเล่นที่ลูกใจ แต่มีราคาค่อนข้างแพง เมื่อนักเรียนบอกให้คุณพ่อซื้อให้ แต่คุณพ่อนำเงินมาไม่พอ คุณพ่อจึงบอกกับนักเรียนว่า เดี่ยววันหลังคุณพ่อจะมาซื้อให้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

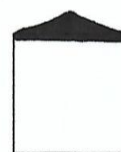
ตัวเลือกที่ 1 ยืนมองของเล่นอยู่นาน และตัดสินใจเดินออกมาโดยไม่พูดอะไรกับคุณพ่อเลย

ตัวเลือกที่ 2 ยืนร้องไห้และส่งเสียงดัง อ้อนคุณพ่อจนกว่าคุณพ่อจะยอมซื้อให้

ตัวเลือกที่ 3 ยืนรับข้อเสนอของคุณพ่อ และบอกกับคุณพ่อว่า เดี่ยววันหลังเราค่อยมาซื้อก็ได้ค่ะ/ครับ

คะแนนที่ได้.....

สถานการณ์ที่ 10 ขณะที่นักเรียนกำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่นั้น คุณครูให้เพื่อนของนักเรียนสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า สีแดง เพื่อนของนักเรียนสะกดไม่ได้ แต่นักเรียนสามารถสะกดได้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวเลือกที่ 1 หัวเราะเยาะเพื่อน และชักชวนเพื่อนคนอื่นให้หัวเราะไปพร้อมกับตนด้วย

ตัวเลือกที่ 2 ให้ความช่วยเหลือโดยการบอกเพื่อน หรือเขียนลงบนสมุดให้เพื่อนสะกด โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอ

ตัวเลือกที่ 3 เมื่อเพื่อนขอความช่วยเหลือ นักเรียนจึงช่วยเพื่อนโดยการชี้ไปที่หน้าต่างที่มีคำศัพท์เรื่องของสีแดงอยู่

คะแนนที่ได้.....

ตารางรวมผลคะแนน พัฒนาการทางด้านร่างกาย

*** โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ดังนี้

คะแนน 24 – 30 = ดี หรือร้อยละ 80 – 100 ของคะแนนเต็ม
 คะแนน 18 – 23 = พอใช้ หรือร้อยละ 60 – 79 ของคะแนนเต็ม
 คะแนน 0 – 17 = ปรับปรุง หรือร้อยละ 0 – 59 ของคะแนนเต็ม

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A				
B				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
I				
J				

ตอนที่ 2 แบบสังเกตการณ์พฤติกรรมการเข้าสังคม

เกณฑ์การวัด (พฤติกรรมการเข้าสังคม)

ระดับคะแนน

พฤติกรรมที่แสดงออก

- 3 มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้เหมาะสมกับวัย มีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่เหมาะสม มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายกติกา หรือคำสั่งได้อย่างถูกต้อง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
- 2 มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้ค่อนข้างมีความเหมาะสมกับวัย มีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่ค่อนข้างเหมาะสม มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นครั้งคราว ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาหรือคำสั่งได้ค่อนข้างดี สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
- 1 มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้ไม่มีความเหมาะสมกับวัย ใช้ภาษาในการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ไม่มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายกติกาหรือคำสั่งได้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้แต่จะมีข้อแม้ หรือการโต้เถียงอยู่เสมอ

** โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพฤติกรรมการเข้าสังคม ดังนี้

คะแนน 11 – 15 = ดี (ร้อยละ 80-100) / คะแนน 6 – 10 = พอใช้ (ร้อยละ 60-79) / คะแนน 1 – 5 = ปรับปรุง (ร้อยละ 0-59)

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงผลประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการเข้าสังคม
ในแบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตามแผนการจัดกิจกรรมดนตรี

เกณฑ์การวัดพัฒนาการทางด้านร่างกาย

ระดับคะแนน	พฤติกรรมที่แสดงออก
3	สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามแต่ละส่วนได้ดี มีความคล่องแคล่วและมีความมั่นคง สามารถใช้อวัยวะของร่างกายในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างรวดเร็ว
2	สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามแต่ละส่วนได้ค่อนข้างดี มีความคล่องแคล่วและค่อนข้างมีความมั่นคง สามารถใช้อวัยวะของร่างกายบางส่วนในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้
1	สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามแต่ละส่วนได้ แต่ยังไม่ค่อยคล่องแคล่วและยังไม่ค่อยมีความมั่นคง สามารถใช้อวัยวะของร่างกายบางส่วนในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้บ้าง แต่ยังคงต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือควรได้รับการส่งเสริม

*** โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย ดังนี้

คะแนน	24 – 30 = ดี	หรือร้อยละ	80 – 100 ของคะแนนเต็ม
คะแนน	18 – 23 = พอใช้	หรือร้อยละ	60–79 ของคะแนนเต็ม
คะแนน	0 – 17 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ	0 – 59 ของคะแนนเต็ม

ตามแผนการจัดกิจกรรมดนตรีจำนวน 8 แผนกิจกรรม ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 1	ชื่อกิจกรรม	เสียงอะไรเอ่ย
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 2	ชื่อกิจกรรม	ต๊ึด...ต๊ึด
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 3	ชื่อกิจกรรม	เที่ยวกับพี่แพนด้า
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 4	ชื่อกิจกรรม	Jump...Jump
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 5	ชื่อกิจกรรม	เลขเรียกนิ้วมือ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 6	ชื่อกิจกรรม	โยนบอลให้เพื่อน
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 7	ชื่อกิจกรรม	ผึ่งน้อยหารัง
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 8	ชื่อกิจกรรม	ป๊คน้อยๆ ของฉัน

ตาราง 13 แสดงค่าประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 1 ชื่อกิจกรรม เสียงอะไรเอ่ย

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	15	15	30	ดี
B	11	12	23	พอใช้
C	13	14	27	ดี
D	10	12	22	พอใช้
E	10	12	22	พอใช้
F	14	14	28	ดี
G	15	14	29	ดี
H	13	14	27	ดี
I	15	15	30	ดี
J	15	15	30	ดี

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 2 ชื่อกิจกรรม ตีต...ตวัด

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	15	15	30	ดี
B	14	13	27	ดี
C	15	12	27	ดี
D	15	13	28	ดี
E	13	12	25	ดี
F	14	15	29	ดี
G	15	15	30	ดี
H	15	15	30	ดี
I	15	15	30	ดี
J	15	15	30	ดี

ตาราง 13 แสดงค่าประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 3 ชื่อกิจกรรม เกี่ยวกับพีแพนด้า

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	15	15	30	ดี
B	14	11	25	ดี
C	15	13	28	ดี
D	12	11	23	พอใช้
E	12	11	23	พอใช้
F	14	13	27	ดี
G	15	13	28	ดี
H	15	15	30	ดี
I	15	15	30	ดี
J	15	14	29	ดี

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 4 ชื่อกิจกรรม Jump...Jump

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	15	15	30	ดี
B	13	14	27	ดี
C	14	14	28	ดี
D	14	15	29	ดี
E	13	14	27	ดี
F	15	14	29	ดี
G	15	15	30	ดี
H	15	15	30	ดี
I	15	15	30	ดี
J	15	14	29	ดี

ตาราง 13 แสดงค่าประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 5 ชื่อกิจกรรม เลขเรีกนิ้วมือ

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	10	12	22	พอใช้
B	12	13	25	ดี
C	12	13	25	ดี
D	12	10	22	พอใช้
E	13	13	26	ดี
F	14	14	28	ดี
G	13	14	27	ดี
H	12	14	26	ดี
I	14	15	29	ดี
J	14	15	29	ดี

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 6 ชื่อกิจกรรม โยนบอลให้เพื่อน

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	15	15	30	ดี
B	11	10	21	พอใช้
C	15	15	30	ดี
D	12	11	23	พอใช้
E	15	10	25	ดี
F	14	11	25	ดี
G	15	15	30	ดี
H	14	15	29	ดี
I	15	15	30	ดี
J	15	15	30	ดี

ตาราง 13 แสดงค่าประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 7 ชื่อกิจกรรม ผึ่งน้อยหารัง

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	15	15	30	ดี
B	12	13	25	ดี
C	13	14	27	ดี
D	14	15	29	ดี
E	12	13	25	ดี
F	14	13	27	ดี
G	14	14	28	ดี
H	15	15	30	ดี
I	15	15	30	ดี
J	15	14	29	ดี

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 8 ชื่อกิจกรรม ปักน้อย ๆ ของฉัน

ชื่อ	คะแนนพัฒนาการทางด้านร่างกาย		ผลรวม (30)	เกณฑ์ที่ได้
	กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (15)	กล้ามเนื้อมัดเล็ก (15)		
A	11	11	22	พอใช้
B	13	14	27	ดี
C	14	14	28	ดี
D	13	15	28	ดี
E	11	12	23	พอใช้
F	14	14	28	ดี
G	15	14	29	ดี
H	13	15	28	ดี
I	14	15	29	ดี
J	15	15	30	ดี

เกณฑ์การวัดพฤติกรรมทางสังคม

ระดับคะแนน	พฤติกรรมที่แสดงออก
3	มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้เหมาะสมกับวัย มีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่เหมาะสม มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายกติกา หรือคำสั่งได้อย่างถูกต้อง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
2	มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้ค่อนข้างมีความเหมาะสมกับวัย มีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่ค่อนข้างเหมาะสม มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นครั้งคราว ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาหรือคำสั่งได้ค่อนข้างดี สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข
1	มีการแสดงออกพฤติกรรมทางสังคมได้ไม่มีความเหมาะสมกับวัย ใช้ภาษาในการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ไม่มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายกติกา หรือคำสั่งได้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้แต่ มักจะมีข้อแม้ หรือการโต้เถียงอยู่เสมอ

*** โดยมีระดับคุณภาพของคะแนนในการประเมินพฤติกรรมทางสังคม ดังนี้

คะแนน 11 – 15 = ดี	หรือร้อยละ 80 – 100 ของคะแนนเต็ม
คะแนน 6 – 10 = พอใช้	หรือร้อยละ 60 – 79 ของคะแนนเต็ม
คะแนน 0 – 5 = ปรับปรุง	หรือร้อยละ 0 – 59 ของคะแนนเต็ม

ตามแผนการจัดกิจกรรมดนตรีจำนวน 8 แผนกิจกรรม ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 1	ชื่อกิจกรรม	เสียงอะไรเอ่ย
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 2	ชื่อกิจกรรม	ตริ๊ด...ตริ๊ด
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 3	ชื่อกิจกรรม	เที่ยวกับพี่แพนด้า
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 4	ชื่อกิจกรรม	Jump...Jump
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 5	ชื่อกิจกรรม	เลขเรียกนิ้วมือ
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 6	ชื่อกิจกรรม	โยนบอลให้เพื่อน
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 7	ชื่อกิจกรรม	ผึ่งน้อยหารัง
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 8	ชื่อกิจกรรม	ป๊อคน้อยๆ ของฉัน

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 1 ชื่อกิจกรรม เสียงอะไรเอ่ย

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A		✓			✓			✓			✓		✓			11	ดี
B		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
C		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
D		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
E		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
F	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
G		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
H		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
I	✓			✓				✓		✓			✓			14	ดี
J	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 2 ชื่อกิจกรรม ตรี๊ด...ตรี๊ด

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับ ผู้อื่นได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือซึ่ง กันและกัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
B	✓			✓			✓				✓			✓		13	ดี
C	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
D	✓			✓			✓			✓				✓		14	ดี
E	✓			✓			✓				✓			✓		13	ดี
F	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
G	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
H	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
I	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
J	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 3 ชื่อกิจกรรม เกี่ยวกับพีแพนด้า

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับ ผู้อื่นได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่มหรือ ของครูได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็น ของเพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูกต้อง เข้าใจ และมี ความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
B	✓			✓				✓		✓			✓			14	ดี
C	✓			✓				✓		✓			✓			14	ดี
D	✓			✓			✓			✓				✓		14	ดี
E	✓			✓				✓		✓				✓		13	ดี
F		✓		✓				✓		✓				✓		12	ดี
G	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
H	✓			✓				✓		✓			✓			14	ดี
I	✓			✓				✓		✓			✓			14	ดี
J		✓				✓			✓	✓					✓	8	พอใช้

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 4 ชื่อกิจกรรม Jump...Jump

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
B	✓			✓				✓			✓			✓		12	ดี
C	✓			✓			✓				✓		✓			14	ดี
D		✓		✓			✓			✓			✓			14	ดี
E		✓			✓			✓			✓		✓			11	ดี
F		✓		✓			✓			✓			✓			14	ดี
G	✓				✓		✓			✓			✓			14	ดี
H	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
I		✓		✓				✓			✓		✓			12	ดี
J		✓			✓			✓			✓		✓			11	ดี

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 5 ชื่อกิจกรรม เลขเรียกนิ้วมือ

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
B	✓			✓			✓			✓				✓		14	ดี
C	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
D	✓				✓		✓			✓			✓			14	ดี
E	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
F	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
G	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
H	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
I		✓		✓			✓			✓			✓			14	ดี
J	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 6 ชื่อกิจกรรม โยนบอลให้เพื่อน

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรม การเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร ได้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A	✓			✓				✓		✓			✓			14	ดี
B		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
C		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
D		✓			✓			✓		✓				✓		11	ดี
E		✓		✓				✓			✓			✓		11	ดี
F		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
G	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
H		✓			✓		✓			✓				✓		12	ดี
I		✓			✓			✓			✓		✓			11	ดี
J	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 7 ชื่อกิจกรรม ผึ้งน้อยหารัง

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
B		✓			✓			✓		✓			✓			12	ดี
C		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
D	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
E		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
F		✓			✓			✓			✓			✓		10	พอใช้
G	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
H	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
I	✓				✓			✓			✓		✓			12	ดี
J	✓				✓		✓			✓			✓			14	ดี

ตาราง 14 แสดงค่าประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์ แยกตาม
แผนการจัดกิจกรรมดนตรี (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมดนตรี แผนที่ 8 ชื่อกิจกรรม ปักน้อย ๆ ของฉัน

ชื่อ	องค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม																
	ความสนใจ / กระตือรือร้น ในการทำ กิจกรรม			ความ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม / ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ได้			ปฏิบัติตาม กฎ กติกา หรือคำสั่ง ของกลุ่ม หรือของครู ได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม			มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี / ยอมรับ ความ คิดเห็นของ เพื่อน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กัน			ใช้ภาษาใน การสื่อสาร โต้ตอบ มี ความถูก ต้อง เข้าใจ และมีความ เหมาะสม			รวม คะแนน (15)	เกณฑ์ ที่ได้
เกณฑ์	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ดี
A	✓			✓				✓			✓			✓		12	ดี
B	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
C	✓				✓		✓				✓		✓			13	ดี
D	✓			✓			✓			✓				✓		14	ดี
E		✓			✓			✓			✓		✓			11	ดี
F	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
G	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี
H		✓		✓			✓			✓			✓			14	ดี
I		✓		✓				✓		✓			✓			13	ดี
J	✓			✓			✓			✓			✓			15	ดี

นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย
และการทำแบบทดสอบพฤติกรรมและการเข้าสังคม

นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งและข้อกำหนดต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

เด็ก ๆ เข้าร่วมกิจกรรมดนตรีอย่างมีความสุขและสนุกสนาน

ผลงานของเด็ก ๆ ในแผนกิจกรรมดนตรี แผนที่ 8 ปักน้อย ๆ ของฉัน

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	นางสาวประภากร กิตติยายาม
วัน เดือน ปีเกิด	17 ธันวาคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดระยอง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 68/105 หมู่ที่ 3 ซอยเทศบาล 20/5 ถนนสุขุมวิท ตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง 21130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ปัจจุบัน	ครูพิเศษวิชาดนตรีสากล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสัจจศึกษา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา จ.ระยอง พ.ศ. 2556 ระดับปริญญาตรี ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา ดุริยางคศาสตร์สากล จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561 ระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา ศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร